

asoscongress

ULUSLARARASI FİLOLOJİ SEMPOZYUMU

*International Symposium
on Philology*

SEMPOZYUM ÖZET KİTAPÇIĞI CONFERENCE ABSTRACTS

Editör: Prof. Dr. Ayşe Banu Karadağ

ISBN: 978-605-2132-73-9

V. ULUSLARARASI FİLOLOJİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

ISBN: 978-605-2132-73-9

Yayın Yönetmeni

Muhammet Özcan

Yayın Editörü

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Zincirli

Kapak Tasarımı

Bülent Polat

Erişime Açıldığı Tarih

12.10.2018

Asos Yayınevi

1.baskı

Adres: Çaydaçıra Mah. Hacı Ömer Bilginoğlu Cad. No: 67/2-4/MERKEZ/ELAZIĞ

Telefon: 0530 473 23 00

Mail Adresi: asos@asosyayinlari.com

Web: www.asosyayinlari.com

Instagram: <https://www.instagram.com/asosyayinevi/>

Facebook: <https://www.facebook.com/asosyayinevi/>

Twitter: <https://twitter.com/Asosyayinevi>

Özet kitapçığında yayınlanan tüm bildiriler Sobiad tarafından indekslenmiş, İntihal.net tarafından benzerlik denetiminden geçirilmiştir.

Sempozyum Onursal Başkanı

Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Bahri ŞAHİN

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Ayşe Banu Karadağ

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. H. Gülru Yüksel

Doç. Dr. Özcan Bayrak

Doç. Dr. Serdar Yavuz

Dr. Öğretim Üyesi Seda Taş

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Ali Tilbe

Prof. Dr. Abdulkadir Baharçipek

Prof. Dr. Adnan Çelik

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Turan Sinan

Prof. Dr. Ahmet Yatkın

Prof. Dr. Aleksandra Vranes

Prof. Dr. Ali Yılmaz Gündüz

Prof. Dr. Alper Maral

Prof. Dr. Anaid Donabedian Inalco

Prof. Dr. A. Melek Özyetgin

Prof. Dr. Belkacem Boumahdi

Prof. Dr. Bünyamin Akdemir

Prof. Dr. Canan Çetin

Prof. Dr. Candalene J. McCombs

Prof. Dr. Cemile Hesenzade

Prof. Dr. Choi Han – Woo

Prof. Dr. Cihan Işıkhani

Prof. Dr. Çağatay İnam Karahan

Prof. Dr. Daoud Djefla

5. Uluslararası Filoloji Sempozyumu 25-27 Ekim 2018

İstanbul

Prof. Dr. David Carr
Prof. Dr. Elena Oganova
Prof. Dr. Elif Yüksel Oktay
Prof. Dr. Emin Çelebi
Prof. Dr. Erica H. Gilson
Prof. Dr. Erol Asiltürk
Prof. Dr. Erol Parlak
Prof. Dr. Eva Agnes Csato
Prof. Dr. Fadime Suata Alpaslan
Prof. Dr. Flera Sayfulina
Prof. Dr. Güldane Araz Ay
Prof. Dr. Gwendolyn Alexander
Prof. Dr. H. Birsen Hekimoglu-Örs
Prof. Dr. Hacer Tor
Prof. Dr. Hasan Arapgirlioğlu
Prof. Dr. Himmet Karadal
Prof. Dr. Hocine Boukara
Prof. Dr. Işıl Uluçam Wegmann
Prof. Dr. İ. Gülsel Sev
Prof. Dr. İbrahim Halil Sugözü
Prof. Dr. İbrahim Örnek
Prof. Dr. İhsan Çapçioğlu
Prof. Dr. İlhan Özkeçeci
Prof. Dr. Joachim Klose
Prof. Dr. Kathleen Malu
Prof. Dr. Kazuyuki Nagai
Prof. Dr. Khalil Awda
Prof. Dr. Kim Hyo Joung
Prof. Dr. Liptai Kalman
Prof. Dr. Ljiljana Marković
Prof. Dr. Lubov Kopanitsya
Prof. Dr. M. Ali Kırman
Prof. Dr. M. Cihat Can

Prof. Dr. Mahmut Tekin
Prof.Dr. Mehmet Koştumoğlu
Prof. Dr. Mashood Baderin
Prof. Dr. Mohammed Hardan Ali
Prof. Dr. Moheddin Bananeh
Prof. Dr. Mustafa Arslan
Prof. Dr. Mustafa İsmail Kaya
Prof. Dr. Mustafa Uslu
Prof. Dr. Nabeel Madallah Hamad Al-Obaidi
Prof. Dr. Nassıra Hedjerassı
Prof. Dr. Olena Ivanovska
Prof. Dr. Orhan Çoban
Prof. Dr. Recep Dikici
Prof. Dr. Robert Elliott
Prof. Dr. Roberto Veraldi
Prof. Dr. Sanjin Kodric
Prof. Dr. Sedat Cereci
Prof. Dr. Serpil Ağcakaya
Prof. Dr. Sevil Mehdiyeva
Prof. Dr. Sevgi Soylu Koyuncu
Prof. Dr. Sven Tarp
Prof. Dr. Tahir Akgemci
Prof. Dr. Tarık Özcan
Prof. Dr. Tetsuya Sato
Prof. Dr. Türev Berki
Prof. Dr. Tofiq Abdülhasanli
Prof. Dr. Tom Schoeneman
Prof. Dr. Viktoria Serzhanova

Doç. Dr. Ahmet Talimciler
Doç. Dr. Arda Eden
Doç. Dr. Besir Mustafayev

5. Uluslararası Filoloji Sempozyumu 25-27 Ekim 2018

İstanbul

Doç. Dr. Beyhan Kanter
Doç. Dr. Beyhan Zabun
Doç. Dr. Burçin Cevdet Çetinsöz
Doç. Dr. Duygu Kızıldağ
Doç. Dr. Dünder Alikılıç
Doç. Dr. Elmas Şahin
Doç. Dr. Elmira Memmedova Kekeç
Doç. Dr. Erdal Arlı
Doç. Dr. Esra Birkan Baydan
Doç. Dr. Evrim Mayatürk Akyol
Doç. Dr. Fatih Arslan
Doç. Dr. Fatih Mehmet Öcal
Doç. Dr. Fatma Nur Yorgancılar
Doç. Dr. Ferit İzci
Doç. Dr. Fulya Erlüle
Doç. Dr. Funda Kızıler Emer
Doç. Dr. Gulnara Kanbarova
Doç. Dr. Gül Kayalıdere
Doç. Dr. Güldane Araz Ay
Doç. Dr. Güler Tozkoparan
Doç. Dr. Halil İbrahim Koruca
Doç. Dr. Halil Tokcan
Doç. Dr. Hasan Güner Berkant
Doç. Dr. İrina Pokrovskaya
Doç. Dr. Kader Sürmeli
Doç. Dr. Kemal Erol
Doç. Dr. Kürşat Çelik
Doç. Dr. Lutfiye Özdemir
Doç. Dr. Mahmut Yardımcıoğlu
Doç. Dr. Mary Beth Schaefer
Doç. Dr. Mehmet Ak
Doç. Dr. Muhittin Kapanşahin
Doç. Dr. Murat Elmalı

Doç. Dr. Mutlu Deveci
Doç. Dr. Nazile Abdullazade
Doç Dr. Necdet Yaşar Bayatlı
Doç. Dr. Nevin Özdemir
Doç. Dr. Okan Murat Öztürk
Doç. Dr. Olca Sürgevil
Doç. Dr. Özlem Demirel Dönmez
Doç. Dr. Sare Şengül
Doç. Dr. Sibel Kılıç
Doç. Dr. Şafak Kaypak
Doç. Dr. Tamer Budak
Doç. Dr. Tarana Khalilova Ahmed Gizi
Doç. Dr. Tuba Büyükbeşe
Doç. Dr. Tudora Arnaut
Doç. Dr. Turan Akkoyun
Doç. Dr. Yegane Çağlayan
Doç. Dr. Yılmaz Karadeniz
Doç. Dr. Yusuf Şahin
Doç. Dr. Yüksel Gögebakan

Dr. Öğretim Üyesi Ahmed Aldyab
Dr. Öğretim Üyesi Bahadır Köksalan
Dr. Öğretim Üyesi Banu Tanrıöver
Dr. Öğretim Üyesi Bengü Hırlak
Dr. Öğretim Üyesi Beyzade Nadir Çetin
Dr. Öğretim Üyesi Birol İpek
Dr. Öğretim Üyesi Burçak Erdal
Dr. Öğretim Üyesi Burcu Özge Özaslan Çalışkan
Dr. Öğretim Üyesi Duygu Koçak
Dr. Öğretim Üyesi Ebru Onurlubaş
Dr. Öğretim Üyesi Fadime Tosik Dinç
Dr. Öğretim Üyesi Gülsüm Vezir Oğuz

5. Uluslararası Filoloji Sempozyumu 25-27 Ekim 2018

İstanbul

Dr. Öğretim Üyesi Hakan Yalap
Dr. Öğretim Üyesi İbrahim Görücü
Dr. Öğretim Üyesi İdil Tuncer Kazancı
Dr. Öğretim Üyesi İzzet Taşar
Dr. Öğretim Üyesi Kürşat Yusuf Aytaç
Dr. Öğretim Üyesi Lütfi Alıcı
Dr. Öğretim Üyesi Lütfiye Özaydın Akyol
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Levent Erdaş
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Yılmaz
Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Uğraş
Dr. Öğretim Üyesi Nilüfer Alimen
Dr. Öğretim Üyesi Nurhodja Akbulaev
Dr. Öğretim Üyesi Özlem Yaşar Uğurlu
Dr. Öğretim Üyesi Ramazan Yirci
Dr. Öğretim Üyesi Recep Özdemir
Dr. Öğretim Üyesi Seçil Eda Kartal
Dr. Öğretim Üyesi Semra Kıranlı Güngör
Dr. Öğretim Üyesi Sezgin Demir
Dr. Öğretim Üyesi Tahir Çelikbağ
Dr. Öğretim Üyesi Tuncay Yavuz Özdemir
Dr. Öğretim Üyesi Türkan Askerova
Dr. Öğretim Üyesi Yavuz Haykır

Dr. Elçin İbrahimov

İÇİNDEKİLER

Sezai Karakoç'un Şiirlerinde Doğu-Batı İmgesi	7
Özneleşen Nesne: Masa	8
(Non-)/Conformity in Translation: Who (Non-)/Conforms to What, When, How and Why?	9
-Inca, -Unca Zarf-Fiil Ekinin Karaman/Ayrancı Yöresindeki Farklı Kullanımları (-Incak, Uncak ve -Incal, -Uncal) Üzerine	10
15. ve 16. Yüzyılda Alman Nüfusunun Yoğun Olarak Yaşadığı Bölgelerde Yazınsal Yapıtlarda Yansıtılan Türk İmgesi	11
1930-1960 Toplumcu Gerçekçi Türk Romanında "Gazeteci ve Tiyatrocu" Başkarakterler Gözüyle Topluma Bakış: Reşat Enis Aygen Örneği	12
A Freudian Reading on Aldous Huxley's <i>Island</i> within the Context on Group Psychology	13
Agency: Giving Birth to Labor in <i>Incidents in the Life of a Slave Girl</i>	13
Ahmed Yesevî'den Âşık Paşa'ya On Sayısı	14
Number Ten Being from Ahmed Yesevî to Âşık Paşa	14
Ali Teoman'ın <i>Karadelik Güncesi</i> Romanı ve Dili Üzerine Bir Araştırma	15
A Research on Ali Teoman's <i>Black Hole Diary</i> Novel and Language	15
Analyze the Poetic Work of the Russian Poetess Zinaida Gippius in a Historical and Cultural Context	16
Arketipsel Sembolizm Bağlamında Aslı Erdoğan'ın <i>Kabuk Adam</i> Romanının İncelenmesi	17
The Analysis of the Novel <i>Kabuk Adam</i> By Aslı Erdogan in terms of Archetypal Symbolism	17
Asvânî'nin <i>Otomobil Kulübü</i> Romanında Toplumsal Eleştiri	18
The Social Criticism in Aswany's Novel <i>the Automobile Club</i> of Egypt	18
Asvânî'nin <i>Yakûpyân Apartmanı</i> Adlı Romanında Toplumsal Eleştiri	19
The Social Criticism in Aswany's Novel <i>the Yacoubian Building</i>	19
Baudelaire'in <i>Kötülük Çiçekleri</i> 'nde Kendini Arayış	20
Bazı Kalıp İfadelerde, Sözlerde ve Deyimlerde Ses Değişimleri ve Anlam Özellikleri	21
Ben'den Biz'e: Bahtiyar Vahapzade'nin Şiirlerinde Milli Kimlik İnşası	22
From 'me' to 'us' : The Construction of National Identity in Bahtiyar Vahapzade's Poems	22
Beyoğlu Sırları: İstanbul'un <i>Gizem</i> Romanlarına Karamanlıca Bir Giriş	24
Secrets of Beyoğlu: A Karamanlidika Introduction to <i>Istanbul Mystery</i> Novels	24
Bir Çocuk Serisinin Farklı Çevirmenlerce Aktarılması: Çözümleme, Karşılaştırma ve Uzlaşma	25
Çeviri Bilim Kurguda 'Dil' Kurgusu Üzerine Betimleyici Bir Çalışma	26

Çeviri Eleştirisinde Çevirmenin Serüvenini Görme(Me) Biçimimiz.....	27
Our Way of (not) Seeing the Adventure of the Translator during Translation Criticism	27
Çeviri Kuramı ve Çeviri Eğitimi.....	29
Translation Theory and Translator Training	29
Çeviri Teknolojileri Bağlamında Makine Çevirisinin Çevirmen Kimliğine Olumlu/Olumsuz Etkileri: “Post-Editör” Çevirmen Kimliğine Genel Bir Bakış	31
Çeviribilim Bağlamında Eserlerin Yuvaya Dönüşü Üzerine Betimleyici Bir Çalışma: “İllüzyonist” Çeviri Yaklaşımı ve “Metinsiz Geri Çeviriler”	32
Çeviribilimde Disiplinlerarasılık	33
Çevirmenin Sesinden Editörün Sesine: Yeniden Basımlarıyla Türkçede Yaşamak Hırsı.....	34
Çevirmenin Sesine Kulak Vermek: “Bayağı Yolunmuş Eşsiz Bir Papağan”dan <i>Flaubert’in Papağanı</i> ’na.....	35
Dikta’ya Başkaldırı: Şehrin Kaosundan Tabiatın Sığınağına Erdem Bayazıt Şiirleri.....	36
Dönüşsüz Yolculuklara Çıkan Bireyin Taşralılığı.....	37
<i>Dorian Gray’in Portresi</i> ’nin Diliği ve Dillerarası Çeviri Macerası	38
Dünya İngilizceleri Yansımaları: Güney Afrika Postkolonyal Melez Kimlik Oluşumu	39
Reflections on World Englishes: Postcolonial Hybridized Identity Construct in South Africa	39
Eavan Boland’ın Şiirinde Yeni Bir Kadın Kimliği Yansıması	41
The Reflection of a New Female Identity in Eavan Boland’s Poetry	41
Elif Şafak’ın <i>Baba ve Piç</i> Adlı Romanının Öz-Çeviri Kuramı Bağlamında Bir Çeviri Eleştirisi Sunumu....	42
<i>Engereğin Gözündeki Kamaşma</i> Adlı Kitabın Çizgi Roman Uyarlaması <i>Harem</i> Üzerine Betimleyici Bir Çalışma	43
F. F. Fortunatov ve Rus Dilbilimine Katkıları.....	44
Feminist Yayınevleri Ayizi ve Güldünya Örnekleri Işığında Türkiye’de Feminist Çeviri Yaklaşımlarına ve Feminist Çevirmen Kimliğine Genel Bakış	45
An Overview of Feminist Translation Approaches and Feminist Translator’s Identity in Turkey in the light of Feminist Publishing Houses Ayizi Books Publishing House and Güldünya Publishing	45
Gideon Toury’nin Erek Odaklı Kuramında “Çevirmen”	47
“The Translator” in Gideon Toury’s Target-Oriented Theory.....	47
Hitit Çivi yazılı Belgelerde Geçen Hatti Tanrısı Katarzaşu:.....	48
İki “Garip” Şair: Muzaffer Tayyip Uslu ve Rüştü Onur	49
İkinci Teklik Şahıs Anlatıcı Kullanımının Anlatıcı Bağlamında Anlatıyla Anlatıcının ve Yazarın Sorunsallaştırılmasında İşlevsel Kullanımına Dair Bazı Tespitler ve Bir Örnek Olarak Selim İleri’nin <i>Sona Ermek</i> Adlı Romanı	50

Some Detections in the Context of Narrator about Using of Second Person Narrator Functionally in Problematicizing of Narrative, Narrator and Author and as an Example <i>Sona Ermek</i> Which is a Novel of Selim İleri	50
İmgeden Anlama İlhami Çiçek'in Şiirleri	52
From Understanding to Imagination İlhami Çiçek's Poems	52
Ishiguro'nun <i>Gömülü Dev</i> Adlı Romanında Toplumsal Hafıza ve Kimlik Üzerine Bir Politik Tartışma...	53
The Political Debate on the National Memory and Identity Crisis in Ishiguro's <i>the Buried Giant</i>	53
İstenmeyen Özne: Çevirmen-Bir Sosyal Bilim Olarak Çeviribilimde Özne, Öznellik ve Öznelerarasılık	54
Italo Calvino as Interpreter of the Western Canon: Some Reflections on Why Read <i>the Classics</i>	55
Jeanette Winterson'ın <i>Tek Meyve Portakal Değildir</i> Adlı Romanında Toplum, Aile ve Kayıp Ruhlar Eleştirisi	56
The Criticism of the Lost Souls, Society and Family in Jeanette Winterson's Novel <i>Oranges are not the Only Fruit</i>	56
Kasîde-i Bî-Hem-Tâ: İki Devlet Adamına Takdim Edilmiş "Bir" Kasîde.....	58
Kasîde-i Bî-Hem-Tâ: "An" Ode Presented to Two Statemen.....	58
Kişiler, Kavramlar ve Semboller Dünyası Bakımından Reşat Nuri Güntekin'in <i>Yeşil Gece</i> Romanı	59
Korkunun Aralanan Penceresi: Türk Romanından Kötücül Ruhlar ve Karanlık Fantezi Örnekleri.....	60
Kötülüğün Dehşet Verici İmgelemi Olarak Örümcek: Jeremias Gotthelf'in <i>Die Schwarze Spinne</i> Yapıtı Üzerine	61
Leila Sebbar'ın <i>Je ne Parle pas la Langue de mon père, L'arabe comme un Chant Secret</i> ve <i>Lettres Parisiennes</i> Başlıklı Yapıtlarında "Sürgün" Kavramı	62
Makine Çevirilerinin Çeviri Eğitimine Yönelik Olarak Görselleştirilmesi	63
Visualizing Machine Translations for Translator Training	63
Michel Butor'un <i>Passage de Milan</i> Adlı Romanında Zaman-Uzam-Kişî İlişkisinin Simgesel Etkileri	65
Modern İnsanın Büyük Yolculuğu: Sınırların Aşılması, Kùltürler Ötesine Geçmek.....	66
The Big Journey of the Modern Man: Transgressing Borders, Becoming Transcultural.....	66
Necip Fazıl Kısakürek'in <i>Beklenen</i> Şiirinde Aşkın Beşeri ve Tasavvufi Boyutları.....	67
Humanistic and Sufistic Dimension of Love in Necip Fazıl Kısakürek's <i>Beklenen</i> Poem	67
<i>Nehcü'l-Ferâdis</i> 'te Yer Alan Bazı Sözcüklerin Art Zamanlı Anlam Değişimleri.....	68
Diachronic Meaning Changes in Some Words in <i>Nehcu'l-Ferâdis</i>	68
Nezihe Meriç'in <i>Yandırma</i> Adlı Kitabındaki Öykülerde Bulunan Kelime Gruplarının Yapı Bakımından İncelenmesi	69
Orhan Kemal'in <i>Yazmak Doludizgin</i> Adlı Eserinde -mış/-muş Biçimbirimin Çekimli Fiillerde Dolaylılık Bağlamında Görünümleri	70

Ötekileştirmeyi Reddetme, Melezliği Kucaklama: Tayeb Salih'in <i>Season of Migration to the North</i> [Kuzeye Göç Mevsimi] Romanı	71
Rejecting Othering, Welcoming Hybridity: Tayeb Salih's <i>Season of Migration to the North</i>	71
Özbek Diliçi Dünya Görüşünün Türkçe Çevirilerde Yansıması (Özbek Şairi Muhammed Yusuf'un Türkçe'ye Çevirilen Şiirleri Örneğinde)	72
Polisiye Edebiyatımızda Çeviriler ve Sözde Çeviriler	73
Polisiye Edebiyatımızda Özgün/Çeviri Sorunsalı: Osmanlı'nın <i>Sherlock Holmes</i> 'ü <i>Amanvermez Avni</i> ..	74
Protest Bir Şairin (Hayretî) Gazelinden Hareketle Kişiliği Hakkında Bir Değerlendirme.....	75
Psiko-Mitolojik Bir Palempsest: "Meduza"	76
A Psycho-Mythological Palimpsest: "Medusae"	76
Re-Defining Self-Translation: Erendiz Atasü's <i>the Other Side of the Mountain</i>	78
Öz-Çeviriyi Yeniden Tanımlamak: Erendiz Atasü'nün <i>Dağın Öteki Yüzü</i> Romanı	78
Recâizâde Mahmut Ekrem'in <i>Yâdigâr-i Şebâb</i> Adlı Eseri Üzerine Bir İnceleme	79
Refik Halid Karay'ın Eserlerinin Diliçi Çeviri Serüveni Üzerine Betimleyici Bir Çalışma	80
Reklam Dili ve Çevirisi Üzerine Gözlemler	81
Reşad Ekrem Koçu'nun Eserlerinin Söz Varlığı'nın Ortaöğretim Öğrencilerinin Dil Gelişimine Katkısı	82
Contributions of Reşad Ekrem Koçu's Works on Vocabulary to the Language Development of the High School Students	82
Retranslation: What is in a Concept?	83
Romanda Psikolojik Zaman.....	84
Rusya'da Ekim Devrimi Sürecinde Edebiyat ve Sanat	85
Sabine Adatepe'nin <i>Bahar</i> Romanında Türk ve Alman Sterotipleri ve Önyargıları Yıkma Üzerine	86
Turkish and German Stereotypes and Overcoming the Prejudices in Sabine Adatepe's Novel <i>Bahar</i> . ..	86
Sonsuz Bir Döngü: Rasim Özdenören ve Necip Fazıl Kısakürek'in <i>Beklenen</i> Adlı Eserleri Üzerine Bir İnceleme	87
Sözcüksel Düş/ün Evrilmesi: Ortodoksluklar	88
Spirit of Place in D. H. Lawrence's American Writings	89
Tevfik Fikret'in Şiirlerinde Ütopik İzlekler.....	90
The Imposed Identity in the <i>Novel Nineteen Eighty-Four</i> by George Orwell	91
The Italian Language in the Digital Age	92
The Madwomen in the Academy: Critical Reception of <i>the Madwoman in the Attic</i> by Susan Gubar and Sandra Gilbert.....	93

The Madwomen in the Academy: Critical Reception of <i>the Madwoman in the Attic</i> by Susan Gubar and Sandra Gilbert.....	93
The Platonic Idea and the Characteristics of Platonic Philosophy in Boethius's <i>The Consolation of Philosophy</i>	95
Boethius'un <i>the Consolation of Philosophy</i> Adlı Eserinde Platonik Anlayış ve Platonik Felsefenin Özellikleri.....	95
Theodore Dreiser'in <i>Jennie Gerhard</i> ve Emily Brontë'nin <i>Wuthering Heights</i> Romanlarında Daha İyi Yaşam Koşullarına Erişme Arzusu.....	96
Desires of Better Living Conditions in <i>Jennie Gerhardt</i> by Theodore Dreiser and <i>Wuthering Heights</i> by Emily Brontë	96
Toros Dokumalarının Türk Mitolojisi ve Türk İnanç Sistemlerine Göre İncelenmesi	97
Investigation of Toros Docks by Turkish Mythology and Turkish Belief Systems	97
Translational Practices in Self-Psychotherapy Books.....	99
Trauma, Memory, and the Body in Toni Morrison's <i>Beloved</i>	100
Türk Edebiyat ve Kültür Çoğuldizgemizde Arsène Lupin	101
Türkçede Oyun Yerelleştirmesinde Yaşanan Hatalar ve Çözüm Önerileri	102
Türkçeye Çevirmek "Türkçe Söylememek" Mi Demek?	103
Türkiye'de Yeraltı Romanının Güncel Bir Panoraması.....	104
An Actual Panorama of the Underground Novel in Turkey.....	104
Tuva Atasözlerinde Geçen Hayvan Adlarına Dair Söz Varlığı İncelemesi	106
V. A. Sollogub'un <i>Tarantas</i> Adlı Eserinin Işığında 1840'lı Yılların Rusya'sına Bir Bakış.....	107
İngiliz Tiyatrosunda Gençlik Şiddeti: Yüzüne Tiyatro.....	108
Youth Violence in British Drama: <i>In-Yer-Face Theatre</i>	108
Zamanda Mekân: Behçet Necatigil'in <i>Eski Sokak</i> Şiiri	109
"Duyarlık Okuru"nun Sesini Duyan "Çevirmen" Editör-Yazarın Çeviri Anlatıdaki Sesi/Sessizliği	110
"Çevirmen"den "Yazar"a ve "Çeviri"den "Telif"e: Türkçede <i>The Great Siege, Malta 1565</i>	111
<i>Hececiler</i> Şiirinde Erotizm Yansımaları	112
"Rus Şövalyesi" Nikolay Gumilyov'un <i>Afrika Güncesi</i> Üzerine Bir Değerlendirme.....	113
Rainer Maria Rilke'nin Yaratıcılığında Büyük Şehir Konusu.....	114
James Joyce'un Yaratıcılığında İnsan Kavramı.....	115
Palu Merkez Ağzı Üzerine Bazı Fonetik Notlar	116
Romancı Yönüyle Tahsin Yücel	117

Zülfü Livaneli'nin Mutluluk ve Gabriel Garcia Márquez'in Kırmızı Pazartesi Romanlarının Namus ve Töre Bağlamlarında İncelenmesi	118
İnsan, Dil ve Kur'an	119
Çeviri Eğitimi Bağlamında Türk Dili ve Türk Dili Ağırlıklı Derslerin Yeri ve Önemine Dair Bir Çalışma	121

Sezai Karakoç'un Şiirlerinde Doğu-Batı İmgesi

Dr. Öğretim Üyesi Hilal Akça

Öz

Modern Türk şiirinin önemli isimlerinden biri olan Sezai Karakoç, millî, dinî, geleneksel kaynaklarla beslenip yenilikçi fikir ve biçimlerle şiirlerini kaleme alan bir şairdir. Şiirleriyle olduğu kadar fikir yazılarıyla da dikkat çeken Karakoç, eserlerinde sıklıkla Doğu ve Batı medeniyetlerinin karşılaştırmasını ve eleştirisini yapar. Bu bağlamda iki medeniyeti de çok iyi analiz ederek bu iki medeniyetin dışında İslam medeniyetini tasavvur eder. Karakoç'a göre, Batı bilim ve teknolojiyi kullanarak bir emperyalizm ideolojisi geliştirmiştir. Doğu, Batı'nın bu tavrı karşısında kendini geliştirmek ve sorgulamak yerine Batı'yı mutlak üstün olarak kabul etmektedir. Karakoç'un fikri yazılarında ileri sürülen bu düşünceler şiirlerinde de sıklıkla dile getirilmektedir. Bu çalışmada şairin şiirlerinde "Doğu ve Batı" medeniyetine dair düşünceleri, imge ve semboller üzerinden tespit edilecek ve böylece şairin şiirlerinin anlam evreni değerlendirilerek okuyucunun zihninde uyandırdığı çağrışım dünyası tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sezai Karakoç, Doğu-Batı, İmge

East-West Image in Sezai Karakoç's Poems

Abstract

Sezai Karakoç, one of the most important names in modern Turkish poetry, is a poet who feeds on national, religious, traditional sources and keeps his poems with innovative ideas and forms. Karakoç, who draws attention with his ideas as much as his poems, frequently compares and criticizes Eastern and Western civilizations in his works. In this context, he analyzes two civilizations very well and conceives Islam civilization outside these two civilizations. According to Karakoç, he developed an ideology of imperialism using Western science and technology. The East accepts the West as an absolute superior to the West, instead of developing and questioning itself in the face of this attitude. These ideas which are put forward in the writings of Karakoç are frequently mentioned in their poems. In this work, the poet's poems will be determined through the thoughts, images and symbols of the "Eastern and Western" civilization, so that the poet's poems will be assessed as the universe of meanings and the attempt will be made to determine the world of connotation that the reader has woken in his mind.

Keywords: Sezai Karakoç, East-West, Image

Özneleşen Nesne: Masa

Büşra Gökçe Yüce

Öz

Nesnenin, mekânın, insanın ve disiplinlerin sınırlarının ortadan kaldırıldığı postmodern anlatılar kendilerinden önce yazılan metinlerle doğrudan ya da dolaylı yoldan ilişki içindedirler. Mutlak anlam arayışına karşı çıkılan bu yazınsal türlerde çok yönlülük/seslilik temelinde farklı biçim ve stiller sentezlenir. Eserler aracılığıyla anlatılarda zenginlik, çok renklilik ve edebi gelenekte bütünlük sağlanır. Bu bildiride, modern dünyanın bireylerdeki olumlu ve olumsuz yansımalarını eserleri aracılığıyla aktaran Murathan Mungan'ın arayış teması ekseninde şekillenen “Masa” adlı küçürek öyküsü ile metne alıntı yöntemiyle yerleştirilip yol gösterici konumda bulunan, Türk Edebiyatı'nın özgün sanatkarlarından Edip Cansever'in “Masa da Masaymış Ha...” şiirinde nesne olan masanın koşullara uyumu/uyumsuzluğu, hareket/tutum bakımından özneleşme serüveni metinlerarasılık bağlamında incelenecektir, anlatılardaki farklılıklar ve benzerlikler ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Metinlerarasılık, Arayış, Masa, Masa da Masaymış Ha...

(Non-)/Conformity in Translation: Who (Non-)/Conforms to What, When, How and Why?

Öğr. Gör. Kadir İlber Çakıroğlu

Abstract

This paper tackles the concept of (non-)conformity in translation, examines its nature, and tries to offer insight into how it can be applied in translator training. The concept will first be examined on theoretical grounds, in Gideon Toury, Andre Lefevere, and Andrew Chesterman. Then, how the concept is suggested to be applied to translator training by the mentioned theoreticians will be presented. (Non-)conformity is handled differently in all three of the theoreticians, yet the common ground they share is that they all assume a descriptive approach in their theories. However, these descriptive and systemic theories, which helped found the field of translation studies, paved the way for many studies and research in the field, have been widely criticized by certain scholars. In this study, the critiques by Theo Hermans and Edwin Gentzler will be included. To clarify the nature of (non-)conformity, a conflict case between Turkey and Russia, and how the conflict was presented in Turkish media through different translations will be examined. The Turkish-Russian conflict case includes the media coverage of the downing of a Russian jet by the Turkish air force on November 24, 2015, and a speech by the Russian president Vladimir Putin on December 3, 2015. Considering the presented cases, the nature of (non-)conformity will be commented upon. In terms of (non-)conformity, the validity of both the presented theories and criticism towards those theories will be questioned. Consequently, after those discussions, a few suggestions will be made towards the application of the concept to translator training.

Keywords: Conformity, Non-Conformity, Translation Theories, Translator Training

-Inca, -Unca Zarf-Fiil Ekinin Karaman/Ayrancı Yöresindeki Farklı Kullanımları (-Incak, Uncak ve -Incal, -Uncal) Üzerine

Öğr. Gör. Ünal Yıldırım - Dr. Öğretim Görevlisi Gökşen Yıldırım

Öz

Çekime girmeyen, aynı zamanda yargı da bildirmeyen fiilimsiler, fiilin kök ve gövdelerine getirilen bir takım eklerle oluşturulurlar. Fiilimsiler, fiillerin özelliklerini bünyesinde taşıyan ama asıl fiil görevi yapmayan sözcüklerdir. Anlam ve görevleri bakımından üç başlık halinde değerlendirilen fiilimsiler, bazı ses ve şekil farklılıklarıyla birlikte Türkçenin neredeyse her döneminde yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Asıl fiilin durumunu bildiren zarf-fiiller, çokluk eki, ad hal ekleri ve iyelik eklerini (istisnalar hariç) almazlar. Zarf-fiiller aynı zamanda bir hareket hâli bildiren fakat kişiye bağlanmayan eklerdir. Zarf-fiiller, metinlerde asıl fiillerin tür olarak zarf şekilleridir. Türkiye Türkçesi ağızlarında çok yaygın bir şekilde kullanılan zarf-fiiller, bünyelerinde taşıdıkları fiil ve zarf özellikleri hasebiyle bir yönden zaman, hareket; diğer yönden de kılış ve oluş bildirirler. Bu çalışmada, Türkiye Türkçesinin hem standart dilinde hem de ağızlarında çok işlek bir zarf-fiil eki olan –IncA/-UncA zarf-fiil ekinin Karaman/Ayrancı yöresindeki farklı kullanımları (-IncAk, UncAk ve -IncAl, -UncAl) üzerine değerlendirmelerde bulunulacak, yörede birinci ağızdan derlenen metinlerden, bu ekin farklı anlam ve kullanımlarıyla ilgili örnekler verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Fiilimsiler, Zarf-Fiil, Türkiye Türkçesi, Ağızlar, Standart Dil

15. ve 16. Yüzyılda Alman Nüfusunun Yoğun Olarak Yaşadığı Bölgelerde Yazınsal Yapıtlarda Yansıtılan Türk İmgesi

Doç. Dr. Erkan Zengin

Öz

Alman nüfusunun yoğun olarak yaşadığı bölgelerde 14. yüzyılın sonlarından itibaren "Türk" sözcüğü giderek daha çok yaygınlaşmaya başladı. Bunun başlıca sebeplerinden birisi oluşan din karşıtlığı olduğu söyleyebiliriz. Bu bağlamda hem Türkleri Avrupa'dan çıkarmak hem de Avrupa kavramı çerçevesinde bir Hristiyan birliği kurmak için Alman Kayser III. Friedrich öncülüğünde Fransa, Polonya, Macaristan, İngiltere, İspanya, Portekiz, Norveç, İsveç ve İtalya gibi Hristiyan toplulukları bir araya getirilmek istenmektedir (Ackermann 2009: 198). Bu topluluklar, amaçlarını finanse edebilmek için Türk vergisi getirmişlerdir. Buradan anlaşılabacağı üzere Osmanlı İmparatorluğu bir bütün olarak Hristiyan âleminin ve elbette Alman nüfusunun yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki günlük yaşamı etkilemiştir. Bu çalışmada tarihi olgular 15. Ve 16. yüzyılda yazınsal hayatı nasıl etkilediği gösterilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk İmgesi, Alman, Yazınsal Yapıt

1930-1960 Toplumcu Gerçekçi Türk Romanında “Gazeteci ve Tiyatrocu” Başkarakterler Gözüyle Topluma Bakış: Reşat Enis Aygen Örneği

Öğr. Gör. İlker İşler

Öz

1930-1960 arasında yazılan Türk romanlarında kendisine önemli bir yer edinen Toplumcu Gerçekçilik, “toplum”da gördüğü gerçeği / gerçeklikleri yine topluma yansıtmaya – anlatmaya çalışan bir sanat / edebiyat anlayışıdır. Bu sanat / edebiyat anlayışıyla yazılmış romanların başkarakterleri, meslekleri ne olursa olsun, toplum gerçeklerini özellikle eleştirel bir tavırla ele alırlar. Toplumcu Gerçekçi Türk Romanı’nın önemli yazarlarından olan Reşat Enis Aygen’in, yine bu yıllar arasında yazdığı “Ağlama Duvarı” ve “Yolgeçen Hanı” romanlarının gazeteci ve tiyatrocu başkarakterleri; kendi yaşamlarında, meslek yaşamlarında ve toplumda gördükleri, yaşadıkları gerçekleri, toplumcu gerçekçiliğin ilkeleriyle koştur biçimde değerlendirmeye çalışırlar. Bu çalışmanın amacı; gazeteci ve tiyatrocu başkarakterlerin, yaşadıkları ve duydukları olaylar karşısındaki toplumcu gerçekçiliklerini değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Toplumcu Gerçekçilik, Reşat Enis Aygen, Ağlama Duvarı, Yolgeçen Hanı

A Freudian Reading on Aldous Huxley's *Island* within the Context on Group Psychology

Araştırmacı Şeyma Dinç

Abstract

This study aims to give an analytical Freudian reading on Aldous Huxley's *Island* within the context of individual and group psychology. While recent literary academic studies on dystopian fiction primarily focus on such preliminary dystopias as *Brave New World* by Huxley, 1984 by Orwell, *Clockwork Orange* by Burgess and *We* by Zamyatin, Huxley's later novel, *Island* (the year of publishing) outstands within this circle in the sense that Huxley did something different from the other writers in his final novel. He is an English novelist who forms an unusual utopic voice through *Island* thirty years after publishing his masterpiece, *Brave New World*, by setting an absolute antithesis to his previous dystopic fiction. This study focusses on the Freudian analysis of Huxley's *Island* in terms of group psychology, wherein he separates the term as identification, being in love and hypnosis, the herd instinct. At the end of the study the society in the *Island* and their psychology as a group will be presented with the resources and the related clues.

Keywords: Utopia, Group Psychology, Sigmund Freud, Huxley, *Island*

Agency: Giving Birth to Labor in *Incidents in the Life of a Slave Girl*

Arş. Gör. Dr. Gamze Katı Gümüş

Abstract

Slave narratives play a pivotal role in establishing the agency of the ex-slave, who previously was not seen as a human being. However, slaves gained their agency by writing their life stories and showing that their life was worth telling as human beings. Harriet Jacobs chooses a similar way to claim her agency in "*Incidents in the Life of A Slave Girl*" as she redeems her body through writing. Jacobs' autobiographical narrative is not only compatible with the context of the slave narrative but also with the paternal love of the slaveholding society. The physical love and desire for the slave and the urge to keep her under the ownership of the lover also stress the troublesome paternalistic relationship between the slaveholder and the slave. As this paper proceeds, claims on the slave's body and the same body's capital value will be scrutinized under the paternal love of Dr. Flint. Moreover, this paper will also analyze the importance of the slave's habitus in relation to labor, which becomes an indispensable part of the capital value of the body.

Keywords: *Incidents in the Life of a Slave Girl*, Harriet Jacobs, Labor, Slave Narrative, Habitus, Agency, Paternalism

Ahmed Yesevî'den Âşık Paşa'ya On Sayısı

Dr. Öğretim Üyesi Kadir Güler - Zafer Tıngıroğlu

Öz

Türk inanç ve törelerinde sayılar oldukça gizemlidir. Eski Türklerin inanç unsurlarından etkilenecek kutsallaşan üç, dört, yedi, dokuz, on iki ve kırk gibi sayılar kültür ve edebiyatımızda önemli bir yere sahiptir. Bu kutsal sayıların dışında az bilinen fakat kutsiyeti bir hayli fazla olan on sayısının araştırmalarda fazla dikkat çekmediği ve incelenmediği görülmüştür. On sayısı mükemmelliğe yaptığı atıf ve insanın olgunlaşma sürecindeki basamaklarını somut olarak anlatması bakımından derin bir sır ve anlam taşır. Ahmed Yesevî'nin dört kapı kırk makamla oluşturduğu sayı sistematğinde on sayısı, insanın olgunlaşma sürecini ve insan-ı kâmile giden mükemmeliyet çizgisini temsil eder. Bu gizemli çizgide insan dört kapıyı ve bu dört kapının içinde de on makamı geçerek olgunlaşma sürecini nihayetlendirir. Ahmed Yesevî ve Yeseviyye yolunun Anadolu'daki önemli temsilcilerinden biri olan Âşık Paşa da Garipnâmesinde on sayısını öne çıkarır ve Garipnâme eserini baştan sona on sayısı üzerine inşa eder. Garipnâme'de karşımıza çıkan bu onlu sistematik yapı birililerden başlar ve onlulara kadar devam eder. Bu aşamalarda yer alan makamları geçen tâlip, mükemmel olması için gerekli olan olgunlaşma sürecini tamamlayarak Âdemiliğe ulaşır. Kullandığı sayı yapıları ele alındığında Ahmed Yesevî'nin on sayı sisteminin Âşık Paşa'yı derinden etkilediği görülmektedir. Bu bildirimizde, Ahmed Yesevî'nin on yol, on urun ve dört kapı-kırk makamını esas alan on sayı sistematğinin Âşık Paşa'nın Garipnâmesi'nde önemli yer tutan on sayısına ve kâmil insan tipine yansımaları ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Ahmed Yesevî, Âşık Paşa, On Sayısı, Mükemmellik, İnsan-i Kâmil

Number Ten Being from Ahmed Yesevî to Âşık Paşa

Abstract

The numbers are quite mysterious in Turkish beliefs and custom. Numbers such as three, four, seven, nine, twelve and forty which have been sacrificed by the influence of ancient Turkish beliefs have an important position in our culture and literature. Apart from these sacred numbers, number ten which is less known but has a lot of holiness, has been seen that it has not drawn much attention and been examined at research. Number ten has a deep meaning and mystery in terms of its reference to perfection and expressing the steps of human maturing process. In number systematic by Ahmed Yesevî which he created with four gates and forty position, number ten represents human maturing process and perfection line to become a perfect human. At this mysterious line, man complete his maturing process by passing through four gates and ten positions inside these four gates. Ahmed Yesevî and Âşık Paşa, one of the most significant representative of Yeseviyye's way, puts number ten forward and builds his work Garipnâme on it from beginning to end. This systematic structure seen in Garipnâme starts with units and goes on until decimals. Aspirant having passed the positions at this stage, reaches to "Ademilik" by completing maturing process that is necessary for perfection. Considering the number structures he used, it has been seen that decimal number system of Ahmed Yesevî affected Âşık Paşa profoundly. In this paper, reflections of decimal number system, based on Ahmed Yesevî's ten ways, ten products and four gates-forty positions, on number ten which has an important part in Garipname by Âşık Paşa and on perfect human type have been revealed.

Keywords: Ahmed Yesevî, Âşık Paşa, Number Ten, Perfection, Perfect Human

Ali Teoman'ın *Karadelik Güncesi* Romanı ve Dili Üzerine Bir Araştırma

Doç. Dr. Mesut Tekşan - Melek İlayda Sarı

Öz

“Karadelik Güncesi” içinde ütöpic bir dünya barındıran ancak aynı zamanda günümüz dünyasına da kayıtsız kalmayan, karmaşanın düzenle harmanlandığı zıtlıkların birbiriyle uyum içinde tecelli ettiği nihayeti olmayan bir romandır. Bittabi roman postmodern, Kafkaesk, fantastik distopya, cinsellik gibi bir çok kavramı yapısında bulundurmaktadır. Ali Teoman kurgusal olarak temelini İstanbul’a, arayışa, ironiye ve karamizaha dayandırdığı için Orhan Pamuk’un iç içe geçmiş postmodern yapısından ve dolayısıyla metinler arasılıktan oldukça etkilenmiştir. Faraza Atatürk’e, Dante’ye, tasavvufa ve kıyamet gününe ...vs göndermeler yapmıştır. Roman kişileri karakterize edilmemiş bu sebeple kendi içinde bir tezatlık teşkil etmektedir. İbrahim Nemrûd alkol kullanan, klasik müzik dinleyen, poker oynayan, sigara içen ve yüzü Batı’ya dönük bir karakter olarak görünse de aynı zamanda merdumgiriz ve muhafazakâr bir hayat yaşayan kendi içinde çelişkili bir kişi olarak karşımıza çıkmaktadır. Ali Teoman romanda girift bir dil kullanmıştır. Kelime oyunlarına sıkça yer vermiş ve hem eskinin hem de yeninin kültürünü ve teknolojisini bağdaştırarak yeni bir çağ oluşturmıştır. Dolayısı ile bunu diline de başarılı bir şekilde yansıtmıştır. Çağdaş romancılarımızdan biri olan Ali Teoman’ın bu eseri Postmodern roman bağlamında değerlendirilerek bazı tespitlerde bulunulacak, romancılığımızın geldiği nokta üzerinde durulacaktır. araştırmalarımıza dayanarak detaylı bir şekilde anlatmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Ali Teoman, *Karadelik Güncesi*, Postmodernizm, Dil, Metinlerarasılık

A Research on Ali Teoman's *Black Hole Diary* Novel and Language

Abstract

It is a never-ending novel in which the contradictions of the complex are mixed in harmony, which holds a utopian world in "Black hole diary" but at the same time is not indifferent to the present world. The novel has many concepts such as postmodern, kafkaesque, fantastic dystopia and sexuality. As Teoman fictionally bases his foundation on Istanbul based on quest, irony and dark comedy, Orhan Pamuk was influenced very much by his postmodern structure and thus intertextuality. supposing Dante sent to islamic mysticism, Day of Resurrection and Atatürk ... etc. İbrahim Nemrûd seems to be a character who uses alcohol, listens to classical music, plays poker, smokes, and faces the West, but at the same time unsociable and conservative life, person comes out as a person. Ali Teoman has used an intricate language in the novel. He has frequently included the word game and has a new as well as old the culture and technology of both the and the novel. Therefore, he has successfully reflected this in his language. We have explained the points mentioned above in a detailed way we will try to tell.

Keywords: Ali Teoman, *Blackhole Diary*, Postmodernism, Language, Intertextuality

Analyze the Poetic Work of the Russian Poetess Zinaida Gippius in a Historical and Cultural Context

Prof. Dr. Tamara Gurtueva

Abstract

In my paper I analyze the poetic work of the great Russian poetess Zinaida Gippius in a historical and cultural context. Z.Gippius “for herself” and “for others”... What’s the nature of her bifurcation? Could it be just by chance that irony, laughter, sometimes affectation and intrigues became her safety implement, her shelter. What stood behind all her spiritual impulses, creative and even just every day attainments and disappointments-may be persevering desire to get her freedom? I think that deep personality was hiding from people's eyes under mask of extravagance, trying to save secret recesses of her soul that way. Melancholy, languor, consciousness of separation with people – are the themes, which were dictated her by difficult relations with after revolutionary Russian. Egocentrism, need of belief, pathos of prayer, feeling, God, but her sinners as well – these are the poles of Zinaida Gippius's worldview.

Keywords: Zinaida Gippius, Egocentrism, Feeling, Freedom, Worldview.

Arketipsel Sembolizm Bağlamında Aslı Erdoğan'ın *Kabuk Adam* Romanının İncelenmesi

Doç. Dr. Mutlu Deveci - Halil Fatih Alagöz

Öz

Edebi metinleri incelemede ve özellikle metin kişilerinin ruhsal durumunu anlamlandırmada psikoloji biliminin önemli katkıları vardır. Psikanalizin kavramsal bir çerçeveye oturtulmasıyla kişisel derinliği vurgulamanın ve kişiyi bütün yönleriyle/süreçleriyle değerlendirmenin önemi anlaşılır. Psikanalizin öncü isimlerinden C. G. Jung, arketip kavramını sistemli bir çalışmaya dönüştürerek insanın katmanlarını ve derinliğini anlamayı kolaylaştırır. Kişinin yaşam tarzı, karakteri, düşünceleri, davranış kalıpları, yaşadığı çatışmalar, “arketip” kavramıyla çözümlenebilir. Çalışma, Aslı Erdoğan'ın *Kabuk Adam* romanında, başkişinin yaşadığı çelişkili ruh hallerini ve kendi olma/olamama sürecinin yarattığı gerilimi, arketipsel çözümlemeyle göstermeyi amaçlamaktadır. Metinde, kendi benliğinin ve potansiyelinin farkında olmasına rağmen, toplumsal kabullere ayak uydurmaya çalışan kişilerin içinde bulunduğu çıkmaz dikkat çeker. Metin kişilerinin bu durumu ve yaşadığı çelişkiler, bilinç yüzeyi ve bilinçaltı irdelenerek anlamlandırılabilir. Söz konusu anlamlandırma çabası, arketipleri incelemeyi gerekli kılar.

Anahtar Kelimeler: Aslı Erdoğan, *Kabuk Adam*, Arketipsel Sembolizm.

The Analysis of the Novel *Kabuk Adam* By Aslı Erdogan in terms of Archetypal Symbolism

Abstract

The science of psychology plays an important part in the analysis of literary texts and especially in the interpretation of state of mind of the characters of the texts. The importance of the emphasis on the depth of personality and analysing the person in all aspects and processes can be understood after placing psychoanalysis into a conceptual framework. C.G Jung, one of the prominent names in psychoanalysis, makes it easy to understand the layers and depth of the caharacter by turning thr concept of archetype into a systematic study. The life style of the person, their character, thoughts, behavioural patterns and their conflicts can be construed with the help of the concept of archetype. This study aims to display the protagonist's inconsistent state of mind and their process of self-realization and vice versa with the help of archetypal analysis. In the texts, the predicament of the characters who try to keep up with the social approval despite their recognition of self and their potentials is clearly displayed. This state of the caharacters in the text and their conflicts might be interpreted by studying their level of conscious and subconsciousness. Such effort of interpretation requires achetypal analysis.

Keywords: Aslı Erdogan, *Kabuk Adam*, Archetypal Symbolism

Asvânî'nin *Otomobil Kulübü* Romanında Toplumsal Eleştiri

Dr. Asiye Çelenlioğlu

Öz

Modern Mısır edebiyatında ülkenin içinden geçtiği sosyal ve siyasî süreçler sonunda yüzyılın gerçeklerinden ilham alarak yazan yazarlar, realizm tesirinde verdikleri edebî ürünlerde kimi zaman sorunu tespit ile yetinirken kimi zaman çözüm gayretinde bulunmuşlardır. Çalışmamız, 20. yüzyılda yazdığı toplumcu-gerçekçi romanlarla Mısır Baharı'nın mimarlarından kabul edilen Asvânî'nin, ülkede araç kullanımının yaygınlaşmasından sonra kurulan Otomobil Kulübü bünyesinde, Mısır'ın profilini çıkardığı romanının sosyal ve siyasî eleştiri zeminini ortaya koymayı hedeflemektedir. Romanda, yönetiminden yabancı unsurların sorumlu olduğu işletmede korku egemenliği ile bütün haklardan yoksun bırakılan yerel çalışanların üzerinde oluşturulan baskı ile devlet ve millete telmihte bulunulup eleştirilirken geniş cephede birleşen siyasi faktörlerin bu egemenliği yıkmak için gayretleri Mısırlı okuyucu için bu yüzyılda esin kaynağı olmuştur. Realizmin yansıtma kuramı, sosyoloji alanında araştırma yapanlara romanlar yoluyla toplumu değerlendirme, öncüllerini, yapı ve dinamiğini tespit ederek sevk ve kontrol edebilme fırsatı verdiği gibi, topluma da aynanın karşısında kendini görme, romanın kurgusuyla kendisini özleştirerek yeniden yapılanma fırsatı verecektir.

Anahtar Kelimeler: Mısır, Edebiyat, Roman, Asvânî, Eleştiri

The Social Criticism in Aswany's Novel *the Automobile Club of Egypt*

Abstract

The writers who written in the modern Egyptian literature inspired by the facts of the century's social and political processes through the country, sometimes have only identified problems and sometimes they have sought solutions. This article studying the social and political situation of the Egypt after the automobile converscany in the Aswany's novel, who also widely accepted as a major motivator of the Egyptian Spring. In the Egyptian Automobile Club, the writer described the political and cultural profile of Egypt from the Automobile Club which is founded in 1924 as a solution to the needs and problems arising around the automobile. This study aims to reveal the background of political and social criticism in Aswany's novel. Therefore, he wrote under the influence of realism. The novels written under the influence of realism also give the opportunity to identify the social and political elements of the period in terms of sociology.

Keywords: Egypt, Literature, Novel, Aswany, Criticism

Asvânî'nin *Yakûpyân Apartmanı* Adlı Romanında Toplumsal Eleştiri

Dr. Asiye Çelenlioğlu

Öz

Modern Mısır edebiyatında siyasî atmosferin gölgesinde şekillenen sosyal hayatı, dönemin başat tipleriyle kurguladığı romanlarla okuyucuya yansıtan toplumcu gerçekçi yazarlardan biri olan Asvânî, *Yakûpyân Apartmanı* adlı romanında, 1952 Devrimi sonrası Mısır'ın değişen siyasî yapısına rağmen, değişmeyen gerçeklerine vurgu yapar. Yazar Körfez krizinin yaşandığı doksanlı yıllarda, devrim öncesi toprak ağaları ve yabancı sermaye sahiplerinin ikamet yeri olan *Yakûpyân Apartmanı*'nin devrim sonrası el değiştiren sahipleriyle siyasî ve sosyal hayattaki kazanımlara dikkat çekerken okuyucuyu temelde değişmeyen gerçeklerle yüzleşmeye davet eder. Yazar daire sahipleri ya da kiracılarla çatı katı sakinlerinden oluşan binada Mısır toplum hayatının bir minyatürünü oluştururken farklı tabakadan insanların yaşamlarını okuyucuya yansıtmaya imkânı bulur. Devrim sonrası değişen sisteme rağmen Mısır'ın değişmeyen kaderi haline gelen fakirlik, yolsuzluk, rüşvet, fuhuş ve siyasi oluşumun yanında toplumun dinamiklerini oluşturan İslami cemaatler yazarın eleştiri unsurları arasında yer almaktadır. Geçmişe işaretlerle geleceği inşa etmeye çalışan yazarın romanı toplum hareketine kazandırdığı ivme ile Mısır baharının düşünsel yapı taşlarından kabul edilir.

Anahtar Kelimeler: Mısır, Edebiyat, Roman, Asvânî, Eleştiri

The Social Criticism in Aswany's Novel *the Yacoubian Building*

Abstract

Aswany who is the author written in the modern Egyptian literature inspired by the facts of the century's social and political processes through the country, emphasizes the unchanging facts, despite the changing political structure of Egypt after the 1952 Revolution in his novel *The Yacoubian Building*. The author invites the reader to confront essentially unchanging facts while drawing attention to political and social achievements with the post-revolutionary owners of the *Yakupyân Apartment*, the land of pre-revolutionary landowners and foreign capital owners, in the nineties when the Gulf crisis was experienced. In spite of poverty, corruption, corruption, bribery, prostitution and political formation that have become the unchanging destiny of Egypt despite the changing system after the revolution, Islamic communities forming the dynamics of the society are among the critic elements of the author. The author has greatly influenced the thought structure of the Egyptian Spring.

Keywords: Egypt, Literature, Novel, Aswany, Criticism

Baudelaire'in *Kötülük Çiçekleri*'nde Kendini Arayış

Dr. Öğretim Üyesi Şevket Kadioğlu

Öz

Baudelaire'in *Kötülük Çiçekleri*'inde Kendini Arayış şiirleri dikkate değer ölçüde Katolik inanç damgasını taşıyan ve Hristiyanlıktaki İlk Günah inancıyla belirginleşen kötülüğü sanatın önemli estetik bileşenlerinden biri olarak algılayan Baudelaire'in şiirsel deneyimi ile yaşamsal deneyiminin büyük koşutluklar taşıdığı ve birbirini tamamladığı gözlemlenir. Baudelaire'in varoluşsal dramı ile şiirinin var olma serüveni diyalektik bir örüntü içinde büyük oranda birbirini destekler. Biz bu çalışmada Baudelaire'in *Kötülük Çiçekleri*'nde Kendini Arayış'ın deneyiminin şiiri arayış deneyimine, şiirin arayış deneyiminin de yer yer Kendini Arayış deneyimine dönüşümündeki şiirsel, estetik, varoluşsal devitkenleri gözler önüne sermeye odaklanarak bunların bir birleri ile olan ilişkilerini ortaya koymaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Kendini Arayış, Varlık, Kötülük, Deneyim, İlk Günah

Bazı Kalıp İfadelerde, Sözlerde ve Deyimlerde Ses Değişimleri ve Anlam Özellikleri

Dr. Öğretim Üyesi Birol İpek

Öz

Çeşitli kelimelerin, sözlerin, deyimlerin ve kalıp ifadelerin önceleri doğrusu yazılıp söylenirken zamanla çeşitli sebeplerden dolayı özellikle konuşma dilinde meydana gelen ses değişimleriyle bu sözlerin yeni şekilleri ortaya çıkmıştır. Buna bağlı olarak anlamda da değişimler olmuştur. Ses düşmesi, ses türemesi, ses değişimleri dediğimiz çeşitli ses olaylarıyla sözlerin ses yapısında değişimler olmuştur. Konuşanlar bu sözlerin doğru şekillerini bilmedikleri için bunun doğru olduklarına inanıyorlar. Bu kalıp ifadelere baktığımızda aslında sözlerin içinde geçen kelimelerin başlangıçta doğru ve anlamlı olduğunu görüyoruz. Çeşitli ses değişimleriyle kelimelerin seslerinde ve anlamlarında zamanla değişimler meydana geldiğini yazı dilinde takip edebiliyoruz. Sözlerde meydana gelen ses değişimleri Türkçe'nin ses yapısına ve kurallarına göre olmaktadır. Bu sözler, halk dilinde kazandıkları dönüşüm ve yeni manalarla başka bir boyut kazanmış oluyor. Bu bildiride çeşitli kaynaklardan derlenmiş olan bu sözler, Türkçe'nin ses olaylarına göre orijinalleri gösterilecek, meydana gelen ses değişimleri tespit edilecektir. Bütün bu değişimlerle meydana gelen anlam değişimleri gösterilecek. Böyle doğru şekilleri tespit edilecek ve anlamları ile birlikte verilecektir

Anahtar Kelimeler: Dil, Ses Değişimleri, Kalıp İfadeler, Anlam.

Ben'den Biz'e: Bahtiyar Vahapzade'nin Şiirlerinde Milli Kimlik İnşası

Öğr. Gör. Emrah Seferoğlu

Öz

İnsan, aile başta olmak üzere yakın çevreden uzak çevreye doğru yayılan kimlikler bütünü ve kimlikler karmaşası içinde var olur. Kimlik kazanma çabası, bireyin kendi yaşamı ve yaşadığı çevre ile yakından ilintilidir. Her birey, doğumundan itibaren kendini tanımaya başladığı sürece kadar anadili, din, gelenekler, ekonomik durum, coğrafik bölge/ vatan, ırk vb. özelliklerin içerisinde. Tekil bir varlık olarak kendini sorgulayan ve varlığını bu sorgulamaya ilişkin konumlama içerisinde değerlendiren birey, ben ve ötekiler ayrımının belirlediği bu tanımlama girişimi içerisinde ben'liğini algılar. Soyut kişilerin somut belgeleri olarak da düşünülen bu kimlik kazanımı, bireyselden toplumsala doğru giden süreçtir. Bu durum, ben'in kim olduğu sorusunun tekilden başlayarak çoğul'a yani biz'e doğru gidiş sürecidir. Milli kimlik, bireysel kendi'yi oluşturan unsurlar üzerinden tarihi bir toprak/ülke ya da yurt; ortak mitler ve tarihi bellek; ortak bir kitlesel kamu kültürü; topluluğun bütün fertleri için geçerli ortak yasal hak ve görevler; topluluk fertlerinin ülke üzerinde serbest hareket imkânına sahip oldukları ortak bir ekonomi olmak üzere beş kategoride sorgulanır. Milletin kan hafızasında, özünde var olan tinsel değerler, kendine dönüş ile mümkün olduğuna ve kendini tanımakla milli bilincin uyanacağı gerçeğine inanan Bahtiyar Vahapzade, odlar diyarının ateşin kimliği ve sesidir. Kavram olarak kimlik, kolektif aidiyetlerden başka, arzularımız, hayallerimiz, kendimizi tasavvur etme, yaşama ilişki kurma-tanınma biçimimiz gibi hayattaki duruş yerimizi bildiren niteliklerin toplamını ifade eder. Bildiride, Bahtiyar Vahapzade'nin anlam dünyası, oluşturmaya çalıştığı milli kimlik inşası, şiirlerinin anlam katmanlarıyla açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bahtiyar Vahapzade, Milli Bilinç, Kimlik, Kimlik İnşası

From 'me' to 'us' : The Construction of National Identity in Bahtiyar Vahapzade's Poems

Abstract

Human being exist in the wholeness and complexity of identities which spread from close environment to distant environment particularly as family. The effort of gaining an identity is related to individual's own life and the environment s/he lives. From birth to the period that s/he starts to know itself, every individual is in the features like native language, religion, traditions, economic situation, geographical region/land, race and so on. The individual that questions himself as a singular being and evaluates his being in the position related to this questioning perceive his "individualism" in the attempt of this defining which the discrimination of me and others designates. This gaining an identity which is also thought as concrete documents of abstract individuals is a process that goes toward to social from individual. This situation is the going process of the who "I" am question starting from singular to "plural", namely "us". National identity is examined over the aspects of forming "individual self" in 5 categories which are the historical land or country; mutual mits and historical memory; a mutual massive community culture; notable mutual legal rights and duties for every person of community and a mutual economy that the people of community have the opportunity of free motion in the country. Bahtiyar Vahapzade, believing that the spiritual values existing in society's blood memory, in self are possible with turning itself and that national awareness will wake

up by knowing yourself, is the identity and voice of fire of the fireland. Apart from collective belongings, as a concept of identity means totality of qualities that shows our position in life like our wishes, dreams, identifying ourselves and our way of getting-defining contact with life. In notification, the semantic world of Bahtiyar Vahapzade, the construction of national identity that he tries to comprise will be explained with meaning stages of his poems.

Keywords: Bahtiyar Vahapzade, National Identity, Identity, Construction Of Identity

Beyoğlu Sırları: İstanbul'un Gizem Romanlarına Karamanlıca Bir Giriş

Dr. Öğretim Üyesi Şehnaz Şişmanoğlu Şimşek

Öz

19. yüzyılın en popüler metinlerinden biri olan Fransız romancı Eugène Sue'nün Les Mystères de Paris (1842-43) (Paris Sırları) başlıklı romanı neredeyse bir alt tür oluşturacak biçimde birçok farklı dilde yazılan « gizem roman »larına (roman de mystères) ilham kaynağı olmuştur. Bu romanların erken örneklerinden bazıları da Yunanca olarak yazılmış olan İstanbul romanlarıdır. Söz konusu romanların genel özellikleri şunlardır: Şehrin nüfusuyla, binalarıyla, yapısıyla bir labirent olarak tasvir edilmesi, anlatı zamanının özellikle kanunsuzluğun kol gezdiği gece ya da geceyarısı olarak seçilmesi, mekân olarak batakhanelerin ya da ona benzer ortamların tercih edilmesi, toplumsal ve ahlaki yozlaşmanın ve çürümenin mekânı olarak şehrin temsili vb. İstanbul'un edebi temsiliinde neredeyse hiç dikkate alınmayan bu romanlar 19. yüzyılda şehrin gerçekçi bir topografyasını sunmalarıyla da ayrı bir öneme sahiptir. Bu çalışmada İstanbul doğumlu romancı Epaminondas Kiriakidis'in Epiteorisis (Επιθεωρήσις) gazetesinde tefrika ettiği ve 1890 yılında Yunanca olarak yayımladığı Πέραν Απόκρυφα (Pera Sırları) başlıklı romanının Karamanlıca (Yunan harfli Türkçe) çevirisi ele alınacaktır. Sunumda, Evangelinos Misailidis tarafından çevirilerek Karamanlıca gazete Anatoli'de 1888-1889 tarihlerinde Beyoğlu Sırları başlığı ile tefrika edilen bu romanda İstanbul'un gerçekçi temsili, bu temsilin Karamanlı (Anadolulu Türkofon Ortodoks Hristiyan) okur için anlamı ve Karamanlıca edebiyat içerisindeki konumu ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Karamanlıca, Yunanca, Şehir Romanları, 19. Yüzyıl, İstanbul

Secrets of Beyoğlu: A Karamanlidika Introduction to İstanbul Mystery Novels

Abstract

The French novelist Eugène Sue's novel Les Mystères de Paris (1842-43), one of the most popular texts of the nineteenth century, inspired the novel "mystères" in many different languages. Some early examples of these novels are about Istanbul written in Greek. The general characteristics of the novels are as follows: The city is depicted as a labyrinth with its population, buildings, structure, the narrative time is chosen as the night or the midnight, especially when it is time for the illegality, the choice of places like barrelhouses or similar environments, representation of the city as a place of social and moral corruption and decay etc. These novels, which are hardly taken into consideration in the literary representation of Istanbul, are also significant in terms of presenting a realistic topography of the city in the 19th century. In this study, the Karamanlidika (Turkish in Greek script) translation of the Greek novel entitled Πέραν Απόκρυφα (Pera Secrets), which was first serialized in the newspaper Epiteorisis (published as a book in 1890 in Greek) by the Istanbulite novelist Epaminondas Kiriakidis, will be examined. In the presentation, the translation of Evangelinos Misailidis which was serialized in Karamanlidika newspaper Anatoli in 1888-1889 under the title Secrets of Beyoğlu will be analyzed in terms of realistic representation of Istanbul, its meaning for the Karamanli (Anatolian Turkophone Orthodox Christian) readers and its place in Karamanlidika literature.

Keywords: Karamanlidika, Greek, City Novels, 19th Century, İstanbul

Bir Çocuk Serisinin Farklı Çevirmenlerce Aktarılması: Çözümleme, Karşılaştırma ve Uzlaşma

Doç. Dr. Didem Tuna - Sema Dilara Yanya - Cemre Çelik - Begüm Çelik

Öz

Mütercim Tercümanlık lisans programlarında Mezuniyet Projesi adı altında yürütülen çeviri projeleri, öğrencilere farklı derslerden edindikleri kazanımları bir araya getirerek uygulamaya koyma ve çevirmen olarak karşılaşacakları kimi süreçleri deneyimleme fırsatı sunmaktadır. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık bölümünde yürütülen projeler temel olarak özgün dili İngilizce olan, daha önce Türkçeye çevrilmemiş ve en az 10000 kelimeden oluşan metinlerin çevrilmesi üzerine kuruludur. Projeler; çevrilecek metinlerin seçilmesi, seçimlerin gerekçelendirilmesi, deneme çevirisi yapılarak onay alınması, belirlenen takvim kapsamında öngörülen bölümlerin tamamlanması, geri bildirimler doğrultusunda önerilen bölümlerin düzeltilmesi ve gerekli durumlarda ders yürütücüsüyle birlikte yeniden ele alınması, çeviri tamamlandığında üzerinde bir ön okuma gerçekleştirilmesi, çeviri kararlarının bir sunum halinde sınıfla paylaşılması, gerektiğinde gelen öneriler ışığında çevirinin güncellenmesi, son okuma tamamlandıktan sonra giriş ve sonuç bölümleriyle birlikte projeye son şeklinin verilmesi gibi aşamalardan oluşmaktadır. Bu kapsamda yapılan bir çalışmada, Laurie B. Friedman'ın, Mallory McDonald başlıklı çocuk serisinin ilk üç kitabı, üç öğrenci tarafından her biri farklı bir kitabı çevirecek şekilde ayrı projeler olarak paylaşılmıştır. Öğrenciler, çeviri sürecinde birbirleriyle çeviri kararları konusunda iletişime geçmemiş olup, çeviriler tamamlandığında bir araya gelerek metin üzerinde yaptıkları göstergebilimsel çözümlemeler sonucunda aldıkları kararları karşılaştırarak tartışmışlar ve sınıfla da paylaşarak uzlaşım noktaları aramışlardır. Bu çalışmada, aynı eğitimi almış üç çevirmen adayının ortak göstergelere farklı yaklaşıp oluşturdukları metinlerinin üzerinden, bir serinin farklı kitaplarının çevirisinde birden fazla çevirmenin görev alması durumunda kurulacak ortak zemine yönelik bir örnek sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Serisi Çevirisi, Çeviri Eğitimi, Çeviri Göstergebilimi, Laurie B. Friedman, Mallory McDonald.

Çeviri Bilim Kurguda ‘Dil’ Kurgusu Üzerine Betimleyici Bir Çalışma

Öğr. Görevlisi Cazibe Özgür

Öz

Telifte göre çeviri bilim kurgu eserlerin daha çok ilgi gördüğü ülkemizde birçok çeviri sorunu ile karşılaşmaktadır. Bilim kurgu çevirmenleri özellikle çevirisi zor olan terimlerin (yeni gezegenler, aletler ve türler vb.) çevirisinde yaratıcı yöntemlerle bu sorunu çözmeye çalışmaktadır. Bu bildirinin amacı, Türk çeviri bilim kurgu dünyasının önde gelen çevirmenlerinden Mehmet İhsan Tatari’nin çeviri dil kurgusunu irdelemektir. Türün adlandırılmasından da anlaşılacağı üzere, gelecek tasarımlarıyla yeni dünyalar kurulan bilim kurgu eserlerinde bilim ve kurgu bir aradadır. Tasarlanan farklı dünyalarda özellikle dil kurgusu dikkat çekmektedir. Söz konusu farklı dünyalara ilişkin tasarlanan dilin çeviri yoluyla başka bir doğal dile çevrilen eserde nasıl kurgulanacağı bu bildirinin çıkış noktasını oluşturmaktadır. Bildiride, Mehmet İhsan Tatari tarafından Türkçeye kazandırılan Kim Stanley Robinson’ın 2312 (2012) ve Orson Scott Card’ın Ender’s Shadow (1999) adlı bilim kurgu eserlerinin çevirileri -2312 (İthaki Yayınları: 2016) ve Ender’in Gölgesi (Pegasus Yayınları: 2017) incelenecektir. Amaç çeviri bilim kurguda özellikle çeviri dil kurgulanmasında çevirmenin sesini irdelemektir. İrdelemeye temel olarak Theo Hermans’ın Çeviri Anlatıda Çevirmenin Sesi” (çev. A. Bulut) (1997) başlıklı makalesi temel alınacaktır. Veri toplamak için kaynak-erek metin karşılaştırması yapılacak ve Tatari’nin söz konusu eserlerin çevirisinde yararlandığını belirttiği “Mars Üçlemesi” ve “Ender Serisi” incelenecektir. Bu kaynaklara ek olarak, çevirmen Tatari’nin genel yayın yönetmenliğini üstlendiği “Kayıp Rıhtım” adlı fantastik kurgu konulu web sitesi ve bu sitede yer alan “Çevirmenin Çemberi” başlıklı yazılardan da yararlanılacaktır. Çevirmen Tatari’nin her çevirisinden sonra çeviri sürecinde yaşadığı sorunları okurla paylaştığı, sonsöz niteliğindeki “Çevirmenin Çemberi” adlı bu yazı serisi yan-metinsel öğeler olarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri Bilim Kurgu, Çevirmenin Sesi, Dil Kurgusu, “Çevirmenin Çemberi”, Mehmet İhsan Tatari.

Çeviri Eleştirisinde Çevirmenin Serüvenini Görme(Me) Biçimimiz

Dr. Öğretim Üyesi Ashı Araboğlu

ÖZ

Bu bildirinin amacı, çeviri eleştirisi alanında gerçekleşen birçok yöntemsel çalışmanın ötesine geçerek, çevirinin yarattığı özgünün kopyası olma tartışmalarından hareketle disiplinler-arası bir sorgulama oluşturabilmektir. Sorgulamaya neden olan temel sorunsal çeviri eleştirilerinde, çevirinin doğasındaki öznelliği görmezden gelerek yapılan ve herhangi bir çeviriye özgü kuramsal dayanağa sahip olmayan yalın karşılaştırmalardır. Bildiride, John Berger'in Görme Biçimleri (2018) adlı çalışmasından yararlanılarak bir resmin yeniden canlandırılması gibi, her çevirinin aslında nasıl kaynağın yeniden canlandırılması olduğu ele alınacaktır. Diğer yandan özgün yapının biricikliğinin ise onun biricik olarak söylediklerinde değil, biricik oluşundan kaynaklandığı ve nasıl değerlendirildiğiyle ilgili olduğu savından hareketle, ikincil konumda olarak algılanan çevirinin çeviri eleştirilerinde nasıl tanımlandığı mercek altına alınacaktır. Günümüzde çeviri eleştirisi yapanların çoğu, edebiyat eleştirmeni, çevirmen ya da çeviribilim alanıyla uğraşan sosyal bilimcilerdir. Zaman zaman çevirinin doğasındaki öznelliği reddeden istatistiksel karşılaştırmalar üzerine kurulu eleştiriler çevirmenin konumunu göz ardı etmekte, eksiltili çeviriler ve çevirmenleri ifşa etmekten öte geçmemektedir. Berger'in söylediği gibi; ressamın görme biçimi, bez ya da kâğıt üstüne yaptığı imlerle yeniden canlandırılırken, her imgede bir görme biçimi yatsa da bir imgeyi algılayışımız ya da değerlendirişimiz aynı zamanda görme biçimimize de bağlıdır (agy. 21). Dolayısıyla görme biçimimiz aslında bir çeviri eleştirisini şekillendiren en önemli noktadır. Bildirinin sonunda yeniden canlandırılan resimlerde olduğu gibi, kendi yerini daima koruyan özgün karşısında hiç durmadan taşınıp duran bilgilerin nasıl çevrildiğini ve çevirmenin serüvenini görme biçimimizi sorgulamanın ve yorumlamaya çalışmanın çeviribilim alanında olası katkıları açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri, Çeviri Eleştirisi, Çeviri Eleştirisi Yöntemleri

Our Way of (not) Seeing the Adventure of the Translator during Translation Criticism

Abstract

The purpose of this paper is to compose an inter-disciplinary questioning by going through the methodological studies at the field of translation criticism and with reference to discussions about being the copy of the original, which has been set up by the translation. Cause to the question the basic problematic is the simple comparisons which are formed by ignoring the subjectivity of the nature of translation and which do not have any particular translation theory bases. At this paper, by using John Berger's The Ways of Seeing (2018), like reproducing a picture, how indeed every translation is the reproduction of the original will be handled. Also from the argument of that; uniqueness of the original work is not the reason of what it says as a unique but derives from being a unique and how it is evaluated, how the translation is perceived as in a secondary position at translation criticism will be defined. Today many people who make translation critiques are literature critics, translators or scholars of social sciences in the field of translation studies. Sometimes critiques formed with statistical comparisons, which reject the subjectivity of the translation nature, ignore the position of the translator and do not move beyond revealing the destituent translations and translators. As Berger says; while the painter's way of seeing is reconstituted by the marks he makes on the canvas or paper,

every image embodies a way of seeing, our perception or appreciation of an image depends also upon our own way of seeing (p21). Thus, our way of seeing is the most important point that forms a translation critique. At the end of the paper, the possible contributions to the field of translation studies by questioning and interpreting how the information, which are continually moved in, against the original, which always holds its own place, is translated as in the reproduced paintings and the adventure of the translator will be described.

Keywords: Çeviri, Çeviri Eleştirisi, Çeviri Eleştirisi Yöntemleri

Çeviri Kuramı ve Çeviri Eğitimi

Dr. Öğretim Üyesi Senem Öner Bulut

Öz

Çeviri kuramı dersleri üniversitelerdeki çeviri bölümlerinin müfredatlarında genellikle ayrı bir ders olarak yer almaktadır. Ayrıca çeviri öğrencilerinin çeviriyi konu alan kuramsal yaklaşımları anlamlandırabilmeleri için belirli bir çeviri deneyimi ve edinci düzeyinde olmaları gerektiğine inanılmakta, bu nedenle çeviri kuramı dersi, çeviri öğrencilerine genellikle müfredatın üçüncü ya da dördüncü yılında sunulmaktadır. Bu bildiri, çeviri kuramı dersinin ayrı bir ders olarak ve müfredatın sonraki yıllarında konumlandırıldığı durumlarda, kuramsal yaklaşımların ve tartışmaların bütüncül biçimde tüm çeviri derslerine/çeviri ile ilgili derslere entegre edilmemesinin, çeviri öğrencilerinin gözünde çeviri kuramının marjinalleşmesine hizmet etme riskine sahip olduğunu savunmaktadır. Çeviri kuramı ile çeviri eğitimi arasındaki ilişkiyi yeniden değerlendirme amacını taşıyan bu bildiri, İstanbul Arel Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümü müfredatının ilk yılının ilk döneminde yer alan “Çeviri Amaçlı Metin Çözümlemesi I” dersinde uygulanmakta olan eğitim yaklaşımının sonuçlarını sunmaktadır. İlgili dersin ilk dört haftasında gerçekleştirilen ve öğrencilerin çevirinin kuramsal yönünü anlamalarına/keşfetmelerine yardımcı olmayı amaçlayan sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerin sonuçlarına odaklanan bildiride, kuramın, eğitim sürecinin en başından itibaren çeviri eğitime entegre edilmesinin, öğrencilerin eğitimlerine, çeviri eylemi ve çevirmenin kimliğine ilişkin sağlam bir kavrayışla başlamalarına yardımcı olacağını ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çeviri Kuramı, Çeviri Eğitimi, Çeviri Eğitimi Müfredatı, Çevirmenin Kimliği

Translation Theory and Translator Training

Abstract

Translation theory courses are often situated in the curricula of translation departments at universities as distinct, isolated courses. Moreover it is believed that translation students should develop a certain level of translation experience and competence in order to make sense of the theoretical approaches to translation, thus translation theory is generally offered to translation students in the third or fourth year of the curriculum. This paper defends that positing a course devoted to translation theory in isolation and in the later years of the curriculum without holistically integrating theoretical approaches and discussions into all translation/translation-related courses has the risk of serving to the marginalization of translation theory in the eyes of trainee translators. With the aim of revisiting the relationship between translation theory and translator training, this paper presents the results obtained through the implementation of a training approach in a course entitled “Translation-Oriented Textual Analysis I” offered by the Translation and Interpreting Department at Istanbul Arel University, Turkey and delivered in the first semester of the first year of the four-year BA Program. Focusing on the results of the in-class and out-of-class activities which were carried out in the first four weeks of the course and aimed at helping students understand/discover the theoretical aspect of translation, the paper argues that integrating theory into translator training right from the beginning helps students begin their education with a sound grasp of the act of translation and identity of the translator.

Keywords: Translation Theory, Translator Training, Translator Training Curriculum, Translator's Identity

Çeviri Teknolojileri Bağlamında Makine Çevirisinin Çevirmen Kimliğine Olumlu/Olumsuz Etkileri: “Post-Editör” Çevirmen Kimliğine Genel Bir Bakış

Arş. Gör. Alper Çalık

Öz

Günümüzde bilgisayarların son derece yaygın bir biçimde kullanımı çeviri sektörünü derinden etkilemiş ve çevirmen kimliği üzerinde önemli etkiler yaratmıştır. Hatta “çevirmenlik” mesleğinin yakın gelecekte ortadan kalkacağını ve insan çevirmene ihtiyaç kalmayacağını düşünenlerin sayısı azımsanmayacak hale gelmiştir. Çeviri teknolojileri bağlamında yaşanan gelişmelerin en önemlilerinden biri de hiç kuşku yok ki 2016 yılında yaşanmıştır: “Google Translate” istatistiksel makine çevirisi sisteminden nöral makine çevirisi sistemine geçmiştir. Bildirinin amacı, bu yeni sistemde makine çevirisi motorunun yeterli veri sağlandığı takdirde Türkçede ne denli başarılı sonuçlar elde edebileceğini sorgulamaktır. Sorgulamanın çıkış noktasını, çeviri yetisinden çevirmen yetisine doğru yönelen yeni bir düzenden ve bu düzenin teknolojiyle girdiği zorunlu ilişkisinden söz eden çeviribilimci Antony Pym’in “Redefining Translation Competence in an Electronic Age. In Defence of a Minimalist Approach” (2003) başlıklı makalesi oluşturmaktadır. Sorgulamanın vurgu noktası ise günümüz teknoloji çağında değişen çevirmen kimliği, yetileri ve nitelikleridir. Çevirmen kimliği çerçevesinde dikkat çeken en büyük değişiklik, insan çevirmenin görev tanımının değişerek makine çevirisi çıktısını düzenleyen kişi anlamında “post-editör” unvanını almaya başlamasıdır. Bilindiği üzere, makine çevirisinin gelişmesi ile birlikte çeviri sektöründe “post-editörlük” adı altında yeni bir iş alanı ortaya çıkmıştır. Makine çevirisi motorları artık insan çevirmenin yaptığı işin yaklaşık %50’sinden daha fazlasını yapabilmektedir; bu da çevirmene olan ihtiyacı azaltmaktadır. Bildiride, ilk bakışta çevirmenler için dezavantaj gibi görünen “post-editör” kimliğine geçiş ve bu yeni kimliğe uyum sürecine ışık tutulması hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda, sözü edilen yeni düzende en büyük kaygıyı taşıyan çeviri eğitimi alanına yönelik olarak makine çevirisi motorunun genel işleyişi ve yapım aşamaları hakkında bilgiler sunulacak ve çağdaş çeviribilim çalışmaları çerçevesinde bu bilgilerin gerekliliği tartışmaya açılacaktır. Tartışmaya kuramsal temel olarak Ruslan Mitkov, Johanna Monti, Gloria Corpas Pastor ve Violeta Seretan’ın editörlüğünü yaptığı *Multiword Units in Machine Translation and Translation Technology* (2018) adlı kitap alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çevirmen, Post-Editör, Makine Çevirisi, Çeviri Teknolojileri.

Çeviribilim Bağlamında Eserlerin Yuvaya Dönüşü Üzerine Betimleyici Bir Çalışma: “İllüzyonist” Çeviri Yaklaşımı ve “Metinsiz Geri Çeviriler”

Ayşe Betül Sayın

Öz

Çeviribilim alanında kültürel dönemece girilmesiyle birlikte postkolonyal metinlerin ve çevirilerinin incelenmesi ön plana çıkmıştır. Postkolonyal çeviri çalışmaları özellikle tarihsel metinlerin çevirinin yapıldığı dönemin dizgesine çevrilmesi yoluyla “marjinal” kimliklerin temsiliyetinin altını çizmektedir. Ancak bu temsillerin çözümlenmesinde izlenecek yöntemler çeviribilim kuramcıları arasında tartışılmakta ve yapılan çoğu çalışma kuramsal çerçevesinde görülen noksanlıklar nedeniyle eleştirilmektedir. Bu bildirinin amacı, sözü edilen kuramsal tartışmaya ışık tutan Çekoslovak yapısalcılardan Jiri Levy’nin The Art of Translation (çev. Patrick Corness, 2011) adlı kitabında ortaya attığı “illüzyonist çeviri/yöntem/çevirmen” (“illusionist translation/method/translator”) kavramlarından yola çıkarak postkolonyal çeviri kuramında ‘illüzyon’un izini sürmektir. Bu amaçla, son yıllarda ön plana çıkan “metinsiz geri çeviri” (“textless back translation”) çeviri kavramının irdelenmesi de hedeflenmektedir. Metinsiz geri çevirilerde, bir kültür çevirisi sürecinin ürünü olarak kendi anadilinde değil de, “yabancı” bir dilde kendine ait gördüğü temsilleri düzeltmek üzere yazan bir yazarın eserlerinin yuvasına geri döndürülmesi söz konusudur. Bu çerçevede çalışmada incelenecek metinler, yazar olarak Zeynep Hanım’a atfedilen ilk olarak 2001 yılında Özgürlük Peşinde Bir Osmanlı Kadını ve sonrasında 2016 yılında Bir Türk Kadınının Avrupa İzlenimleri adıyla geri çevrilerek yayınlanan mektuplar ve bu mektupların alıcısı olduğu ileri sürülen Grace Ellison’ın İstanbul’da Bir Konak ve Yeni Kadınlar (çev. Neşe Akın, 2017) adlı eseri oluşmaktadır. Çeviri(bilim) odaklı yapılacak betimleyici çalışmada, öncelikle sözü edilen eserlerin içeriğine, daha sonra da Zeynep Hanım ve Melek Hanım ile Grace Ellison ve Pierre Loti’nin dahil olduğu ‘skandal’a değinilecektir. Bildirinin sonunda, betimleyici çalışmadan elde edilecek veriler ışığında, “illüzyon” kavramının çeviri kuramı tarihindeki gelişiminden hareketle, postkolonyal çeviri bağlamında metinsiz geri çevirilerin incelenmesine ilişkin yeni bir kavram önerisinde bulunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Dönemeç, Postkolonyal Çeviri Çalışmaları, Metinsiz Geri Çeviri, İllüzyonist Çeviri

Çeviribilimde Disiplinlerarasılık

Doç. Dr. Esra Birkan Baydan

Öz

James S. Holmes’ün, çeviribilimin kuruluş bildirgesi olarak kabul edilen “The Name and Nature of Translation Studies” (Çeviribilimin Adı ve Doğası) adlı makalesinde, çeviribilim “özerk” ama “disiplinlerarası” bir çalışma alanı olarak değerlendirilir. Çeviribilimin özerkleşmesi, Dilbilim ve Karşılaştırmalı Edebiyat gibi disiplinlerin model ve paradigmalarının çeviri olgularını açıklamakta yetersiz kalması nedeniyle gerekli görülmüştür. Bununla birlikte, çeviri olgularını bütün yönleriyle inceleyen bu alanda disiplinlerarası çalışma, keyfi bir durum değil, bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bildiride, çeviriyi metinler, bağlam ve süreçleri de içine alan geniş bir kapsamda inceleyen çeviribilimin, diğer disiplinlerden farkını nasıl ortaya koyacağı ve çeviribilimde disiplinlerarasılıktan ne anlayacağımız sorusu tartışılacaktır. Kuruluşundan bu yana disiplinlerarasılığın vurgulandığı bir alanda, bu gibi soruların tartışılmasının hem çeviri araştırmalarının izleyeceği yol bakımından önem taşıdığı hem de çeviri eğitiminin geleceğini şekillendireceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Disiplinlerarasılık, Özerklik, James Holmes, Betimleyici, Paradigma

Çevirmenin Sesinden Editörün Sesine: Yeniden Basımlarıyla Türkçede Yaşamak Hırsı

Arş. Gör. Umut Can Gökdoğan

Öz

Bu bildirinin amacı, çeviri dünyasının baş aktörleri sayılan çevirmen/yazar/editör rollerini karşılıklı ilişkiler açısından çeviribilim bağlamında incelemektir. Çalışmanın araştırma nesnelerini Türkçede ilk olarak Geceyarısı Trenleri (1949-1950), ardından Yaşamak Hırsı (1954, 1982, 2016) olarak okurla buluşan çeviriler oluşturmaktadır. Bu çevirilerin kaynak metni olan L’homme qui regardait passer les trains [Trenlerin Geçişini İzleyen Adam] (1938) adlı polisiye roman, Belçikalı yazar Georges Simenon tarafından kaleme alınmış ve Éditions Gallimard aracılığıyla basılmıştır. 1949-1950 yılları arasında Yedigün dergisinde, Sait Faik Abasıyanık çevirisiyle Geceyarısı Trenleri adıyla tefrika edilen yapıt, 1954 yılında kitap haline getirilmiş ve Yaşamak Hırsı adıyla İstanbul Yayınevi tarafından çeviri yayın dünyasına kazandırılmıştır. 1982 yılında Bilgi Yayınevi’nin aynı çevirmen ve aynı adla yayımladığı çeviriye, kitapta baskıya hazırlayan olarak sunulan Muzaffer Uyguner bir önsöz eklemiş ve “kitabın dilinin sadeleştirildiğini”, “anlaşılamayan eski sözcüklerin değiştirildiğini” belirtmiştir (Uyguner, 1982). Bu çerçevede yapılan değişiklikler kapsamında, çeviride toplamda 551 adet dipnot kullanımı gözlemlenmektedir. Uyguner, Sait Faik’in kullanmış olduğu kimi sözcükler için getirdiği önerileri çeviri metne yerleştirmiş, çevirmenin kullandığı sözcükleri ise dipnot olarak aktarmıştır. 2016 yılında, Everest Yayınları aynı çeviriye, kitap kapağında yer alan “Ustaların Türkçesiyle” ibaresiyle yayımlamıştır. Bu çeviride, 1954 yılında İstanbul Yayınları tarafından yapılan baskıya sadık kalındığı görülmekte; Usluer’in kullandığı “sadeleştirilmiş” dile yer verilmemektedir. Verilen bu bilgiler ışığında Simenon’un romanının Türkçedeki yolculuğu, çağdaş çeviribilim yaklaşımları çerçevesinde çevirmen/yazar/editör vurgusuyla incelenecektir. Zaman içinde değişime uğrayan baskılar göz önünde bulundurularak yapılacak çeviribilim odaklı okumalar ışığında Antoine Berman’ın “yeniden çeviri” (Berman, 1990) kavramı sorgulamaya açılacaktır. Sorgulama sırasında, ilgili alanyazın incelemesinde ön plana çıkan Brian Mossop’un sunduğu “editör görevleri” (Mossop, 2001) ile Esra Birkan Baydan’ın Türkiye özelinde incelediği “editör görev ve sorumlulukları” (Birkan Baydan, 2016) irdelenecektir. İrdelemede çevirmenin ve/veya editörün çeviri edebiyat metinlerindeki sesi/sessizliği sadece dillerarası değil, diliçi çeviriler bağlamında da ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sait Faik Abasıyanık, Georges Simenon, Yazar-Çevirmen, Çevirmenin/Editörün Sesi/Sessizliği, Diliçi Çeviri, Yeniden Çeviri.

Çevirmenin Sesine Kulak Vermek: “Bayağı Yolunmuş Eşsiz Bir Papağan”dan *Flaubert’in Papağanı*’na

Dr. Öğretim Üyesi Seda Taş

Öz

Bu çalışmanın amacı, Julian Barnes’ın Flaubert’s Parrot (1984) adlı eserlerinin Türkçe çevirileri aracılığıyla çeviride çevirmen sesine tanıklık etmektir. Eser Flaubert’in Papağanı adıyla ilk kez 1989 yılında çevirmen Şavkar Altınal tarafından Türkçeye kazandırılmıştır. Fakat bu çeviri üzerine, bir çevirmen ve yazar olan Serdar Rıfat Kırkoğlu 1990 yılında Argos Dergisi’nin çeviri incelemesi bölümünde “Bayağı Yolunmuş Eşsiz Bir Papağana Dairdir” başlıklı bir yazı yazmıştır. Bu çeviri incelemesi kapsamında Kırkoğlu, çevirmen Altınal’ın çevirisine eleştirel yorumlar getirmekle kalmamış, kendisinin de metni çevirdiğinden, çeviride aldığı kararlardan, çevirisi için yazdığı bir tanıtım yazısının içeriğinden ve çeviriye dair bakış açısından detaylı olarak bahsetmiştir. Ardından 2001 yılında, Kırkoğlu’nun çevirisi Ayrıntı Yayınları tarafında yayınlanmıştır. Çevirmen Kırkoğlu bu eserin çevirisinde, çevirmen notu olarak birçok dipnot kullanmış ve okurlar için çeşitli açıklamalar yapmayı tercih etmiştir. Buna karşın çevirmen Altınal, bu kadar dipnot kullanmak yerine, farklı dillerdeki deyimlerin, ifadelerin ve göndermelerin çoğunu Türkçeye çevirmeyi tercih etmiştir. Çevirmenlerin çeviriye dair görüşlerini açıkladıkları yazılar, çeviri metin üzerindeki önsöz, sonsöz ve dipnot gibi çevirmen notları, birer yan metin (Genette, 1997) olarak okurların çevirmenlerin seslerini duymalarına, bir başka deyişle, yazarın sesinin yanında başka bir söylemsel varlığın ayrımına varmalarına olanak sağlar. Aynı zamanda, çevirmenlerin bıraktıkları bu tür izler onların görünür hale gelmelerine de yardımcı olur. Bu doğrultuda, çalışmanın kuramsal çerçevesini “Çeviri Anlatıda Çevirmen Sesi” (Theo Hermans (Çev. Bulut), 1997: 63-68) adlı makale üzerine temellendirerek ana metnin çevresine yerleştirilmiş olan çevirmen notları üzerinden erek odaklı bir okuma yapılacaktır. Çalışmada Julian Barnes ve Türkçeye kazandırılan eseri Flaubert’in Papağanı’nın yanı sıra çevirmenler hakkında kısaca bilgi verilecektir. Ardından hem çeviride çevirmen sesine kulak vermemize olanak veren çevirmen notları irdelenecek hem de aynı metnin iki farklı çevirmenin çeviride aldığı kararların çeviri pratiğine yansımaları tartışmaya açılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çevirmenin Sesi, Çevirmen Notları, Dipnot, Yan Metin, *Flaubert’in Papağanı*

Dikta'ya Başkaldırı: Şehrin Kaosundan Tabiatın Sığınağına Erdem Bayazıt Şiirleri

Arş. Gör. Burak Armağan

Öz

“Yedi Güzel Adam” ekibinin “ağa-bey”i Erdem Bayazıt, sanatçı duyarlılığını sorumluluk bilinciyle birleştirerek kalemini, modernite karşısında yabancılaşmaya sürüklenen İslam âlemini uyarma faaliyetleri için kullanır. Diktaya başkaldıran şairin direniş, diriliş, cihat fikirleri etrafında kurguladığı şiirinin ana damarını ise şehir-tabiat çatışması oluşturur. Bayazıt için cehennem görüntüsü taşıyan şehir, tekniğin, maddi sermayenin, tüketimin şekil verdiği, insanın insanı köleleştirdiği, kuşatıcı, yapay bir mekândır. Soğuk ve kaotik yapısıyla şairin insanlığı kurtarmak isteğiyle saldırdığı yaşam(!) alanıdır. Şehir hayatının bağımlılaştırıcı niteliği karşısında kaçış mekânı olarak sığındığı tabiat ise canlandırıcı, umut verici, sakinleştirici; dayatmacı değil özgürleştirici, her gün devam eden döngüsü ile uyanış ve dirilişin canlı göstergesi; haşmeti, dengesiyle hem umut hem huzur aşılayan gerçek bir sanat eseridir. Bu bildiride şehir ve tabiatın Erdem Bayazıt'ta ele alınış biçimleri, yüklendikleri anlamlar, yarattıkları algılar, sanatçının şiirlerinden örneklerle açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Erdem Bayazıt, Şehir, Tabiat, Başkaldırı

Dönüşsüz Yolculuklara Çıkan Bireyin Taşralılığı

Arş. Gör. Fatih Uyar

Öz

Taşra, merkezin dışında kalma, merkezin imkanlarına uzak olma durumuna sahip bir mekandır. Kapitalizmin yükselerek, fırsatlar açısından cazip hale getirdiği kentler, taşırayı mahrumiyet duygusuna mahkum eder. Mahrumiyet bağlamında düşünüldüğünde taşra, sadece mekânsal özellikleri barındırmanın ötesinde/yanında siyasal, kültürel ve zamansal niteliği ile de anlamlar taşır. Yalnızca ikamet edilen bir yer olmanın dışında, imkansızlığın, durağanlığın/monotonluğun, iddiasızlığın kişilik özellikleri haline geldiği psikolojik bir durumun yaşandığı yerleşkelere dönüşür. Kayboluşun, oyalanışın, mağlup oluşun, sürgünlüğün bunalıma ve yalnızlığa sürüklediği birey, eksiklik ve yarım kalmışlığı tadarak, taşra sıkıntısına yakalanır. Taşra sıkıntısı ise, sadece taşrada yaşayanların değil, merkezde olup eksiklik ve yoksunluk duygularını yenemeyenlerin, taşralılığa yakalananların kapıldığı buhran duygusudur. Seksenli yıllarda yazın dünyasına adım atan Ethem Baran, üçüncü öykü kitabı olan Dönüşsüz Yolculuklar Kitabını 2005 yılında yayınladı. On dört hikayeden oluşan eserde, hayatın kıyısında kalmış yaşamlar/yaşanmışlıklar, bireyin yalnızlığı, eksiklik duygusu, suskunluklar, amaçsızlıklar metin düzleminde açığa çıkarılır. Zenginlik ve yoksulluk, tamamlanmışlık ve yarımlik, eylem ve eylemsizlik, içeridelik ve dışarı(da)lık, aksiyon ve hareketsizlik düzlemindeki çatışmalar ilintisinde anlatılan öyküler, bireyin yaşadığı iradesizlikleri, mahrumiyeti, kısıtlanmışlığı, kazanamayışı, itilmişlikleri vurgular niteliktedir. Bu bildiride Ethem Baran'ın Dönüşsüz Yolculuklar Kitabı eseri taşra sıkıntısı kavramı bağlamında ele alınacaktır. Eserde bulunan on dört öykü, taşranın mekânsal, siyasal, kültürel ve psikolojik nitelikleri ekseninde incelenerek, bireyin merkez ve taşra çatışmasında yaşadığı gerilimler ortaya çıkarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ethem Baran, Taşra, Yoksunluk, Mahrumiyet, Taşra Sıkıntısı.

Dorian Gray'in Portresi'nin Diliçi ve Dillerarası Çeviri Macerası

Arş. Gör. Hülya Boy

Öz

Bu çalışmanın amacı, Oscar Wilde'ın (1854-1900) *The Picture of Dorian Gray* adlı eserinin diliçi ve dillerarası çeviri macerasını incelemektir. Çalışmanın çıkış noktası, inceleme nesnesini oluşturan *The Picture of Dorian Gray*'in kaynak dizgede –erek dizgedeki farklı çevirilere kaynaklık eden– üç ayrı metin halinde varoluşudur. *The Picture of Dorian Gray*, 1890 yılında kaleme alınmış ve ilk olarak Lippincott's Monthly Magazine'in Temmuz 1890 sayısında yayımlanmıştır. Ancak eserin okurlara sunulan bu ilk versiyonu, yazarın dergiye teslim ettiği özgün metnin yayımlanmak için "uygunsuz" olduğu gerekçesiyle editör J. M. Stoddart tarafından müdahalelerde bulunularak sansürlenmesiyle oluşturulmuştur. Metnin bu sansürlenmiş haliyle de tepki uyandırması ve "zehirli" olarak nitelendirilmesi üzerine Wilde, editörü Coulson Kernahan ile birlikte üzerinde müdahalelerde bulunarak metni yeniden yazmış ve metin, hem sansürlü hem genişletilmiş olan bu haliyle 1891 yılında Ward Lock & Co. tarafından kitap olarak basılmıştır. 2011 yılında ise bu tarihe kadar sınırlı sayıda araştırmacının inceleme fırsatı bulduğu özgün metin, Harvard University Press tarafından *The Picture of Dorian Gray: An Annotated, Uncensored Edition* başlığıyla Nicholas Frankel editörlüğünde okurlara sunulmuştur. Eserin İngilizce ve diğer dillerdeki baskılarına 120 yıl boyunca yaygınlıkla kaynaklık etmiş olan 1891 tarihli metnin "standart metin" şeklinde nitelendirilmesi söz konusudur. Dolayısıyla 21. yüzyılda okurlarla buluşan özgün metnin, 1891 tarihli metin karşısındaki konumu üzerine tartışmalar ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda çalışmada, diliçi çeviri boyutunda, metnin birbirinden farklı bu üç versiyonu, çeviribilim kuramcısı André Lefevere'in (1992) "yeniden yazım" kavramı bağlamında karşılaştırmalı olarak incelenecek ve metinlere eşlik eden yan metinsel öğeler göz önünde bulundurularak "özgün", "çeviri", "yazar", "çevirmen" kavramları tartışılacaktır. Dillerarası çeviri boyutunda ise çalışmada, eserin Belma Aksun (Ötüken Neşriyat, 2018), Nihâl Yeğinobalı (Can Sanat Yayınları, 2002) ve Ülker İnce (Everest Yayınları, 2015) tarafından gerçekleştirilmiş olan *Dorian Gray'in Portresi* başlıklı Türkçe çevirileri incelenecektir. Çalışmada, diliçi ve dillerarası çeviri macerasında gözlemlenen yeniden çeviri olgusu Antoine Berman'ın (1990) "yeniden çeviri hipotezi" bağlamında ele alınarak yeniden çeviri kavramı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Dorian Gray'in Portresi*, Diliçi Çeviri, Yeniden Yazım, Yeniden Çeviri

Dünya İngilizceleri Yansımaları: Güney Afrika Postkolonyal Melez Kimlik Oluşumu

Öğr. Gör. Deniz Ezgi Avcıvile

Öz

Oldukça yeni bir terminoloji olarak ortaya atılan ‘Dünya İngilizceleri’ kavramı öncelikle İngilizce dilinde ortaya çıkan çeşitliliği tanımlamak için kullanılırken daha sonraları Uygulamalı Dilbilim çalışmaları alanındaki ilgi çekici dilbilimsel araştırma metodları içinde yerini almaya başlamıştır. Katchru (1990) Dilbiim ve Dünya İngilizceleri arasındaki ilişkinin “hem teorik ve uygulamalı, hem de sosyal ve ideolojik” kaygılar olduğunu dile getirir. Gerçekten de İngilizce nin dünya üzerindeki yayılışı ve özellikle Katchru’nun (1984) ‘Dış Çember’ kavramını kullanarak tanımladığı gelişen dünya üzerindeki etkilerini ve bu etkilerin daha önce başka bir dil bağlamında görülmemiş bir şekilde ideolojik ve sosyolojik boyutlara ulaştığını söyleyebiliriz. Uygulamalı Dilbilim çalışmalarında, ‘Dış Çember’ ve bu çember altında yer aldığı söylenene İngilizcelere bakarken, dilin ya da İngilizcenin ideolojik ve varoluşsal alanlardan en önmlilerinden olan kimlik, kendini tanımlama ve özdeairbilgi gibi alanlara olan etkisi ve katkısını incelerken diğer metodoloji ve çalışma alanlarını da kullanması kaçınılmazdır. Dünya İngilizcelerinin bir bireyin hayatına direk dokunduğu bu varoluşsal ve dilsel alanları incelerken dilde ve dilin sınırları içinde ortaya çıkan yaratıcılık ve edebi metinler bakmamız gereken önemli alanlardan bir tanesidir. Bu makalede birçok başka yer gibi Katchuru nun ‘Üç Çember Modeli’nin altına koyamadığımız Güney Afrika yazılı İngilizcesi dilsel, sosyal ve ideolojik araştırmamızın merkezini oluşturuyor. Apartheid sonrası Güney Afrika’da İngilizce olarak yazılan üç edebi metin; Russell H Kaschula’nın ‘Altı Çay Kaşığı Dolusu Tatlılık’ isimli kısa hikayesi, Malika Ndlovu’nun ‘Sarmalanmış’ isimli ve Makhosazana Xaba’nın ‘Önerilmeniz Lütfen’ isimli şiirlerinde İngilizcenin çeşitliliği ve postkolonyal melez kimlik oluşumu arasındaki karmaşık ilişki incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Dünya İngilizceleri; Postkolonyal Melez Kimlik; Uygulamalı Dilbilim; Güney Africa, Kısa Hikaye, Şiir.

Reflections on World Englishes: Postcolonial Hybridized Identity Construct in South Africa

Abstract

World Englishes, a fairly recently coined term which was put in use first to define all variety of Englishes has long become an intriguing area of study within the boundaries of applied linguistics. Katchru (1990) identifies “theoretical and applied, as well as societal and ideological” concerns to be behind the relationship between applied linguistics and World Englishes. Indeed, how English language has spread and its influences in particular on the developing world which Katchru defines as the ‘Outer Circle’ in his influential 3 Circles model (Katchru, 1984) regarding the growth of English, has acquired an unprecedented sociological and ideological dimensions. When one is concerned with the so called ‘Outer Circle’, applied linguistics borrows from or applies other theoretical and methodological frameworks to delve into the areas making inquiries of how English/language has contributed to some of the ideological and ontological issues of self-knowledge, identification and identity. To focus on the influences of the role of English or World Englishes on these particular dimensions directly touching an individual’s life, creativity in and within the language, and thus literary works seem to be one place to turn to. In this paper South Africa, one of the many places,

which cannot be placed in any of Katchru's 3 Circles Model and the written World Englishes in South African context, will be the focus of our linguistic, social and ideological inquiry. Three literary works written in English and produced in post-apartheid period; a short story entitled "Six Teaspoons of Sweetness" by Russell H Kaschula, Malika Ndlovu's poem "Wrapped Up" and Makhosazana Xaba's poem "Suggestions Please", will be examined in regards how the diversity of English relates to the complex issue of constructing a postcolonial hybridized identity.

Keywords: World Englishes, Postcolonial Hybridized Identity, Applied Linguistics, South Africa, Short Story, Poem.

Eavan Boland'ın Şiirinde Yeni Bir Kadın Kimliği Yansıması

Arş. Gör. Okaycan Dürükoğlu

Öz

Bu çalışmanın amacı, Eavan Boland'ın şiirini, İrlanda şiirinde yeni bir kadın kimliğinin şekillendirilmesi açısından analiz etmektir. Eavan Boland (1944-...) İrlanda'da eserleri kanonik olarak kabul edilen çağdaş bir İrlanda şairidir. Ancak, İrlandalı kadın şairlerin sayısı, erkek şairlerle kıyaslandığında çok azdır. Boland, ilham alması için hiçbir öncünün bulunmadığının bilincindedir ve şiirleri, kadınlara sembol, konu veya imge olarak muamele eden veya kabul eden erkek egemen İrlanda şiirsel geleneğine karşı bir tepki olarak görülebilir. Özellikle İrlanda mitlerinde kadınlar, erkekler tarafından kurtarılmayı bekleyen sessiz figürler olarak tasvir ediliyor. Başka bir deyişle, bu mitlerde kadınlar tam olarak gelişmiş karakterler yerine amblem veya sembol olarak kullanılır. Eavan Boland, İrlanda şiirine egemen olan bu ataerkil ideolojinin farkına vardığında, tamamen yeni bir kadın kimliği yaratmaya karar verir. Şiir koleksiyonlarında, erkekler tarafından zincirlenmemiş veya kontrol edilmeyen tam bağımsız kadın karakterlerin olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, Eavan Boland'ın şiir koleksiyonlarından seçilen bazı şiirlerine göndermeler yaparak, anlatılarında bu yeni kadın benliğini nasıl yansıttığını inceleyeceğim.

Anahtar Kelimeler: Eavan Boland, İrlanda Şiiri, İrlanda, Kadın Şiiri, İrlanda Mitleri

The Reflection of a New Female Identity in Eavan Boland's Poetry

Abstract

The aim of this study is to analyze Eavan Boland's poetry in terms of shaping a new female identity in Irish poetry. Eavan Boland (1944-...) is a contemporary Irish poet whose works are regarded as canonical in Ireland. However, the number of Irish women poets is very few when they were compared to male poets. Boland is aware of the fact that there are no predecessors for her to be inspired and her poetry can be seen as a reaction against a male dominated Irish poetic tradition in which women are treated or accepted as emblems, subjects or images. Especially, in Irish myths, women are depicted as voiceless figures who are waiting to be saved by males. In other words, women are used as emblems or symbols rather than as fully developed characters. When Eavan Boland realizes this patriarchal ideology which dominates Irish poetry and myths, she determines to create a completely new female identity. In her poetry collections, it is observed that there are fully independent women characters who are not chained or controlled by male gaze. In this study, I will examine how Eavan Boland reflects this new female self in her narratives by making certain references to her poems chosen from her selected poetry collections.

Keywords: Eavan Boland, Irish Poetry, Ireland, Women's Poetry, Irish Myths

Elif Şafak'ın *Baba ve Piç* Adlı Romanının Öz-Çeviri Kuramı Bağlamında Bir Çeviri Eleştirisi Sunumu

Arş. Gör. Ayşe Nur Kırık

Öz

İkili ve marjinal bir Türk kimliğine sahip olan Elif Şafak uluslararası platformda tanınmış bir yazardır ve eserleri 40'dan fazla dile çevrilmiştir. *Baba ve Piç*, yazarın İngilizce olarak yazdığı ikinci eseridir ve bu roman yazar Elif Şafak'ı uluslararası alanda görünür kılmıştır. Bu çalışmada Öz-Çeviri Kuramına değinilerek Elif Şafak'ın *The Bastard of Istanbul* ve Türkçe çevirisi *Baba ve Piç* üzerinden bir çeviri eleştirisi sunulacaktır. Romanın Türkçe çevirisinin “özgün” İngilizce eserin yayınlanmasından bir yıl önce yayımlanmış olması, yazarın çeviri sürecinde çevirmen Aslı Biçen ile birlikte çalışmış olması ve bu durumun da Elif Şafak'ın öz-çevirmen bir yazar olup olmadığı sorularını gündeme getirmesiyle roman ilgi odağı haline gelmiştir. Bütün bu gerçekler göz önüne alındığında, *Baba ve Piç*'i uzun zamandır çeviri çalışmalarının uç bir alanı olarak görülen ve ancak son zamanlarda üzerine çok sayıda araştırma yapılan Öz-Çeviri Kuramı kapsamında mı yoksa Aslı Biçen tarafından yapılan geleneksel çeviri anlamında mı değerlendirilip değerlendirilmemesi gerektiği sorusuna cevap aramak çok yararlı olacaktır. Özgün *The Bastard of Istanbul* romanı ve Türkçe çevirisi *Baba ve Piç* bu kuram çerçevesinde değerlendirildiğinde, romanın çeviri çalışmalarında özgün bir yeri olduğu açıkça görülmektedir ve farklı koşullar altında, farklı bakış açılarıyla bakıldığında romanın hem çeviri, hem kendi kendini çeviri hem de yeni bir çerçeveye oturtulan bir anlatı olduğunu ortaya koymak mümkündür.

Anahtar Kelimeler: *The Bastard of Istanbul*, *Baba ve Piç*, Elif Şafak, Kendi Kendini Çeviri, Çeviri Eleştirisi

Engereğin Gözündeki Kamaşma Adlı Kitabın Çizgi Roman Uyarlaması Harem Üzerine Betimleyici Bir Çalışma

Öğr. Gör. Gülsüm Canlı

Öz

Zülfü Livaneli'nin Engereğin Gözündeki Kamaşma (1996) adlı romanı, 17. yüzyıl Osmanlı Sarayı'nda Valide Sultan tarafından tahttan indirilen bir padişahın hikayesini bir harem ağasının gözünden anlatır. 1997 Balkan Edebiyat Ödülü'nü kazanan roman sırayla İspanyolca (1998), Almanca (2000), Yunanca (2000), Korece (2001) ve Bulgarca (2006) çevirileriyle dünya edebiyatındaki yerini alır. Kitap dillerarası çevirileriyle Türk edebiyatının sınırlarını aşmışken, Türkiye'de ise bir "uyarlama" ve beraberinde gelen sansür haberiyle karşımıza çıkar. Harem (2012) adıyla bir çizgi roman uyarlaması yapılan kitap Destek Yayınevi tarafından basılır. Çizgi romanın reklam amacıyla İstanbul metrosuna asılan ve kitabın kapağını sergileyen afişleri müstehcen bulununca yayınevi ilanı kırmızı bir bantla kapatır ve afişler sansürlü haliyle yayınlanır. Zülfü Livaneli, Harem'den bahsettiği bir söyleşisinde "Benim emeğim değil. Ben aslında bir şey yapmadım burada. Çizenlerin eline sağlık. Senaryo yazıldı roman üzerine, daha sonra da çizdiler, sonra da yayınladılar" (Mayıs, 2012) diyerek çizgi romanı beğendiğini ve sarf edilen emeği takdir ettiğini ifade eder. Livaneli, çizgi romanın hazırlanmasındaki emeği kendine mal etmese de ismi kitap kapağında en üstte yazar olarak yer alır. Roman Jakobson'un, "Çevirinin Dilbilimsel Yönleri Üzerine" (çev. Albayrak 2004) adlı makalesinde yaptığı göstergelerarası çeviri -"dilsel göstergelerin dilsel olmayan gösterge dizgeleri aracılığıyla yorumlanması"- tanımından hareketle yayınevinin "uyarlama" diye sunduğu kitabın aslında bir çeviri olduğu söylenebilir. Ancak Harem'in künyesine bakıldığında "çevirmen" yerine "eseri çizgi roman senaryosuna uyarlayan" ve "çizen" ifadelerinin kullanıldığı görülmektedir. Bu çalışma bir kaynak metinden farklı türde bir erek metin üretilmesinin barındırdığı olası çeviri sorunlarını ve bu sorunların nasıl çözüme kavuşturulduğunu bahsi geçen iki metin bağlamında irdelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göstergelerarası Çeviri, Çizgi Roman, Sansür.

F. F. Fortunatov ve Rus Dilbilimine Katkıları

Arş. Gör. Esra Gürkan

Öz

Bu çalışmanın amacı Rusya’da dilbilimin gelişmesinde önemli rol oynayan F.F. Fortunatov’un (1848 – 1914) yaşam öyküsünü ve onun dilbilim üzerine yaptığı çalışmaları ele almaktır. Rus dilbiliminde yeni bir akımın kurucusu olan Fortunatov, dilbilimci L.V. Şçerba’nın da belirttiği gibi dilbilimci ve kuramcı A. A. Potebnya ve İ. A. Boduen de Kurtene ile birlikte dil bilim dünyasının lideri sayılmaktadır. Fortunatov, çeşitli zamanlarda, genel dilbilim, Hint-Avrupa dillerinin morfolojisi ve karşılaştırmalı ses bilimi, eski Slav, Got ve Sanskrit dilleri üzerine çeşitli çalışmalar yapmıştır ve aynı zamanda üniversitede bu konularla ilgili dersler vermiştir. Fortunatov, Hint-Avrupa dillerinin karşılaştırmalı dilbilgisi ve genel dilbilimin gelişmesinde son derece önemli katkıları olmuştur. Karşılaştırmalı dilbilgisi ve genel dilbilim alanları, Rus bilim tarihinde bütün bir dönemi teşkil etmektedir. Fortunatov tarafından kurulan, Biçimci Okul (Formalnaya şkola) ya da Fortunatov’un Okulu (Fortunatovskaya şkola) olarak da adlandırılan Moskova Dilbilim Okulu (Moskovskaya lingvistiçeskaya şkola) Rusya’nın ve dünyanın önde gelen saygın dilbilim okullarından biri konuma gelmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Rusça, Dilbilim, Fortunatov, Biçimci Okul.

Feminist Yayınevleri Ayizi ve Güldünya Örnekleri Işığında Türkiye’de Feminist Çeviri Yaklaşımlarına ve Feminist Çevirmen Kimliğine Genel Bakış

Öğr. Görevlisi Yeşim Pirpir

Öz

Feminist kuram hayatın her alanında ataerkil zihniyetin izlerini ortaya çıkarmayı, feminist çeviri kuramı ise, metinlerdeki ataerkil söylemleri feminist bir bakış açısıyla âdeta yeniden yazmayı hedeflemektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yakın dönemde kurulan Ayizi Yayınevi ve Güldünya Yayınları üzerinden Türkiye’deki feminist çeviri yaklaşımlarına ve feminist çevirmen kimliğine genel bir bakış açısı sunmaktır. Bu doğrultuda, bu iki feminist yayınevinden üç kurucu/editör ve dört kadın çevirmen ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler sosyal bilimlerde sık başvurulan nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz ile feminist çeviri kuramı ve çoğuldizge kuramı ışığında incelenmiştir. Söz konusu betimleyici çalışmada, Türkiye’de yakın zamanda kurulan feminist yayınevlerinin diğer yayınevlerine oranla kısa sürede çok daha fazla feminist eser yayımladıkları, bu feminist yayınevlerinin çeviri politikalarında ve çevirmen seçimlerinde feminist bir ideoloji benimsedikleri ve bu yayınevleri bünyesinde çeviri yapan kadın çevirmenlerin kendilerini feminist çevirmen olarak tanımladıkları tespit edilmiştir. Bu yayınevleri tarafından yayımlanan Türkçe ve çeviri eserlerin Türkiye’de feminist yazın dizgesinin oluşumunda etkin bir rol oynadığı açıktır. Feminist yayınevlerinin kuruluş sürecini daha anlaşılır kılmak üzere, kadın hareketiyle ilgili eserler yayınlamış olan dört yayınevinden editörle (İletişim Yayınları, Sel Yayıncılık, Ayrıntı Yayınları ve Can Yayınları) görüşülmüştür. Buna göre, günümüzde feminist harekete duyarlı ve kadın kitaplıkları olan yayınevleri mevcuttur. Ancak Türkiye’de feminist yayınevlerinin kuruluşu, buna bağlı olarak feminist yayıncılıktaki gelişmeler ve feminist çevirmenlerin varlığı ülkemizdeki çeviribilim çalışmaları ve kadın hareketi için çığır açıcıdır.

Anahtar Kelimeler: Feminist Yayınevi, Feminist Çeviri, Feminist Çevirmen, Çeviribilim, Kadın Hareketi

An Overview of Feminist Translation Approaches and Feminist Translator’s Identity in Turkey in the light of Feminist Publishing Houses Ayizi Books Publishing House and Güldünya Publishing

Abstract

While feminist theory traces patriarchal influences on all spheres of life, feminist translation theory intends to rewrite patriarchal discourse in texts from a feminist perspective. This study aims at presenting an overview of feminist translation approaches and feminist translator’s identity in Turkey through two feminist publishing houses established recently, Ayizi Books Publishing House and Güldünya Publishing House. For this aim, semi-structured interviews were conducted with three founders/editors and four women translators related to these feminist publishing houses. The collected data were analyzed via the descriptive analysis method widely used in social sciences in the light of the feminist translation theory and polysystem theory. In this qualitative study conducted with a descriptive approach, it is found that the feminist publishing houses in Turkey have published much more feminist books compared to other publishing houses in a short time, Turkish books and the translated books published by these feminist publishing houses notably influence the feminist literary

system in Turkey, they have adopted a feminist ideology in terms of their translation strategies and their choice of translator and the women translators who have made translations within these publishing houses identify themselves as feminist translators. To make the foundation process of the feminist publishing houses much clearer, the editors from four traditional publishing houses (İletişim, Sel, Ayrıntı and Can) in Turkey that have published some works on feminism were also interviewed. As a result of this descriptive study, it is concluded that there are some publishing houses interested in feminist movement and publishing women's series in Turkey. However, the emergence of feminist publishing houses, accordingly the developments in feminist publishing and the existence of feminist translators are groundbreaking progresses for translation studies and women's movement in Turkey.

Keywords: Feminist Publishing House, Feminist Translation, Feminist Translator, Translation Studies, Women's Movement

Gideon Toury'nin Erek Odaklı Kuramında "Çevirmen"

Öğr. Gör. Kerem Geçmen

Öz

Gideon Toury'nin Betimleyici Çeviribilim yaklaşımına ilişkin yaygın bir kanı, bu yaklaşımın -bir eyleyen olarak- bireyden ziyade yapıları gözetmiştir. Bu çalışma, bir betimleyici çeviribilim projesi olarak Toury'nin erek odaklı kuramının bireyi ne derece dikkate aldığını sorgulayacaktır. Eyleyen bireyi gözardı etme konusuna ilişkin olarak kurama gelen temel eleştiriler sunulacak ve analiz edilecek; buradan yola çıkılarak kuramın bu eleştirilere yanıt olabilecek bir yeniden okuması yapılmaya çalışılacaktır. Bu yeniden okuma, erek odaklı kuramın norm ve eyleyenlik kavramlarını ne biçimde birbirleriyle bağdaştırabildiğini; ürün, süreç ve işlev (kültür içinde yerleşilen konum olarak) arasındaki bağımlılığın erek odaklı kuramda eyleyene verilen rolü nereye yerleştirdiğini; Toury'nin "bağlamsallaştırma" kavramını ve bu kavramın daha geniş bir betimsel resim çizmedeki rolünü ve son olarak da yapı – eyleyen zıtlığına ilişkin metodolojik meseleleri irdeleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, Erek Odaklı Kuram, Betimleyici Çeviribilim, Eyleyen, Metodoloji

"The Translator" in Gideon Toury's Target-Oriented Theory

Abstract

It is commonly taken for granted among translation scholars that Gideon Toury's project of Descriptive Translation Studies favors structures over individuals as agents. The present paper is an inquiry into the extent to which Gideon Toury's target-oriented theory as a project for descriptive translation studies takes the individual into account. Major strands of criticisms towards the target-oriented theory over the issue of agency-negligence will be presented and analysed with a view to provide a rereading of Toury's target-oriented theory that might address such criticisms. The rereading provided inquires into how the theory incorporates norms and agency, what the interdependence of product, process and function (as position-in-the-culture) implicates on the role assigned to agency in target-oriented theory, Toury's concept of "contextualization" and its role in painting a broader descriptive picture incorporating agency and the methodological issues regarding the structure vs. agency debate.

Keywords: Translation Studies, Target-Oriented Theory, Descriptive Translation Studies, Agent, Methodology

Hitit Çiviyazılı Belgelerde Geçen Hatti Tanrısı Katarzaşu:

Dr. Öğretim Üyesi Nursel Aslantürk

Öz

Boğazköy merkez olmak üzere MÖ. II.binde Anadolu’da büyük bir uygarlık kuran ve politesit bir inanışa sahip olan Hititler; Anadolu’ya geldikleri zaman karşılaşmış oldukları ve Anadolu’nun yerli halkı olan Hattiler’in tanrılarını kendi tanrılar topluluğuna katarak kutsamışlardır. Bu nedenle Hitit dininde Hattililer’e ait çok sayıda tanrı, tanrıça ve dini öge bulunmaktadır. “Bin tanrılı” bir toplum olan Hititler’in tanrılar topluluğunda yer alan “Katarzaşu” da Hatti tanrısıdır. Tanrı’nın adı ilk kez Eski Hitit dönemine tarihlendirilen Hitit çiviyazılı metinlerde geçmektedir. KILAM bayramına (CTH 627) ait KBo 25.61(386/b)+KUB 32.94 (511/b)+KBo 40.79 (2620/c) (Eski Hitit) öy.16’ ; KBo 30.12(487/w) (Yeni Hitit) VI 9; KBo 20.5 (2085/c+2109/c)+KBo 25.12 (1689/c+1983/c+2322/c+220/f+131/r)+KBo 17.9 (203/e+94/q)+ KBo 17.20 (8/y)+ABoT 1.5 (AnAr 8350) (Eski Hitit) IV 7 metinlerde Tanrı’nın adı “Ulza ve Uliyaşu”dan sonra geçmekte ve adı geçen tanrı krali çift tarafından kutsanılmaktadır. Büyük festival fragmanı olan KBo 10.29 (297/p) (CTH 669) (Yeni Hitit) metnin IV 15.satırında ve KBo 22.192 (877/z) (CTH 630) (Yeni Hitit) festivale ait metnin Rs. r.kol. 1.satırında kral ve kraliçe tarafından kutsanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hititler, Hattiler, Katarzaşu/Katarzasu, Tanrı, Din.

İki “Garip” Şair: Muzaffer Tayyip Uslu ve Rüştü Onur

Dr. Öğretim Görevlisi Sibel Yılmaz

Öz

Orhan Veli ve arkadaşları gibi 1930’ların ikinci yarısında şiir yazmaya başlayan Muzaffer Tayyip Uslu ve Rüştü Onur; yapı, tema, dil ve ahenk unsurları açısından da Garip şiirini takip ederler. Ancak edebiyat ortamından uzak olmaları ve genç yaşta vefat etmeleri nedeniyle bu iki şairin Garip hareketi içindeki rolleri ve önemleri üzerinde yeterinde durulmamıştır. Şiir sahasındaki bir eksikliği giderme amacıyla olan bu çalışmada; Uslu ve Onur’un şiirleri çeşitli başlıklar altında incelenecek, Garip şiiriyle kesiştikleri ve ayrıldıkları noktalar belirlenecek, Orhan Veli’nin kendileri hakkındaki görüşlerine değinilecek ve böylece şiir evrenleriyle ilgili ayrıntılı bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muzaffer Tayyip Uslu, Rüştü Onur, Orhan Veli, Garip Hareketi.

İkinci Teklik Şahıs Anlatıcı Kullanımının Anlatıcı Bağlamında Anlatıyla Anlatıcının ve Yazarın Sorunsallaştırılmasında İşlevsel Kullanımına Dair Bazı Tespitler ve Bir Örnek Olarak Selim İleri'nin *Sona Ermek* Adlı Romanı

Dr. Öğretim Görevlisi Gülsün Nakıboğlu

Öz

Son dönem romanlarında özellikle postmodern yaklaşımların etkisiyle romanın en büyük sorunu ve ilgi alanı kendisidir. Özellikle üstkurmaca metinlerde bir anlatının yazım ve hazırlanma süreci gözler önüne serilmektedir. Anlatının bir sorun olarak tartışıldığı bu tür romanlarda ayrıca yazar, anlatıcı ve anlatı kişileri de birer mesele olarak ele alınmakta ve bunlar üzerine etraflıca tartışma imkânı bulunmaktadır. Anlatının kendisinin sorgulandığı bu sürecin elbette ki ülkemizde de etkileri olmuştur. Bu gözden geçirme sürecinin anlatının itibarlı tahtından oynatılması için kullanılması ise yenidir ve anlatının bir sorun olarak tartışılmaya başlanmasıyla da yakından ilgilidir. Anlatıcının kim olduğu ve anlatıdaki işlevi bu süreçte teori kitapları dışında anlatıda da sorgulanmaya başlamıştır denilebilir. Selim İleri *Sona Ermek* adlı romanında üstkurmaca tekniğini kullanır. Üstkurmaca tekniğini kullanırken hem kendi romanının yazım aşamalarına değinir hem de kendi romanını kendi içinde sorgular ve tartışır. Metinlerarası ilişkilerden anlatı içinde işlevsel şekilde faydalanır. Farklı anlatıcı tiplerinden faydalanan yazar kullanılması oldukça zor ikinci teklik şahıs anlatıcıyı da eserinde bilinen örneklerinden oldukça farklı bir şekilde ve anlatıcının anlatı çerçevesinde sorunsallaştırılmasında kullanmaktadır. Roman bu yönüyle Türk ve dünya edebiyatındaki örnekleri arasında bir istisna özelliği taşımaktadır. Bu çalışmada Selim İleri'nin ikinci teklik şahıs anlatıcıyı anlatının, yazarın ve anlatıcının sorgulanmasında işlevsel bir şekilde nasıl kullandığı detaylı bir şekilde ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Roman, İkinci Teklik Şahıs Anlatıcı, Yazar, Anlatı, Selim İleri, Üstkurmaca, Metinlerarası İlişkiler

Some Detections in the Context of Narrator about Using of Second Person Narrator Functionally in Problematising of Narrative, Narrator and Author and as an Example *Sona Ermek* Which is a Novel of Selim İleri

Abstract

In the last novels, especially with the influence of postmodern approaches, the greatest problem and interest of the novel is itself. Especially the process of writing and preparing a narrative in metafiction is revealed. In such novels in which the narrative is discussed as a problem, writers, narrators and narrative characters are also considered as issues and there is a possibility to discuss them thoroughly. This process, of which the narrative itself is questioned, is of course influenced also in our country. The use of this oversight process to play the reputable throne of the narrative is new, and it is closely related to the debate on narrative as a problem. Who the narrator is and the function in the narrative can be said to have begun to be questioned in the narrative in addition to the theory books. Selim İleri uses the technique of metafiction in his novel named as *Sona Ermek*. When using the technique of metafiction, he refers both to the writing stages of his own novel and to his own novel in his own way. The author, who frequently utilizes intertextual relations functionally in narrative. The writer, who makes use of different narrator types, uses the very difficult second person narrator to

problematize the narrator in a narrative context quite differently from all known narratives. In this respect, the novel is an exceptional feature among the examples of Turkish and world literature. In this study, Selim İleri's second single person narrator is discussed in a detailed way how the narrative uses it functionally in questioning the author and narrator.

Keywords: Novel, Second Single Person Narrator, Author, Narrative, Selim İleri, Metafiction, Intertextual Relations

İmgeden Anlama İlhami Çiçek'in Şiirleri

Dr. Öğretim Üyesi Hilal Akça

Öz

İlhami Çiçek, Cumhuriyet dönemi Türk şiirinde üslubu, sözcük seçimi, duyarlılığı ve idealleriyle çağına tanıklık eden çocukluğunda halk âşıklarının deyişleriyle beslenip şiirlerinde gelenekle modern harmanlayan bir şairdir. İkinci Yeni şiirinin “imge, canlandırma, yadırgatma, alışılmamış bağdaştırma” gibi özellikleriyle şiirlerini kaleme alan şair, şiirlerinde geçmiş ve geleceğe bir bütün olarak görür ve bireyin içinde bulunduğu trajediyi ifade ederken aynı zamanda evrensel bir trajediyi de dile getirir. Bu sebeple onun şiirlerinde imge ve sembollerin ardına gizlenmiş “çatışma, yalnızlık, yabancılaşma, terk edilmişlik, hüznün” gibi temalar ağır basmaktadır. Şiirin “iç serüvenimizin saydam bir parçası ve yoğunlaşma hali” olduğunu düşünen İlhami Çiçek, yaşamın da şiirde yoğunlaşmış olarak karşımıza çıktığını söyler. Bu çalışmada İlhami Çiçek’in bütün şiirleri içerik çözümlemesine tabi tutularak onun şiirlerinin anlam dünyası açıklanmaya ve böylece şairin şiir poetikasına katkı sağlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İlhami Çiçek, Şiir, İmge

From Understanding to Imagination İlhami Çiçek's Poems

Abstract

İlhami Çiçek is a poet who blends tradition with modernity in his poems in the poetry of the popular believers in his childhood who witnessed the age with the style, choice of words, sensitivity and ideals in the Republican period Turkish poetry. The poet sees his poems as “the image, the animation, the puzzling, the unconventional reconciliation” of the second new poem, sees the poem as a whole in the poem and the future and expresses the tragedy in which the individual is present and also expresses a universal tragedy at the same time. For this reason, the themes such as "conflict, loneliness, alienation, abandonment, sadness" hidden behind the images and symbols in his poems dominate. İlhami Çiçek, who thinks that poem "is a transparent part of our inner adventure and a state of condensation", tells us that life is confronted as concentrated in poetry. In this study, all the poems of İlhami Çiçek will be subject to content analysis and the meaning world of his poems will be explained and thus the contribution to poet poetry poetry will be tried to be contributed.

Keywords: İlhami Çiçek, Poem, Image.

Ishiguro'nun *Gömülü Dev* Adlı Romanında Toplumsal Hafıza ve Kimlik Üzerine Bir Politik Tartışma

Dr. Öğretim Üyesi Yıldırım Özsevgi - Öğr. Gör. Nurdan Özsevgi

Öz

Gömülü Dev (2015) adlı romanında Kazuo Ishiguro, Saksonlar ve Britanyalılar arasındaki eski politik tartışmanın yanı sıra Axl ve Beatrice'in maruz kaldığı unutkanlığın altını çizer. Kurgusal düzlemde hafızaları silinmiş olan insanlar, sadece zihinlerini ve yollarını bulanıklaştıran sisin içinde saklı bulunan kayıp hatıralarını aramaz, aynı zamanda bütün ülkeyi ilgilendiren saklı gerçekleri de öğrenmeye çalışır. Aslında sis, gömülü olan ve uyandırılmaması gereken ejderhanın nefesidir. *Gömülü Dev*, insanların hiç yaşamamış olsaydık dedikleri bastırılmış üzüntülerini simgelemektedir. Bu bağlamda yaşlı çift unutkanlığa sebep olan şeyi aramaya başladığında, "gömülü" gerçekleri, ortaya çıkarır. Bu acının sebebi aslında yanı başlarında duran yönetici sınıftır. Kurgusal düzlemde Louis Althusser'in devletin ideolojik aygıtları kavramı, ejderhayı insanların hüznü savaş anılarını silmek için kullanan yönetici sınıf üzerinden okura sunulur. Bu çalışma, Marksist edebiyat eleştirisi bağlamında insanların, ihanet, güvensizlik, yalnızlık, hayal kırıklığı ve siyasi baskının neticesinde unutmak zorunda bırakıldıkları geçmişlerini ele alacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ishiguro, Kimlik, Hafıza, Politika, Marksist Eleştiri

The Political Debate on the National Memory and Identity Crisis in Ishiguro's *the Buried Giant*

Abstract

Kazuo Ishiguro in his novel *The Buried Giant* (2015) points out the old political debate between the Saxons and the Britons and the amnesia that the whole society in which Axl and Beatrice live suffers from. At fictional level, the characters whose memories are erased are not only in search of their lost memories, which are hidden in a 'mist' that covers their way and their minds, but they are also in search of the hidden realities that affect the whole country. Indeed the mist is the breath of the dragon that is buried and not to be awakened. *The Buried Giant*, the dragon, symbolizes the people's suppressed sorrows that they wish they had never experienced. In this regard, when the old couple begins looking for the reason of their forgetfulness, they reveal the "buried" realities. In fact, the reason of this sorrow is ruling class just beside them. At fictional level, Louis Althusser's "ideological state apparatuses" concept is presented to the reader through the ruling class who uses the dragon to erase people's sad war memories. Within the context of Marxist literary criticism, this paper deals with people's past that they are obliged to forget as a result of betrayal, distrust, loneliness, disappointment and political pressure.

Keywords: Ishiguro, Identity, Memory, Politics, Marxist Criticism

İstenmeyen Özne: Çevirmen-Bir Sosyal Bilim Olarak Çeviribilimde Özne, Öznellik ve Öznelerarasılık

Dr. Sevcan Yılmaz Kutlay

Öz

Çeviribilimde özne deyince aklımıza gelen iki konum vardır: ilki uzun zamandır hükümlerliğini kırmaya çalıştığımız yazar ve ikincisi görünür olmaya yüreklendirdiğimiz çevirmen, daha doğrusu okur ve yazar olarak çevirmen. Çeviribilimi bir sosyal bilim olarak ve çevirmeni ne yaptığının bilincinde karar sahibi bir özne olarak kabul ettirme mücadelemizde aslında temel bir çelişki yatar: her şeye muktedir yazar öznesine karşı çıkmak ama çevirmenin özne konumunu teşvik etmek, bir diğer deyişle yazarın özne olmasını lanetlerken çevirmenin öznelliğini yüceltme çabamız. Çevirmen kimdir? Önce öznedir. Kültür aracısı, erek toplumun bir parçası olarak seçim yapan bir aktör, toplumsallaşmış ve toplumsallaştıran bir eyleyici, sorumluluk sahibi karar veren bir emekçi, nesnelliği ve orijinali yapısöküme uğratan bir özne ve kimi zaman da sömürgecilğe karşı duran bir tarih yazıcısı direnişçi. Çevirmenin ikincil konumu çeviribilim tarihi boyunca kuşkusuz çok tartışılmalıdır. Ne var ki söz konusu tartışmalar çoğunlukla “görünürlük” daha doğrusu “görünmezlik” kavramı üzerinden yürütülmektedir. Buna ek olarak, çeviri sosyolojisinden alınan eyleyici, alan, habitus gibi kavramlar çevirmenin bir özne olarak ortaya çıkışına büyük katkıda bulunmuştur. Ancak, çevirmenin bir özne olarak en çok ortaya çıktığı durum sömürgecilik çalışmaları çerçevesinde olmuştur. Aslında çevirmenin bir özne olarak kabulü/reddi durumu her ne kadar çok aşikâr bir tartışma olarak görülse de yukarıda değindiğim bu farklı tartışma platformlarının arasında hep bir kopukluk olmuş, çevirmen salt kendi olarak odağa konulmamış da çevirmenin varlık sorunsalı hep disiplinlerarasılığın taşıdığı yeni çeviribilim argümanlarının içinde kaçınılmaz olarak ortaya çıkmıştır. Bu bildiri, çeviri eyleminin/ürününün olmazsa olmaz paydaşı çevirmeni bir özne olarak; çevirinin diğer özneleriyle beraber kurduğu öznelerarasılık çerçevesinde sosyoloji-psikoloji ve felsefe üç ayağına oturarak ve çeviribilimin bir sosyal bilim olarak bilimsellik arayışında özneliliğin ve tikelliğin durumunu da ihmal etmeden bütünleşik olarak incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, Sosyal Bilimler, Özne, Öznellik, Öznelerarasılık

Italo Calvino as Interpreter of the Western Canon: Some Reflections on Why Read *the Classics*

Dr. Öğretim Üyesi Cristiano Bedin

Öz

After Italo Calvino's death, his wife, Esther Calvino, starts a collection work of some nonfiction and autobiographic texts published in newspapers or review, or remained unpublished. One of this "collections of essays" is *Why Read the Classics*, which collects many articles written by Calvino about the books of the Western literature that have influenced him mostly. It can be argued that the work done by the author – and by his wife who selected the articles – is a kind of re-reading and re-composition of the Western Canon, a concept that in that time (the book was published in 1991) was strongly criticized with the appearance of cultural studies, particularly in US academic circles. Indeed, just a few years later, in 1996 Harold Bloom, professor of Humanities at Yale University and intransigent defender of the traditional selection of the Great Books, wrote his fundamental text on the Western Canon. In this critical text, Bloom defends the validity and importance of Canon against the emergency of the Cultural Studies in U.S departments of literature. In this speech by starting from the ideas of Bloom and by comparing them with the Calvino's thoughts about the importance of Classics, we intend to reflect on the characteristics, validity and actuality of the Canon's concept in an era where concepts of globalization, creolization and multiculturalism are very popular in the study of literature.

Anahtar Kelimeler: Italo Calvino, Classics, Western Canon, Harold Bloom

Jeanette Winterson'ın *Tek Meyve Portakal Değildir* Adlı Romanında Toplum, Aile ve Kayıp Ruhlar Eleştirisi

Dr. Öğretim Üyesi Yıldırım Özsevgeç

Öz

20. yüzyılın başarılı kadın yazarlarından Jeanette Winterson 1985 yılında kaleme aldığı *Tek Meyve Portakal Değildir* adlı romanında okuru otobiyografik bir serüvene çıkarır. Oldukça dindar bir aile tarafından yetiştirilen başkahraman Jeanette kendisine çizilen kaderle baş başadır. Gerçek düzlemde yerleşik ilişkileri sorgulayan bir tip olan Winterson, kurgusal düzlemde Jeanette üzerinden din, aile, toplum ve birey eleştirisini sürdürür. Bireylere zorla bir şey yaptırılamayacağını altını çizen Winterson, bu bağlamda Fransız düşünür Louis Althusser'in aile, din ve toplumun bireyler üzerinde baskı aracı olarak kullanıldığı görüşüne gönderme yapar. İktidarın baskı araçları olarak nitelendirilen bu yapılarla bireyler üzerinde hegemonya kurulur. Kurulan bu hegemonya egemen sınıfın toplumda tektip bireyler yaratmasına yol açar. Fakat Winterson'un mizahi tarzı ve dili ustalıkla kullanımı, Althusser'in de ifade ettiği, yerleşik ilişkilerin (din, aile, toplum, cinsiyet) kurgusal düzlemde okur tarafından sorgulanmasına yol açar. Annesinin kendisi için kurduğu dünyanın dışına fantastik bir yolculukla çıkan Jeanette, toplum tarafından kabul görmeyen ilişkiler yumağında kendisini bulur. Fakat Jeanette'nin bu aykırı eylemleri, toplumun, kilisenin ve özellikle annesinin ondan beklentilerini suya düşürecektir. Bu çalışmada Winterson'un gerçek yaşam öyküsü Jeanette üzerinden irdelenecek, Marksist edebiyat eleştirisi bağlamında birey, toplum ve kilise eleştirisi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Winterson, Kimlik, Aile, Marksist Edebiyat Eleştirisi

The Criticism of the Lost Souls, Society and Family in Jeanette Winterson's Novel *Oranges are not the Only Fruit*

Abstract

In her novel *Oranges are Not the Only Fruit* that Jeanette Winterson who is one of the successful female writers of the 20th century, wrote in 1985, she takes the reader to an autobiographical journey. The protagonist of the novel Jeanette who was raised by a quite religious family lives her faith that was determined for her. Winterson, who questions established relationships on reality, carries on her criticism of religion, family, society, and individual via Jeanette in the fictional world. Within this context, Winterson who points out that individuals cannot be urged to do something refers French philosopher Louis Althusser's idea that family, religion, and society are used as pressure devices over individuals. By these structures, which are described as pressure devices of the power, hegemony is established on individuals. This established hegemony causes the dominant class to create monotype individuals in the society. However, Winterson's humorous style and her ability in using language skilfully lead to established relationships, as Althusser mentioned (religion, family, society, gender), to be questioned by the reader in the fictional world. Jeanette who goes out of the world that her mother creates for her by a fantastic journey finds herself in the relationships which are not accepted by the society. However, Jeanette's these contradictory actions will bring down the expectations of the society, the church and especially her mother. In this study, Winterson's real-life story will be investigated over Jeanette, and individual, society and church criticism will be made within the context of Marxist Literary Criticism.

Keywords: Winterson, Identity, Family, Marxist Literary Criticism

Kasîde-i Bî-Hem-Tâ: İki Devlet Adamına Takdim Edilmiş “Bir” Kasîde

Dr. Gamze Aydın

Öz

Kasîde, “kastetmek, niyet etmek, yönelmek, yaklaşmak” anlamlarında “kasada” kökünden gelen Arapça bir kelimedir. Bir edebiyat terimi olarak ise, Arap, Fars ve Türk edebiyatlarında kullanılan belli bir maksada yönelik olarak yazılan ortak ve yaygın nazım biçimlerinden biridir. XVII. yüzyılda dîvân şairlerinin yenilik arayışı, nazım şekillerinde de birtakım farklılıklara gidildiğini göstermiştir. Bahsi geçen tüm kaynaklarda orijinallik vasfı öne çıkarılan bu asrın önemli şairlerinden Bosnalı Sâbit (Alâeddin Ali), şiirde konu, hayal, mazmun, mana vb. yenilikler yanında nazım şekli tertibinde de kendi has bir yol izleyerek sıra dışı ürünler vermiştir. Dîvân neşrinde yer alan “Kaside Berây-ı Hasan Paşa El-Vezîr” başlıklı şiiri, Sâbit’in temin ettiğimiz kendi el yazısıyla yazdığı Külliyyâtı’nda “Der-Sitâyiş-i Vezîr-i A’zam Hasan Paşa Ma’- Şeyhü’l-İslâm Es-Seyyid Ali Efendi” adıyla kayıtlıdır. Dolayısıyla şiir, tek kişiye değil iki devlet adamına sunulmuş bir methiyedir. Araştırmalarımıza göre, birden fazla kişiye takdim edilen bu tarzda başka bir kaside örneği mevcut değildir. Bu bildiride, Sâbit’in söz konusu kasidesinin bölümleri ve içeriği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: 17. Yüzyıl, Bosnalı Sâbit, Dîvân, Nazım Şekilleri, Kaside.

Kasîde-i Bî-Hem-Tâ: “An” Ode Presented to Two Statemen

Abstract

Kaside (Ode) is an Arabic word coming from the stem ‘kasada’ which means ‘to mean, to intend, to orient and to approach’. As a literary term, it is one of the widely used and common verse forms written for a certain purpose in Arabic, Persian and Turkish literatures. Novelty seeking of divan poets in 17th Century showed that there were also some differences in the forms of poetry and verses. Bosnian Sâbit (Alâeddin Ali) who is one of the most important poets of this century and whose authenticity is emphasized in all of the sources where he is mentioned followed a path specific to himself with respect to verse arrangement and brought forth extraordinary works in addition to novelties such as subject, imagination, metaphorical statements and meaning etc. in poetry. The poem titled “Kaside Berây-ı Hasan Paşa El-Vezîr” which is included in the Dîvân publication is registered with the name of “Der-Sitâyiş-i Vezîr-i A’zam Hasan Paşa Ma’- Şeyhü’l-İslâm Es-Seyyid Ali Efendi” in oeuvre that Sâbit wrote in his own handwriting. Therefore, the poem is a panegyric presented not to one person but two statesmen. According to our investigations, there is no other example of ode which is presented to more than one person in this style. This report will focus on the parts and contents of the mentioned ode by Sâbit.

Keywords: 17th Century, Bosnian Sâbit, Dîvân, Verse Forms, Ode.

Kişiler, Kavramlar ve Semboller Dünyası Bakımından Reşat Nuri Güntekin'in *Yeşil Gece* Romanı

Arş. Gör. Sema Oruç

Öz

Bir milletin siyasi ve sosyal hayatındaki değişimin en iyi yol göstericisi edebiyat ve sanattır. Sanatçı, içinde bulunduğu toplumun değerlerini kendi estetik dünyasından süzerek anlatır. Tanzimat'tan itibaren edebiyatımıza giren roman toplumsal olayları anlatmada yazarlar tarafından öncelikli bir araç haline gelmiştir. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Türkiye'de yapılan inkılapların millete benimsetilmesinde romanı bir araç olarak gören yazarlardan biri de Reşat Nuri Güntekin'dir. Türk romanında eleştirel gerçekçiliğin öncüsü olan Reşat Nuri "Yeşil Gece" romanında 1908'lerden başlayarak 1923'lere kadar olan dönemde Türk halkının yaşamını ve iç dünyasını şekillendiren unsurlar üzerinde durarak yeni bir insan modeli inşa etmeye çalışmaktadır. Yazar, bu yeni insan modelini ise kişiler, kavramlar ve semboller üzerinden anlatma yolunu seçmektedir. Biz de bu çalışmamızda idealizmin karşısında yer alan taassup meselesine "Sarık-Fes", "Medrese-Mektep" gibi sembolik değerler bağlamında yaklaşacağız. Aynı zamanda "Bilimsellik-Hurafe", "Akıl-Softalık" kavramlarıyla "Ali Şahin-Zeynel Hoca" gibi kişileri de ülkü ve karşıt değerler çerçevesinde ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: Reşat Nuri Güntekin, Roman, *Yeşil Gece*, Kişi, Kavram, Sembol

Korkunun Aralanan Penceresi: Türk Romanından Kötücül Ruhlar ve Karanlık Fantezi Örnekleri

Doç. Dr. Dilek Çetindaş

Öz

Fantastik edebiyat, gerçek dünyanın kuralları ile ikincil dünya kurallarının harmanlandığı ve doğaüstü varlıkların yer aldığı, farklı bir edebî türüdür. Hakkında yapılan pek çok çalışma literatür bakımından soruları çoğaltmış, fantastik edebiyatın sınıflandırılmasında çeşitli görüşlerin oluşmasına imkân sağlamıştır. Korku edebiyatı ve fantastik edebiyat, birbirleri ile yolları sıklıkla kesişen türlerdir ve korkuya yaslanan ürünler, çoğunlukla fantastik edebiyat içerisinde değerlendirilir. Gerilim türünden farklı olarak korku türleri, kurgusunda kötücül varlıkların bulunduğu ve insanî aczin vurgulandığı türler olarak dikkati çeker. Gotik edebiyatın ilkeleri içerisinde değerlendirilebilecek olan romanlar, Türk edebiyatı içerisinde hayli yaygındır. Özellikle geleneksel inançlarla harmanlanan ve dinî bir kabul olan kötücül cin ve varlıkların güçlerine duyulan inanç, Türk edebiyatında karanlık fantezinin yolunu memorat gelenekleri ile de birleştirir. Genellikle dışıl varlıkların hâkim olduğu bu kötücül güçler, anılan türdeki romanları dinî yorumlamalara da açık hâle getirir. Bu bildiride gece gelini, kötü ölüler, karakancolos, alkarısı, çarşamba karısı gibi kötücül varlıkların, Türk romanındaki izleri takip edilecek ve Türk edebiyatı içerisinde karanlık fantezi türü üzerinde kuramsal bir inceleme gerçekleştirilecektir. Gotik edebiyatın ve fantastik edebiyatın temelinde bulunan diyalektik çatışmalar, edebiyat ve kötülük ilişkisi bakımından incelenecek, demonik varlıkların bilindik dünyadaki etkileri açısından yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Karanlık Fantezi, Gotik, Fantastik Edebiyat, Kötücül Ruhlar, Memoratlar

Kötülüğün Dehşet Verici İmgelemi Olarak Örümcek: Jeremias Gotthelf'in *Die Schwarze Spinne* Yapıtı Üzerine

Dr. Öğretim Üyesi Yıldız Aydın

Öz

Kötülük yazınsal yapılarda iblis veya sabah yıldızı gibi görüntülerinin yanısıra bir hayvana veya nesneye dönüşmüş dehşet verici yaratık olarak karşımıza çıkmaktadır. Batı yazınında dikkat çeken izleklerden biri kötülüğü temsil eden iblisin insanla girmiş olduğu bahistir (Goethe, Faust). Kutsal kitaplarda, söylence ve destanlarda da kötülükle iyiliğin bengi mücadelesi ve iyiliği canlandıran insanın kötülüğün temsilleri tarafından baştan çıkarılmaya çalışılması yazınsal metinlere de esin kaynağı olmuştur. Geçmişten günümüze kadar hangi edimin kötü olarak nitelendirilebileceği, bir insanın başkasına hangi nedenlerden ötürü kötülük yaptığı veya tanrısal adaletin iyilik kötülük bağlamında ne anlama geldiği farklı bilim dallarında tartışılmıştır. Kötülük adaletin eksikliği (Eflatun/Sokrates), İyiliğin yoksunluğu (T. v. Aquin), başkasına verilen acı ve başa gelen acı (Ricœur) olarak betimlenmiştir. Bunun yanında „köktenci kötülük“ (Kant) olarak anılan kötülük, insan doğasında varolan, ancak kişinin evrensel değerlere uyması yerine öz isteklerini tercih etmesi olarak değerlendirilmektedir. Daha sonra Holocaust ve Yahudi kiyimi ile ilişkilendirilen bu terim „bayağı kötülük“ (Arendt) olarak yeniden açılanarak, ortaya koyduğu eylemlerinin sonuçlarını düşünmekten yoksun sıradan insanların toplumda yol açtığı korkunç felaketler anlamında kullanılmıştır. Tüm bu yaklaşımlar kuşkusuz kötülüğün sağıtöre ve töre bilimi açısından ele alındığını göstermektedir. Yazın bilimi alanında yapılan yeni çalışmalarda ise kötülüğün sağıtörel anlamından uzaklaştırılıp sanatsal alana taşındığı (Bataille/ Bohrer), başka deyişle kimi yazarların kötülüğün imgeleminden beslenerek onu öncelikli olarak törel bir sorun olarak görmek yerine, yaratıcılığı devingen hale getiren etkin bir yansıma alanı olarak kullandıkları ortaya konmuştur. İsviçre yazını yazarlarından Jeremias Gotthelf (1797-1854) 1842 yılında *Die schwarze Spinne* (Kara Örümcek) yapıtında kötülüğü bir örümcek kılığında tüm insanlara ve doğaya zarar veren dehşet uyandıran bir yaratık olarak canlandırmıştır. Gotthelf bir papaz olarak her ne kadar sağıtörel bir soruna gönderme yapıyormuş gibi görünse de, kötülüğün bu kadar ayrıntılı betimlenmesi ve pek çok farklı ulamlarda ele alınması (derebeyin zorbalığı, dikbaşlı kadın, salgın hastalığın yayılması, yabancı korkusu, insanın iblisle bahse girmesi) düş gücünün sınırlarının da epey zorlandığının bir göstergesidir. Bu çalışmada yaşamöyküsel, yazınbilimsel ve ekintoplumsal kaynaklardan devinimle Kara Örümcek yapıtında kötülüğün nasıl yansıtıldığını, yazarın hangi kaynaklardan beslendiğini, kötülüğün imgeleminin yazara sanatsal ve estetik değer açısından nasıl bir yansıtma alanı sunduğunu ortaya koymak erek edinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kötülük, Örümcek, Jeremias Gotthelf, İsviçre Yazını, İmgelem

Leila Sebbar'ın Je ne Parle pas la Langue de mon père, L'arabe comme un Chant Secret ve Lettres Parisiennes Başlıklı Yapıtlarında “Sürgün” Kavramı

Arş. Gör. Sultan Kaymak

Öz

Cezayir asıllı Fransız yazar Leila Sebbar'ın yapıtlarının izleğini, sömürgecilik sonrası göç, kimlik, aidiyet sorunları, melezlik, dil ve kültür meseleleri oluşturur. Yazarın sömürgecilik sonrası toplumsal ve kültürel meselelere duyarlılığı, Arap bir baba ve Fransız bir annenin kızları olarak, melez kimliğinin sorunsal hale getirdiği “sürgün olma” durumundan kaynaklanır. Sebbar, Cezayir Bağımsızlık Savaşı sırasında, eğitimine devam etmek üzere ailesi tarafından Cezayir'den Fransa'ya gönderildiğinde 18 yaşında olmasına rağmen, babasının dilini hiç öğrenmemiş, kültürünü ve inancını hiçbir zaman benimsememiştir. Annesinden aldığı Fransız kültürü ve anadilinin Fransızca olması sebebiyle anavatanı olarak benimsediği Fransa'da ise yabancı olduğunu anlamıştır. Bu ikilem dolayısıyla yazar sürgün kavramını değişmeceli olarak kullanır. Çalışmamızda Leila Sebbar'ın özyaşamöyküsel yapıtlarında “sürgün” kavramı incelenecek; sömürgecilik ve Avrupa merkeziliğin yol açtığı sorunlarla bağlantısı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sömürgecilik, Dil, Kültür, Aidiyet, Sürgün

Makine Çevirilerinin Çeviri Eğitime Yönelik Olarak Görselleştirilmesi

Dr. Öğretim Üyesi Edip Serdar Güner - Dr. Öğretim Görevlisi Sevdâ Pekçoşkun Güner

Öz

Günümüzde, makine çevirisi sistemleri hem yabancı dil öğrenenler hem de çeviribilim öğrencileri tarafından yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bu sistemler, özellikle teknik çeviri dersleri kapsamında çeviriye yardımcı araçlar olarak çeviribilim öğrencileri tarafından tercih edilmektedir. Literatürde, çeviri eğitiminde bu sistemlerin kullanımına ilişkin bazı çalışmalar olmasına rağmen, bu çalışmalar genellikle Google Çeviri gibi tek bir makine çevirisi sisteminin kullanımına dayandırılmıştır. Çevrimiçi makine çevirisi sistemleri çoğunlukla makine öğrenmesi tabanlı oldukları için, bu sistemleri oluşturmada kullanılan kaynak ve erek metinlerin nicelik ve nitelikleri, uygun çevirilerin üretilmesinde büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, tek bir makine çevirisi sisteminden elde edilen çeviriler, özellikle kaynak yoksunu diller göz önünde bulundurulduğunda sözdizimsel düzeyde yetersiz ve düşük nitelikli olabilmektedir. Bununla birlikte, sözdizimde karşılaşılan sorunlar sözcük düzeyinde gözlemlenmeyebilir. Bu nedenle, aynı kaynak dil ifadesi için farklı makine çevirisi sistemlerinden alınan çevirilerin çeviri eğitiminde kullanılması, öğrencilerin erek metinde kullanabilecekleri terim ve ifadeler açısından daha uygun kararlar almasına katkı sağlayabilir. Farklı sistemlerden alınan çevirilerde sözcüksel benzerliklerin belirlenmesi ve bunların öğrencilere sunulması, daha uygun erek dil ifadelerinin seçimine olanak sağlayarak geleceğin çevirmenlerinin iş yükünü de azaltabilecektir. Bu çalışmada, tek bir kaynak dil ifadesi için üç farklı çevrimiçi makine çevirisi sisteminden alınan çevirilerdeki sözcüksel benzerliklerin belirlenmesi amacıyla Biçimsel Kavram Çözümlemesi yöntemi kullanılacak ve bu yöntemin Türkçe - İngilizce dil çiftine uygulanabilirliği sınanacaktır. Son noktada, öğrenmede kalıcılığı artırma kapasitesine sahip olduğu kanıtlanmış bir görselleştirme yöntemi olarak Biçimsel Kavram Çözümlemesinin görsel çıktıları olan kavram kafesleri çeviri eğitimiyle bütünleştirilmeye çalışılacaktır. Böylece, çeviribilim öğrencilerinin çeviri becerilerini geliştirmek amacıyla, teknolojiye dayalı bir ön yöntem önerilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri Eğitimi, Makine Çevirisi, Teknik Çeviri, Görselleştirme, Biçimsel Kavram Çözümlemesi

Visualizing Machine Translations for Translator Training

Abstract

Nowadays, machine translation systems are intensively used both by foreign language learners and the students of Translation Studies. As translation aids, these systems are generally preferred by translation trainees, especially within the scope of technical translation courses. Although there are some studies on the exploitation of these systems in translator training, they are generally based on a single machine translation system such as Google Translate. Due to the fact that online machine translation systems are mostly machine learning-based, the number and quality of texts in source and target languages are crucial for these systems to produce appropriate translations. Therefore, the translations retrieved from a single machine translation system could be inefficient and less qualified at syntactic level especially when resource-poor languages are considered. However, the problems encountered in syntax may not be observed at lexical level. Hence, using translations for the same source language expressions retrieved from different machine translation systems in translator training

could contribute the students to take more appropriate decisions on terms and expressions in target language. Determining lexical similarities in translations from different machine translation systems and presenting the results to students may reduce the workload of future translators while providing more appropriate target expressions. In this study, the method of Formal Concept Analysis will be used in order to determine lexical similarities in translations for the same source expression retrieved from three different online machine translation systems and the applicability of this method for Turkish-English language pair will be tested. Consequently, the visualization method proven to have the capacity of increasing the persistence of learning, will be integrated into translator training via using concept lattices which are the visual outputs of Formal Concept Analysis. Thus, a preliminary method based on technology will be suggested with the aim of developing translation skills of trainees.

Keywords: Translator Training, Machine Translation, Technical Translation, Visualization, Formal Concept Analysis

Michel Butor'un *Passage de Milan* Adlı Romanında Zaman-Uzam-Kişi İlişkisinin Simgesel Etkileri

Arş. Gör. Esra Büyüksahin

Öz

II. Dünya Savaşı ve bu savaşın yarattığı büyük toplumsal, ruhsal ve düşünsel değişimler sonrası tanınan ve modern yaşamı, toplumu ve insanı, romanı geleneksel biçimden kopararak betimleyen Michel Butor'un ilk romanı olan *Passage de Milan*, Yeni Roman akımının öncülerinden ve önemli temsilcilerinden olan yazarın ilk romanıdır. Yazar bu romanı gerek yapısal gerekse kurgusal ya da söylemsel olarak geleneksel romanın "kurallarını" ihlal ederek, türün temel yapı taşları sayılan öğeleri, yani zaman, uzam ve kişileri alışlagelmişin dışında bir düzlemde ve farklı kodlarla bir araya getirerek oluşturmuştur. Romanda kişi, zaman ve uzam öğelerinin bu biçimde ele alınışı ise XX. yüzyılın özellikle ikinci yarısından itibaren kente ve kent yaşamına damgasını vuran değişimleri, modern bireyin toplum içindeki yerini ve onun kent ile olan ilişkisini belirtmektedir. Bu çalışmada *Passage de Milan* adlı romanın kişi, zaman ve uzam bağlamında yapısal olarak incelenmesi ve bu öğelerin romanda yarattığı simgesel etkinin araştırılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Michel Butor, *Passage de Milan*, Yeni Roman

Modern İnsanın Büyük Yolculuğu: Sınırların Aşılması, Kùltürler Ötesine Geçmek

Öğr. Gör. Gülşen Ertürk Evgin

Öz

Interpreting the contemporary English Novel in the light of displacements help us comprehend the most important move of the modern man. The representations of the modern man demonstrate that he symbolizes, or even celebrates the themes of hybridity, marginality, uprootedness and the disintegration of the authentic identity. The modern man feels the need of creating certain spaces in which he finds acceptance. He is continuously in search of meaning, thus, he creates new ways of interpreting his culture and perceiving himself. The contemporary authors in the 21st century not only feel compelled to voice the unheard and the subaltern, but they also revoice the dominant figures for possible confrontations. They feel responsible to develop special narrative strategies to reveal the sites of displacement, interference and interaction as a way of rewriting the past. However, the literary attempt of rewriting history is not a search for origins, but it is a search for alternatives. The modern man transgresses borders by becoming transcultural.

Anahtar Kelimeler: Transgression, Transcultural, Modern Man, Displacement, Alternatives

The Big Journey of the Modern Man: Transgressing Borders, Becoming Transcultural

Abstract

Interpreting the contemporary English Novel in the light of displacements help us comprehend the most important move of the modern man. The representations of the modern man demonstrate that he symbolizes, or even celebrates the themes of hybridity, marginality, uprootedness and the disintegration of the authentic identity. The modern man feels the need of creating certain spaces in which he finds acceptance. He is continuously in search of meaning, thus, he creates new ways of interpreting his culture and perceiving himself. The contemporary authors in the 21st century not only feel compelled to voice the unheard and the subaltern, but they also revoice the dominant figures for possible confrontations. They feel responsible to develop special narrative strategies to reveal the sites of displacement, interference and interaction as a way of rewriting the past. However, the literary attempt of rewriting history is not a search for origins, but it is a search for alternatives. The modern man transgresses borders by becoming transcultural.

Keywords: Transgression, Transcultural, Modern Man, Displacement, Alternatives

Necip Fazıl Kısakürek'in *Beklenen* Şiirinde Aşkın Beşeri ve Tasavvufi Boyutları

Dr. Banu Antakyalı

Öz

Şiir başta olmak üzere, tiyatro, roman, öykü gibi edebi türlerde güçlü eserler veren Necip Fazıl Kısakürek, aynı zamanda bir düşünce ve dava adamı olarak da modern Türk edebiyatının önemli şahsiyetlerinden biridir. İlk şiir kitabı 1925 yılında yayımlanan Necip Fazıl, tasavvufi düşüncenin izleri yapıtlarında belirmeye başladığından itibaren, metafizik eğilimin hâkim olduğu bir anlam evrenini eserlerinde oluşturur. Sanatçının hem ruh hem de düşünce dünyasını biçimlendiren dini - mistik eğilim, onun yeni ufuklar ve bakış açıları eşliğinde eserlerini biçimlendirmesinde önemli bir rehber olur. Necip Fazıl'ın iki ana döneme ayrılarak incelenen sanat hayatının iki safhasında da ağırlıklı olarak işlediği temalardan biri aşktır. Yayımladığı ilk şiirlerinden itibaren gerek beşeri gerekse tasavvufi aşk izleğine geniş yer veren şair, bu izleği, çalışmamıza konu olan “Beklenen” şiirinde de gerçekleştirir. 1937 yılında yazılan şiir, ilk bölümünde klasik bir sevgili – âşık portresi çizerken; ikinci bölümde -şairin benimsediği yeni dünya görüşünün etkisiyle- asıl sevgili olan Allah'a kavuşmayı arzulayan bir yapıya bürünür. Bu çalışmanın amacı, sanat hayatının ilk dönemi ile ikinci dönemi arasında Necip Fazıl Kısakürek'in sevgiliye bakışındaki farklılıklara ve içeriğe dikkat çekmektir.

Anahtar Kelimeler: Necip Fazıl Kısakürek, *Beklenen*, Şiir, Tasavvuf, Beşeri Aşk, İlahi Aşk

Humanistic and Sufistic Dimension of Love in Necip Fazıl Kısakürek's *Beklenen* Poem

Abstract

Necip Fazıl Kısakürek who composed great works in literary genres like especially poetry, drama, novel, story, is also one of the important figures of modern Turkish literature as a man of thought and with a cause. Necip Fazıl whose first poetry book was published in 1925, has created a meaning universe dominated with the metaphysical tendency since he begun to reveal the marks of sufistic thoughts in his works. The religious-mystical tendency which formed the artist's both spirit and thought world, becomes an important guide for him to form his works with the new angles and perspectives. One of the main themes that he mostly treated in the both phases of Necip Fazıl's art life that analyzed in two periods, is love. Beginning with the first poems he has published, the poet who includes the both humanistic and sufistic love theme, has this theme in the poem “BEKLENEN” that is mentioned to our subject. The first poem that is written in 1937, while drawing a classical beloved-lover portrait in the first section, it turns into a structure that desire of gathering with the one true love of Allah with the influence of the new worldview that the poet has adopted. The aim of this work is to draw attention to the differences and content of Necip Fazıl Kısakürek's perspective of beloved between the first and second period of his art life.

Keywords: Necip Fazıl Kısakürek, *Beklenen*, Poem, Mysticism, Human Love, Divine Love.

Nehcü'l-Ferâdis'te Yer Alan Bazı Sözcüklerin Art Zamanlı Anlam Değişimleri

Dr. Öğretim Üyesi Yılmaz Akdemir

Öz

Dil sosyal, kültürel ve siyasi gelişmelere bağlı olarak değişimlerin meydana geldiği canlı bir yapıya sahiptir. Zamanla dilde meydana gelen değişimlerden birisi de anlam değişimleridir. Doğan Aksan anlam değişimleri terimi ile ilgili bir ses bileşiminin, bir sözcüğün başlangıçta, bir nesneyi, göndergeyi dile yansıttığını, başka bir deyişle, her bir sözcüğün bir temel anlam ögesini karşıladığını kabul ettiğimiz için bir sözcüğün zamanla o kavramdan az çok uzaklaşması ya da yeni bir kavramı yansıtmaması durumunun bir anlam değişimi olarak görülebileceğini söyleyerek anlam değişimlerini anlam daralması, anlam genişlemesi, başka anlama geçiş, anlam iyileşmesi ve anlam kötüleşmesi olmak üzere beş türe ayırır (2015:213-215). Bu çalışmada Nehcü'l-Ferâdis metni referans alınarak anlam değişimlerine uğramış kelimeler üzerinde durulacaktır. Bu kelimeler anlam daralması, anlam genişlemesi, başka anlama geçiş, anlam iyileşmesi, anlam kötüleşmesi olmak üzere beş başlık altında Türkiye Türkçesindeki anlamlarıyla karşılaştırmalı bir şekilde işlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğu Türkçesi, Harezmce, Anlam Değişimleri

Diachronic Meaning Changes in Some Words in *Nehcu'l-Ferâdis*

Abstract

The language has a vibrant structure that changes depending on social, cultural and political developments. One of the changes that come to alteration over time is the change of meaning. Dogan Aksan meansthat a combination of words about the meaning of a change in speech means that at the beginning a word reflects an object, a sentence in language, in other words, each word corresponds to a fundamental meaning element, (2015: 213-215), saying that reflection can be seen as a change of meaning by saying that the meaning of change can be seen as a change of meaning, narrowing of meaning, expansion of meaning, transition to another meaning, healing of meaning and worsening of meaning. Inthisstudy, wewillfocus on the words that have been changed in meaning with reference to Nehcü'l-Ferâdis text. These words mean contraction, meaning expansion, further understanding of thetransition, meaning healing, in a comparative manner under five headings, including a worsening sense of meaning is processed in TurkeyTurkish.

Keywords: East Turkish, Khwarezm Language, Meaning Change

Nezihe Meriç'in *Yandırma* Adlı Kitabındaki Öykülerde Bulunan Kelime Gruplarının Yapı Bakımından İncelenmesi

Semra Cintosun - Dr. Öğretim Üyesi Ahmet Turan Sinan

Öz

Bu bildirinin konusu; Türk Edebiyatının seçkin kadın yazarlarından Nezihe Meriç'in *Yandırma* adlı kitabındaki öykülerde bulunan kelime gruplarının yapı bakımından incelenmesidir. Kelime grubunu oluşturmak için birden fazla kelime belirli kurallar çerçevesinde bir sıra ile yan yan getirilir. Bu kurallı bir araya geliş ortaya bir bütünlük oluşturur. Dil bir sistemdir. Bu bütünlüğü onun anlam bütünlüğünde görürüz. Kelime grupları, nesne ve hareketleri belirtmek, onları daha da belirginleştirmek için işe koyulduklarından belirtme grupları olarak adlandırılır. En az iki kelimeden oluşan ve bir ya da nesneyi belirtmek için yan yana gelen bir birlerine takılan bu yapılarda: belirten-belirtilen, tamlayan-tamamlanan, tabi olan-tabi olunan, asıl-yardımcı olmak üzere iki unsur bulunmaktadır. Bu çalışma esnasında Nezihe Meriç'in *Yandırma* adlı kitabındaki öyküler kelime grupları bakımından sınıflandırılmış ve sayısal verilerle ortaya konulmuştur. Bireyin insan kimliğiyle ortaya koyduğu dil kullanımı aslında bir söz diziminden ibarettir. Bireyin konuştuğu birçok şey dilin toplumsal yanını ifade eden söz dizimi kurallarına uydurulur. Böylece dil bilgisine uygun bir cümle kurulmuş olur. Aslında düşünme, duygulanma, görsel sanatlarla ilgilenme, kişinin öz varlığıyla ilgili ürettiği her şey bir söz dizimidir. Kelimeler yeni bir anlam yaratmak üzere diğer kelimelerle ekli ya da eksiz bir birliktelik oluştururlar. Zaten dil kullanımının ya da söz diziminin tamamı için bir açıklama, bir belirtme, bir olayı ya da varlığı öne çıkarma, belirginleştirme denebilir. Söz dizimi çalışmaları çoklukla iki aşamada gerçekleştirilir. Birincisi olan kelime grupları en az iki kelimeden oluşan, yapı yönünden bir bütün oluşturan, tek kelimeyle ifade edilemeyen bir kavramın belirtilmesidir. Bunlar; isim ve sıfat tamlamaları, sıfat-fiil, isim-fiil, zarf-fiil grupları, tekrar, edat, bağlama, unvan, birleşik isim, ünlem, sayı grupları, birleşik fiil grubu ve kısaltma gruplarıdır. İkincisi de cümle bilgisidir. Bu çalışma esnasında kitapta yer alan yedi öykü kelime grupları bakımından taranmış ve sınıflandırılmıştır. Kelime grupları istatistiki değerlere dökülmüştür. Eserde 1297 adet isim tamlaması olup bunların 786 tanesi belirtili isim tamlaması, 511 tanesi belirtisiz isim tamlamasıdır. Sıfat tamlaması sayısı 2657 adet olup bunların 598 tanesi tamlayanı sıfat-fiil olan sıfat tamlaması ve 2059 tanesi tamlayanı sıfat olan sıfat tamlamasıdır. Fiilimsi grupları 1484 adet olup bunların 584 tanesi sıfat-fiil, 270 tanesi isim-fiil ve 630 tanesi zarf-fiildir. Tekrar grubu 297, edat grubu 388, bağlama grubu 162, unvan grubu 130, birleşik isim grubu 19, ünlem grubu 42, sayı grubu 21, birleşik fiil grubu 484 ve kısaltma grubu 196 adet olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nezihe Meriç, *Yandırma*, Söz Dizimi, Kelime Grupları.

Orhan Kemal'in *Yazmak Doludizgin* Adlı Eserinde -mış/-muş Biçimbirimin Çekimli Fiillerde Dolaylılık Bağlamında Görünümleri

Arş. Gör. Esin Al

Öz

Türkiye Türkçesinde, –DI/-DU belirli geçmiş zaman ve –MIŞ/-MUŞ belirsiz geçmiş zaman ekleri olayın zaman çizgisi üzerinde konuşma anından önceki herhangi bir noktada gerçekleştiğini gösteren işaretleyicilerdir. Bu geçmiş zaman işaretleyicileri, çekimli fiillerde her zaman ve yalnızca olayın gerçekleştiği zamanı işaretleme işlevinde değil, bununla beraber bilgiyi edinme yolunu da işaretlemek için kullanılmaktadır. Bilgi, doğrudan ya da dolaylı olarak edinilir. –DI/-DU biçimbirimi bilginin doğrudan edinilmesini işaretlerken, –MIŞ/-MUŞ biçimbirimi ise bilginin dolaylı edinme yolunu işaretlemektedir. Dolaylılık, konuşanın bilgiyi doğrudan deneyimleyerek değil de aracı yollarla edindiğini ifade etmek için kullanılan bir terimdir. Bu bağlamda bilgi başkasında duyarak, çıkarım yapılarak ya da algılara dayanılarak sonradan edinilebilir. –MIŞ/-MUŞ ekinin aynı zamanda küçümseme, yüceltme, meydan okuma, kabullenme, şaşırtma vb. dolaylılık dışı anlamları da işaretleme işlevi bulunmaktadır. Türkiye Türkçesinde çok sayıda eser ile ilgili dolaylılık bağlamında incelemeler yapılmıştır, ancak her yazarın kendi üslubunda işaretleyicileri kullanacağı ve buna bağlı olarak işaretleyicilerin işlevlerinin yazardan yazara değişebileceği düşüncesiyle bu çalışma kapsamında Orhan Kemal'in “Yazmak Doludizgin” adlı eseri tercih edilmiştir. Yazarın kurgusal eserleri yerine kendi hayatını merkeze aldığı günlüklerinden yola çıkarak –MIŞ/-MUŞ ekinin dolaylılık ve dolaylılık-dışı işlevleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Türkçesi, Orhan Kemal, -MIŞ/-MUŞ Biçimbirimi, Dolaylılık, Dolaylılık-Dışılık.

Ötekileştirmeyi Reddetme, Melezliği Kucaklama: Tayeb Salih'in *Season of Migration to the North* [Kuzeye Göç Mevsimi] Romanı

Dr. Öğretim Üyesi Tahsin Çulhaoğlu

Öz

Arka fonunda dünyanın her yerine çöreklenmiş olan 19. ve 20. yüzyıl İngiliz emperyalizmi ve sömürgeciliğinin olduğu Tayeb Salih'in ünlü romanı *Season of Migration to the North* [Kuzeye Göç Mevsimi], sömürgeci ve emperyalist kültürün kurguladığı özelleştirmeler ve önyargılı tanımlamaların kültürler ve insanlar arasındaki ilişkileri mahveden büyük yalanlar olduğunu ortaya koymaktadır. Uzun yıllar İngiltere'de yaşayıp eğitim görmüş ve bu yalanlar yüzünden çok çile çekmiş iyi eğitilmiş iki Sudanlı adamın iç içe geçmiş hikâyesini anlatan roman, bu kültürün hem sömürgecinin hem de sömürülenin ruhunu ve yaşamını zehirlediğini göstermektedir. Bu kültüre bir yanıt olarak Salih'in romanı, insanların ve kültürlerin nasıl bağlantı kurup etkileşime girmeleri gerektiği konusunu irdelemektedir. Bu bağlamda roman, özelleştirmeleri ve ötekileştirmeleri reddetme ve melezliği kucaklama arzusunu ortaya koymaktadır. Başka bir deyişle *Season of Migration to the North* basitçe biz insanların, ten rengi, ırk, sınıf, cinsiyet, coğrafya, kültür, dil ve statü farkı gözetmeksizin, eşit değere sahip olduğumuzu ve sadece ortak insani kimliğimiz temelinde ilişkiler kurmak şartıyla mutluluğa ulaşabileceğimizi ve hayatta anlam bulabileceğimizi ilan ediyor görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tayeb Salih, *Season of Migration to the North*, Melezlik, Özelleştirme, Ötekileştirme, İngiliz Emperyalizmi, Sömürgecilik, Post-Kolonyal Roman, Kolonyal Kimlikler

Rejecting Othering, Welcoming Hybridity: Tayeb Salih's *Season of Migration to the North*

Abstract

Staged against the backdrop of the ubiquitous 19th and 20th century British imperialism and colonialism, Tayeb Salih's famous novel *Season of Migration to the North* demonstrates that essentializations and misrepresentations constructed by the colonialist and imperialist culture are big lies that have ruinous effects on relationships between cultures and people. By narrating the intertwined stories of two well-educated Sudanese men who lived and were educated in Britain for long years and who suffered tremendously because of these lies, the novel indicates that this culture poisons the souls and lives of both the colonizer and the colonized. As a response to this culture, Salih's novel tackles the question of how humans and cultures should connect and interact. In this respect, it embodies the desire to reject essentializations and misrepresentations and to welcome hybridity. In other words, *Season of Migration to the North* simply seems to be declaring that we human beings all have equal value regardless of our differences such as skin color, race, class, gender, geography, culture, language, and status and that only and only if we establish relationships on the basis of our common human identity, we can reach happiness and find meaning in life.

Keywords: Tayeb Salih, *Season of Migration to the North*, Hybridity, Essentialization, Othering, British Imperialism, Colonialism, Post-Colonial Novel, Colonial Identities.

Özbek Diliçi Dünya Görüşünün Türkçe Çevirilerde Yansıması (Özbek Şairi Muhammed Yusuf'un Türkçe'ye Çevirilen Şiirleri Örneğinde)

Prof. Dr. Zilola Khudaybergenova

Öz

20.yüzyılında özerk bilim dalı olarak oluşan Özbek çeviribiliminde edebiyat bilimi ağırlıklı ve dilbilim odaklı araştırmalar uygulanmış olup, bu durum dilin sadece biçimsel simgelerden oluşan geçici sesler olarak görülmesinden yola çıkmıştır. 21.yüzyılında dilbiliminde çığır açan, 'konuşan insanı' incelenmeler merkezine koyan 'antroposentrik paradigma'nın öne sürülmesi çeviribilimde de yeni ufukları açılmasına neden olmuştur. Başka bir deyişle, çeviribilimindeki kusursuz ve eksiksiz iletişim hedefine ancak nesnel öğeler kadar öznel öğeler ve ekinel farklılıkları de göz önünde bulundurarak varılabilindiği itiraf edilmeye başlandı. Zira, çeviribilimde ana inceleme gereci 'iletişim' olmalıdır. Bu doğrultuda batı dillerinden Özbekçe'ye çevirilen yapıtlar üzerine birkaç doktora tezleri savunuldu, bilimsel yazılar yayınlandı, ancak Özbekçe'den Türkçe'ye tercümesi yapılan eserler, özellikle, 'Özbekistan'ın ulus şairi', 'vatan şarkıcısı' olarak tanınmış ve sevilmiş olunan Muhammed Yusuf'un şiirleri tercümesi bu açıdan da, geneldeyse hiç bir şekilde de bir türlü incelenmemiştir. Özbekistan bağımsızlığa kavuştuğundan bu yana, son 27 senelik süre içerisinde birçok Özbek yazarları ve şairlerinin eserleri Türkçe'ye çevirildi. Bilhassa, 2013.de Taşkent Devlet Şarkşinaslık Enstitüsü Çeviri Teorisi ve Pratiği Bölümü'nde gerçekleştirilen "Özbek Edebiyatı'nın Seçme Eserlerini Doğu Dillerine Tercüme Etmenin Teorik ve Pratik Meseleleri" adlı Bilimsel Proje kapsamında, Özbekistan Cumhuriyeti Yazarlar Birliği'yle edebi işbirliği sonucunda ünlü Özbek şairi Muhammed Yusuf'un seçme eserlerinin Türkçe çevirileri Taşkent'te yayınlandı. Maallesef, bu tercümeleer hâlâ ne dilbilim odaklı, ne de edebiyat bilimi ağırlıklı çeviribilimde değerlendirilmedi. İşbu bildiriden amaç halkın derdini şiirleriyle yüksek sesle anlatabilen, kısa süren ömründe vatanına olan yüksek sevgisini kendine özgü bir üslupla ifade ettiğinden dolayı milletin sevgisine kavuşan Muhammed Yusuf ve onun şiirlerini tanıtmak, şiirlerin Türkçe çevirilerinde şair ve tercümenin vesilesiyle Özbek diliçi dünya görüşünün yansıması konularını araştırmak, tercümenin işbu düzlemdeki yapıcılığını değerlendirmektir. Ne var ki, herhangi yazar ve şair kendi milletin temsilcisi olarak ona özgü olan iç dünya görüşünü özgün bir şekilde yazılı ifade ettiği tartışılmaz konudur.

Anahtar Kelimeler: Diliçi Dünya Görüşü, Özbek Çeviribilimi, Muhammed Yusuf, Tercümen, Türkçe Çeviriler, Kültürel Dilbilimi, İletişime Yönelik Tercüme, Kaynak Dil, Erek Dil, Söz Sanatları, Çeviri Yöntemleri

Polisiye Edebiyatımızda Çeviriler ve Sözde Çeviriler

Dr. Öğretim Üyesi Nilüfer Alimen

Öz

Bu bildirinin konusunu çeviri polisiye edebiyat tartışmaları bağlamında gündeme gelen telif ve sözde çeviri olguları oluşturmaktadır. Araştırılacak eserler, Türk edebiyat ve kültür çoğul-dizgesinde polisiye romanlar arasında ön plana çıkan Mike Hammer romanlarıdır. Mike Hammer serisi Amerikalı yazar Mickey Spillane tarafından 1940'lı yılların sonlarında kaleme alınmıştır. Bu kitaplar yalnızca Türkçeye çevrilmekle kalmayıp erek yayın dizgesinde kendi teliflerini de oluşturmuştur. “Onparalık öykü” (“dime novel”) olarak bilinen bu romanlar 1950’li yıllarda Türkiye’de büyük talep görmüştür. Sözü edilen dönemde özel yayınevlerinin sayısının artmasının da etkisiyle yüzlerce Mike Hammer romanı yayımlanmıştır (krş. Arslan Kaynardağ, 1983). Türkiye’de sayısı yüzleri bulmasına rağmen yazar 1947-1996 yıllarında yalnızca 13 kitap kaleme almıştır. Bu farktan da anlaşılacağı üzere, yayınevleri artan talebi karşılamak için telif Mike Hammer romanlarını piyasaya sürmüştür. Burada akla gelen ilk isim “F. M. İkinci” takma adıyla hem çeviri hem telif Mike Hammer kitaplarını yazan Kemal Tahir’dir. Bildiride Kemal Tahir’in yanı sıra, çeviribilim bağlamında çeviri polisiye edebiyat tarihimizde telif/sözde çeviri vurgusuyla henüz incelenmemiş olan Afif Yesari’nin Mike Hammer romanlarının irdelenmesi hedeflenmektedir. Polisiye edebiyat literatüründe Afif Yesari, Kemal Tahir’den sonra en çok Mike Hammer romanı kaleme alan yazar olarak bilinmektedir. Nitekim Erol Üyepazarcı’nın da (2008) tespit ettiği üzere, 1950’li ve 1960’lı yıllarda birçok yayınevi, en az 110’u Yesari tarafından yazılan, yaklaşık 250 yerli Mike Hammer romanı yayımlanmıştır. Bildirinin çıkış noktasını Gideon Toury’nin “kaynak metni olmayan, ancak çeviriymiş gibi sunulan metinler” olarak tanımladığı “sözde çeviri” (“pseudo translation”) kavramı oluşturmaktadır. Buradan hareketle, bildirinin kavramsal çerçevesini oluşturan “gerçek anlamda çeviri” (“translation proper”), “sözde çeviri” (“pseudo translation”), “hayali çeviri” (“fictitious translation”) ve “gizli çeviri” (“concealed translation”) kavramları Kemal Tahir ve Afif Yesari’nin ürettiği ve erek dizgeye Mike Hammer romanları olarak sunulan eserler üzerinden tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Polisiye Roman, Sözde Çeviri, Hayali Çeviri, Gizli Çeviri

Polisiye Edebiyatımızda Özgün/Çeviri Sorunsalı: Osmanlı'nın *Sherlock Holmes*'ü *Amanvermez Avni*

Arş. Gör. Özge Altıntaş - Prof. Dr. Ayşe Banu Karadağ

Öz

Polisiye edebiyat, ulusal alegorileri üretmekteki gücü sayesinde “Yeni Gerçekçilik” olarak ele alınmaya başlanmıştır. Polisiye yapıtların çevirisine ilişkin sorunsalların toplumdan topluma değişiklik gösterdiği fark edilmiş ve çeviribilim alanında polisiye edebiyat çevirilerinin bir ‘tür’ (‘genre’) çevirisi olduğuna ilişkin çalışmalar gündeme gelmeye başlamıştır. Bu çalışmanın amacı, edebiyat ve kültür dizgesini özgün/çeviri odağıyla şekillendirdiği düşünülen ilk telif polisiye edebiyat yapıtlarının rolü ve önemini çeviribilim bağlamında irdelemektir. Betimleyici çalışmanın çıkış noktasını oluşturan temel sorunsal erek edebiyat ve kültür dizgesinde yer alan polisiye edebiyat yapıtlarının kaynak metne gönderme yapılarak özgün yapıt şeklinde sunulmasıdır. İlgili literatür incelendiğinde bu telif eserlerin 1913 ile 1944 yılları arasında basıldığı söylenebilir. Türkiye’de ilk seri polisiye yapıt örneğinin 1913’de Ebu’s Süreyya Sami tarafından yazılan Osmanlı’nın *Sherlock Holmes*’ü *Amanvermez Avni* olduğu iddia edilmektedir. Serinin başarısının etkisi uzun yıllar sürmüş ve 1944 yılına kadar *Amanvermez Avni*’yi taklit eden yeni polisiye serileri yayın dünyasına kazandırılmıştır. Osmanlı’nın *Sherlock Holmes*’ü *Amanvermez Avni* serisi *Sherlock Holmes*’e benzerliğinin yanı sıra taşıdığı yerel özelliklere bağlı olarak basıldığı günden bu yana farklı bilim alanlarında farklı vurgularla özgün/taklit tartışmalarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu betimleyici çalışmanın temelini, son yıllarda polisiye edebiyat çevirisi alanında yaptıkları çalışmalarla tanınan Alistair Rolls (2015 ve 2017) ve Clara Sitbon’un (2013) çeviri odaklı kavramsallaştırmaları oluşturmaktadır. Benimsenen kavramsal çerçeve bağlamında özellikle “aldatmaca” (“hoax”), “katalitik çeviri” (“catalytic translation”) ve “yeniden çeviri” (“re-translation”) kavramları üzerinde durulacaktır. Konuyla ilgili kavramsal tartışmalardan hareketle çalışmada Osmanlı’nın *Sherlock Holmes*’ü *Amanvermez Avni* özelinde özgün/çeviri kavramlarının çeviribilim bakış açısıyla yeniden okunması ve tartışılması ve polisiye edebiyat çevirisine ilişkin yeni kavram önerilerinde bulunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Polisiye Edebiyat Çevirisi, Yeni Gerçekçilik, Ulusal Alegori, Katalitik Çeviri, Yeniden Çeviri

Protest Bir Şairin (Hayretî) Gazelinden Hareketle Kişiliği Hakkında Bir Değerlendirme

Dr. Öğretim Görevlisi Abuzer Kalyon

Öz

Hayretî, Vardar Yenicesi'nde doğdu. Asıl adı Mehmed'dir. Kaynaklarda Mehmed Şah, Mehmed Çelebi ve Baba Hayretî olarak da geçer. Hayatı hakkında fazla bilgi yoktur. Mevlevî şeyhi Yûsuf-ı Sîneçâk'ın kardeşidir. Hayretî mutasavvıf bir şairdir. Şairin tahsil durumuna dair kesin bilgi mevcut değildir. Hayretî Vardar Yenicesi, Üsküp ve Belgrad gibi devrinin önemli kültür ve edebiyat merkezlerinde yetişmiştir. Kısa bir süre İstanbul'a da giden şairin İstanbul'da ne zamana kadar kaldığı bilinmemektedir. İstanbul'da bazı devlet büyüklerine kasideler sunmuştur. Hayretî, Kanûnî'nin sadrazamı Makbul İbrâhim Paşa'nın dikkatini çeker. Onun için bir bahâriyye yazıp kendisine sununca İbrâhim Paşa şairden hoşlanıp büyükçe bir ihsanda bulunmaya karar verir. Ne var ki Hayâlî Bey'in, onu kıskanıp mezhebi hakkında bazı ayrıntıları vermesi üzerine câizeden vazgeçerek küçük bir timar vermekle yetinir.. Bunun üzerine Hayretî, "Dil-i bîmâr bu denlû merhem ile tûmâr olmaz" diyerek İstanbul'dan Vardar Yenicesi'ne geri döner... Hayretî'nin kişiliğinde farklı bir çizgi söz konusudur. Kişiliği ile ilgili bu farkı, Ne Süleymâna esîrüz ne Selîmün kuluyuz Kimse bilmez bizi bir şâh-ı kerîmin kuluyuz Beytiyle bailayan gazelinde apaçık görmekteyiz. Bu beyitle başlayan gazelden hareketle çalışmamızda Hayretî'nin protest kişiliği ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Divan Edebiyatı, Hayretî, Protest Şair

Psiko-Mitolojik Bir Palempsest: “Meduza”

Prof. Dr. Ülkü Eliuz

Öz

Palempsest, geçmişe ait metinlerin kaynak olarak kullanılacak bir birikim şeklinde algılanarak yeni bir yazınsal metin oluşturulmasıdır. ‘Yüzeyi kazınarak üzeri yeniden yazılan parşömen’ anlamındaki palempsest, metinlerarasılık bağlamında yazınsal bir metnin altında her zaman başka metinlerin izlerine rastlanmasıdır. Eski’nin zamansal ve mekansal sınırlamalarının aşıldığı palempsest ile kültürel bellek mekanları metinsel arketip niteliği kazanır. Yeni metin, üst anlatı niteliğindeki eski/ geçmişte kalmış yapı üzerine inşa edilir. Bu metinlerarası kullanım, üst anlatı ile gönderge metni buluşturan bir yeni’den yazma/ yeni’den yaratma çabasıdır. 58 yıllık ömründe 17 şiir kitabı ile düşüncenin şiirini savunan, şiiri toplumla ilgiler kurma olarak tanımlayan, geleneğe karşı çıkmayan, evrimi önceleyen Edip Cansever, kendine özgü bir ses, imge ve anlam düzenine sahiptir. Şair, “Meduza” şiirinde üst anlatı niteliğindeki Yunan Mitolojisi’ndeki Meduza ile gönderge metin olarak arka plana yerleştirdiği varoluşçuluktan hareketle bir yeni’den yazma/yeni’den yaratma çabası gerçekleştirir. Şiirde modern çağın aldığı değerlerin sorgulaması, varoluş kaynaklarına dönerek büyü bozulan hayata yeni bir anlam kazandırma amacı ile metinlerarası tekniklerden palempsestin yanında alıntı, anırttırma, ironi kullanılır. Bu bildiride içerik ödünclemesi ile bireyin yaşam yolculuğunun yabancılaşma izleği merkezli anlatıldığı psiko-mitolojik bir palempsest olan Meduza şiirinin üzerine inşa edildiği göstergelerin okunması ve metnin yapı katmanlarının çözümlenerek iletilisinin saptanması amaçlanmaktadır. Böylece bambaşka gerçeklik öğelerindeki farkındalıkların somutlandığı eserin şimdiden geçmişe dönük hızlı, kopuk, parçalanmış ve deneysel yolculuğun izdüşümleri tahlil edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Edip Cansever, Meduza, Palempsest, Varoluşçuluk, Yabancılaşma

A Psycho-Mythological Palimpsest: “Medusae”

Abstract

Palimpsest is to constitute a new literary text through perceiving previos texts as an accumulation which to be used as a source. Palimpsest which means “a parchment is being written by engraving upper surface” is always encountering another texts’ traces under a literary text in terms of intertextuality. With palimpsest in which temporal and spatial limitations of old are got over, cultural memory spaces gain qualification of textual archetype. New text is being constructed on bygone structure which has metanarrative characteristics. This intertextual usage is a rewriting/ recreation effort that brings together metanarrative and referent text. Edip Cansever who defends the poetry of idea, identifies poem as refering to society, does not object the tradition and prioritises evolution with 17 poem book in 58 years has an original voice, image and meaning order. Poet, puts into practice the effort of rewrtng/ recreation with reference to Medusae in Greek mythology as metanarrative and existentialism he seated to background as referent text in his poem “Medusae”. In poem, intertextual techniques like citation, allusion and irony are being used beside palimpsest in order to question the values of modern age and gain a new meaning to life which whose spell is being broken. “Medusae” is a psycho-mythological palimpsest in which the life journey of individual is explained based on alienation. In this study, it is being aimed to read signs in which the poem is built on and to determine

messages through solving the structure layers of the text. By this way, it is going to be analysed the projections of this rapid, disconnected, disjoined and experimental journey of the text in which the awareness of disparate reality items are became concrete.

Keywords: Edip Cansever, Medusae, Palimpsest, Existentialism, Alienation.

Re-Defining Self-Translation: Eréndiz Atasü's *the Other Side of the Mountain*

Öğr. Gör. Çiğdem Taşkın Geçmen

Abstract

Traditional definitions of self-translation claim that a self-translated text is essentially a second original, not a translation. These definitions also pre-suppose that author's authority directly transfers to self-translated texts, assuming that the author is also the author of the target text. However, the present study aims at arguing that the existing definitions of self-translation are not sufficient for a broader description of the phenomenon. To provide a new description, this study will analyse Eréndiz Atasü's *Dağın Öteki Yüzü* (1995) and her self-translated text, *The Other Side of the Mountain* (2000). In the analysis, "translation universals", which are defined as "features which typically occur in translated texts rather than original utterances and which are not the result of interference from specific linguistic systems" by Mona Baker (1993:243) will be of use. Identifying translation universals, the narratological differences and voice differences between the texts, it will be demonstrated that self-translation is indeed a proper translation. For this reason, the author's authority will be proven not to exist in the target text, which will put the author in the position of a translator as cultural agent.

Keywords: Self-Translation, Translation Universals, Authorial Voice, Translator's Voice, Translated Literature

Öz-Çeviriyi Yeniden Tanımlamak: Eréndiz Atasü'nün *Dağın Öteki Yüzü* Romanı

Öz

Öz-çevirinin geleneksel tanımları, öz-çevirinin esasen ikinci bir orijinal olduğunu, bir çeviri olmadığını iddia eder. Bu tanımlar, yazarın otoritesinin öz-çevirisi yapılmış metinlere doğrudan geçtiğini, yazarın hedef metnin de yazarı olduğunu varsayar. Fakat mevcut çalışma, bu olgunun daha geniş bir tanımının yapılması için öz-çevirinin hâlihazırda var olan tanımlarının yetersiz olduğunu iddia etmektedir. Yeni bir tanım getirmek için, mevcut çalışma Eréndiz Atasü'nün *Dağın Öteki Yüzü* (1995) romanını ve öz-çevirisi yapılmış *The Other Side of the Mountain* (2000) isimli romanı analiz edecektir. Analizde, Mona Baker tarafından "özgün dil sözcüklerinden ziyade tercüme edilmiş metinlerde tipik olarak ortaya çıkan ve belirli dilsel sistemlerden kaynaklanan etkileşimin sonucu olmayan özellikler" (1993:243) olarak tanımlanan "çeviri evrenselleri" kullanılacaktır. Metinler arasındaki çeviri evrenselleri, anlatıbilimsel ve sessel farklılıklar tanımlanarak, öz-çevirinin aslında gerçek bir çeviri olduğu gösterilecektir. Bu sebeple, yazarın otoritesinin de hedef metne bulunmadığı kanıtlanacak ki bu da yazarı kültürel bir özne olan çevirmen konumuna getirecektir.

Anahtar Kelimeler: Öz-Çeviri, Çeviri Evrenselleri, Yazar Sesi, Çevirmenin Sesi, Çeviri Edebiyat

Recâizâde Mahmut Ekrem'in *Yâdigâr-i Şebâb* Adlı Eseri Üzerine Bir İnceleme

Arş. Gör. Zeynep Gözde Kozlu

Öz

Recâizâde Mahmut Ekrem, on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından itibaren Şinasi ile başlayıp Namık Kemal ve Abdülhak Hamit Tarhan ile gelişen Batı tesirindeki Türk edebiyatına yön veren başlıca şahsiyetlerden biridir. Batılı tarzdaki şiir ve edebiyat anlayışının savunucusu olan Ekrem, Mekteb-i Sultânî ve Mekteb-i Mülkiye'de verdiği derslerle genç nesle yol gösterici olmuştur. Edebiyat hocalığı vasfının yanı sıra fikirlerini eserlerinde nazari ve tatbiki olarak ortaya koymuştur. Bunun içindir ki onun eserleri Türk edebiyatının yenileşme sürecinde değerini daima koruyacak bir öneme sahiptir. Recâizâde Mahmut Ekrem şiir, hikâye, tiyatro ve roman gibi çeşitli edebi türlerde eserler vermiştir. *Yâdigâr-ı Şebâb* şiir türünde neşrettiği eserleri arasındadır. 1873 yılında Tasvir-i Efkâr Matbaası'ndan yayımlanan bu eser, Ekrem'in ikinci şiir kitabıdır. On altı sayfadan ibaret bir risale niteliğindedir. Mündericâtı bir önsöz, eserle aynı adı haiz uzun bir manzume ve manzumede geçen ifadelerle getirilen açıklamaların yer aldığı kısa bir nottan oluşur. "*Yâdigâr-ı Şebâb*" manzumesi terci-i bend biçiminde yazılmıştır. Her biri yedi beyitlik on bentten müteşekkildir. Şiirde gençlik günlerinin güzelliğinden ve o günlere duyulan özleminden söz edilir. "*Yâdigâr-ı Şebâb*", Recâizâde Mahmut Ekrem'in konu, şekil ve söyleyiş açısından şiirde yenilik arayışının ilk örneklerindendir.

Anahtar Kelimeler: Yeni Türk Şiiri, Recâizâde Mahmut Ekrem, *Yâdigâr-i Şebâb*, Gençlik Günleri

Refik Halid Karay'ın Eserlerinin Diliçi Çeviri Serüveni Üzerine Betimleyici Bir Çalışma

Öğr. Gör. Hilal Öztürk Baydere

Öz

Bu bildirinin amacı Refik Halid Karay'ın eserlerinin Türk edebiyat ve kültür dizgesinde yaşadığı diliçi çeviri serüvenini “çeviriyazı”, “sadeleştirme”, “diliçi çevirmen” ve “diliçi öz çevirmen” (Gülsüm Canlı, 2018) kavramları ışığında ele almaktır. 1888 ile 1965 yılları arasında yaşamış olan Refik Halid Karay, eserlerini ilk olarak Osmanlıca kaleme almıştır. Muhafız kişiliği ile tanınan Karay, hayatının belirli bir dönemini (1913-1918; 1922-1938) sürgünde geçirmiştir. Sürgünden döndükten sonra eserlerini yeni harflerle yeniden kaleme alan Karay, Semih Lütfi Kitapevi aracılığıyla bu eserleri ikinci kez yayımlatmıştır (1939-1947). Sonraki dönemde, dilde Türkçeleştirme hareketinin de etkisiyle oğlu Ender Karay bu eserleri sadeleştirmiş ve kitaplar İnkılâp Yayınları tarafından basılmıştır (1947-halen). Ancak Ender Karay'ın gerçekleştirdiği bu sadeleştirme süreci, pek çok akademisyen ve edebiyat uzmanı tarafından Karay'ın eserlerine yönelik bir “tahribat” olarak değerlendirilmiş ve ağır eleştirilere maruz kalmıştır (örn. Aktaş, 2011; Gözaydın, 2016; Özalp, 2011). 2009 yılında İnkılâp Yayınları bu tartışmaları bertaraf etmek adına, yayın editörleri Tansel Mumcu'nun ifade ettiği şekildele “‘Türkçeyi en güzel yazan adam' olarak tanınan Refik Halid'in tüm eserlerini yeni kapak tasarımlarıyla ve en önemlisi orijinal diline bağlı kalarak” yeniden yayımlama sürecine girmiştir (Mumcu, 2011). Bildirinin çıkış noktasını, söz konusu eserlere ilişkin olarak çeviriyazı, sadeleştirme ve diliçi çeviri süreçlerinde yaşanan “özgün”lük tartışmaları oluşturmaktadır. Nitekim, İnkılâp Yayınları yeni basımlarda yazarın “özgün anlatımı[nın] korunduğu[nu]” belirtmiştir (Karay, 2009). Bu tartışmalar alanda ses getirmiştir. Örneğin Murat Bardakçı da İnkılâp Yayınları'nın “Refik Halid Karay'ın eserlerini ‘yeniden ve diline dokunmadan’ yayımla[dığını]” ifade etmiştir (2014). Dr. Erol Köroğlu (2017) ise Refik Halid'in eserlerini “orijinal haliyle okuyam[adığımı]” iddia etmiştir. Kuramsal çerçeve olarak Roman Jakobson'un “On Linguistic Aspects of Translation” (1959) başlıklı makalesinin temel alınacağı bildiride, metin-içi ve metin-dışı öğelerin incelenmesi yoluyla “çeviriyazı”, “diliçi çeviri/çevirmen” ve “diliçi öz çeviri/çevirmen” (Gülsüm Canlı, 2018) kavramları ışığında Karay'ın eserleri üzerine çeviribilim odaklı bir irdeleme yapılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diliçi Çeviri, Diliçi Çevirmen, Diliçi Öz Çevirmen, Refik Halid, Sadeleştirme

Reklam Dili ve Çevirisi Üzerine Gözlemler

Doç. Dr. Gülhanım Ünsal

Öz

Reklam teknoloji sayesinde artık günümüzde uluslar ve kültürlerarası bir iletişim aracı olmuştur. Bu iletişim aracı çeviri sayesinde kurulmuş ve sınır ötesi bir pazar yaratmıştır. Görüntü-ses-söz üçgeninde yer alan reklam metinleri görsel-işitsel çeviri türü içine girer. İşlemsel ve işitsel-araçsal metin türleri içinde yer alan reklam metni dilin çağrı işlevini üstlenir. Pek çok söz sanatını içinde barındıran reklam metinleri, kültüre özgü dilsel özellikler, değerler dizgesi içerir ve alıcıda çağrışımlar uyandırır. Reklamın amacı, hedef kitlesini satın almaya ikna ve teşvik etmektir. Reklam görüntü, ses tonu, içerik, renk, mekân, melodi, mizah yoğunluğuyla etkileyicidir. Bu etki kısa, özlü, çapıcı bir sloganla pekiştirilir. Reklam dili yaratıcıdır. Bu yaratıcılık reklamın sanat yönüne vurgu yapar. O halde reklamın bir satış sanatı olduğu söylenebilir. Reklam dili simgeseldir, duyu ve duygulara hitap eder. Reklamın kaynak dil ve kültürde yarattığı etkiyi erek dil ve kültürde de yaratması beklenir. Bu noktadan hareketle, çalışmanın amacını reklam dilinde kullanılan söz sanatlarını anlam, ses, yapı ve düşünce bakımından incelemek, çevirisinde ortaya çıkan sorunları saptamak ve uygulanan çeviri stratejilerini belirlemek oluşturmaktadır. Bu bağlamda televizyonda yayınlanan bazı Fransızca kaynaklı reklam çevirileri incelenecektir. Çalışmanın Çeviribilim alanına küçük bir katkı yapması umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Reklam, Söz Sanatları, Çeviri Stratejileri.

Reşad Ekrem Koçu'nun Eserlerinin Söz Varlığı'nın Ortaöğretim Öğrencilerinin Dil Gelişimine Katkıları

Dr. İsmail Teoman Güneş

Öz

1905 yılında İstanbul'da hayata gözlerini açan Reşad Ekrem Koçu, 70 yıllık hayatına çok önemli eserler sığdırmıştır. Yazarın öne çıkan yönü tarihçiliğidir. Gerek tarihi romanlarında gerekse bilimsel eserlerinde dönemin yazım üslubunu metne aktarmış, okuyucunun dönemin atmosferine tam olarak nüfuz etmesini sağlamıştır. Osmanlı Türkçesi'nde kullanılan fakat günümüzde unutulmuş ya da unutulmaya yüz tutmuş sözcükleri eserlerinde ustalıkla kullanır. Metni bilinmeyen kelimelerle doldurup anlaşılabilir bir hale getirmez. Eski devirlerde kullanılan atasözü, deyim ve kalıplaşmış ifadeleri de anlatımda kullanıp ifade zenginliğini sağlar. Günümüzde ortaöğretim hatta yüksek öğretim öğrencileri 50-60 yıl önceki metinleri anlayamamaktadır. Kelime hazneleri oldukça daralmıştır. Bu daralmanın etkileri en çok öğrencilerin yazdığı kompozisyonlarda görülmektedir. Metinler birbirini tekrar eden kelimelerle doludur. Öğrenciler kendilerini ifade etmekte çok zorlanmaktadır. Reşad Ekrem Koçu hem üslubuyla hem de eserlerinde ele aldığı konularla öğrencilerin dikkatini cezbetmekte ve dil gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarihi Roman, Söz Varlığı, Dil Gelişimi

Contributions of Reşad Ekrem Koçu's Works on Vocabulary to the Language Development of the High School Students

Abstract

Reşad Ekrem Koçu, who opened his eyes to life in Istanbul in 1905, has put on very important works for his 70 year life. The prominent aspect of the author is historiography. Whether it is in historical novels or in scientific works, the writing style of the period was conveyed to the reader, allowing the reader to fully penetrate the period atmosphere. He uses the words used in Ottoman Turkish but forgotten or forgotten today in his works skillfully. The text does not fill in the unknown words and make it incomprehensible. The proverbs, idioms and stereotypes used in ancient times also provide expression richness in narration. Nowadays, secondary education and even higher education students can not understand texts 50-60 years ago. The vocabulary is very narrow. The effects of this narrowing are most visible in the compositions written by the students. The texts are full of repeated words. Students are having difficulty expressing themselves. Dr. Reşad Ekrem Koçu attracts the attention of the students both in his style and in his works and gives important contributions to language development.

Keywords: Historical Novel, Vocabulary, Language Development

Retranslation: What is in a Concept?

Öğr. Gör. Alper Zafer Güneş

Abstract

This paper aims to explore the concept of retranslation after perceiving deadlock within existing literature on the subject and suggests a solution in the name of scientific progress. Prominent in research on retranslation, Outi Paloposki and Kaisa Koskinen (2010) believe that current categories of retranslation and revision are not empirical (47) and argue against the division of first and later translations in defining retranslation due to blurry lines between different practices (37) as the title of their article suggests, “Reprocessing Texts. The Fine Line between Retranslating and Revising.” The new problems they spotted with regard to the retranslation concept seem like an old foe in a new guise. These problems refer back to the same definitional impetus Theo Hermans (1985) casted out as “unproductive” (9) in “Translation Studies and a New Paradigm” before hailing target-orientedness as “goal-directed” (14). Believing that theorizing should be a purposeful activity for scientific responsibility and progress, this paper proposes a rereading of Gideon Toury’s “The Notion of 'Assumed Translation': An Invitation to a New Discussion” (1995) as a way out of the deadlock of the same conceptual problems. Going beyond an essentialist approach to defining, a working hypothesis for retranslation could enable to gain new results with the concept just like it did almost four decades ago for translation. The paper proposes “assumed retranslation” for novel operationalizations of the retranslation concept which in turn will shift the focus to contextualizing retranslational products and understanding their nature, causes and consequences.

Keywords: Concept, Scientific Progress, Rereading, Assumed Retranslation

Romanda Psikolojik Zaman

Öğr. Gör. Pınar Süt Güngör

Öz

19. ve 20. yüzyılda meydana gelen teknolojik ve bilimsel gelişmeler roman unsurlarının yeniden ele alınmasına neden olmuştur. Romanda zaman kavramı, bu bilimsel gelişmeler ışığında yeniden yorumlanan konulardan biridir. Kurmaca dünyanın olmazsa olmazlarından olan zaman çok boyutlu bir süreçtir ve gerektiği gibi inşa edilmediği takdirde zamanın işlenişine zarar verebilmektedir. Fransız filozof Henri Bergson (1859-1941) 19. yüzyılın sonuna doğru zaman konusunda yaptığı araştırmalarla döneme damgasını vuran önemli bilim adamlarındandır. Bergson'un zamanı, psikolojik zaman ve kronolojik zaman olarak değerlendirmesi özellikle modernist yazarları etkilemiş ve bu kavramı eserlerinin merkezine oturtmalarına neden olmuştur. Bu çalışmanın amacı romanın en önemli öğelerinden biri olan zaman kavramının modern edebiyattaki yansımalarını incelemek, psikolojik zamanın kronolojik zamana üstünlüğünü, önemli yazarların çalışmalarıyla desteklemek ve psikolojik zaman olgusunun roman karakterlerinin kimliklerine olan etkilerini gözlemlemektir.

Anahtar Kelimeler: Zaman, Psikolojik Zaman, Henri Bergson, Modernizm

Rusya’da Ekim Devrimi Sürecinde Edebiyat ve Sanat

Doç. Dr. Reyhan Çelik

Öz

Rusya’da yaşanan 1917 Ekim devriminin (Bolşevik devrimi) amacı yüzyıllardır çarlık sistemi ile yönetilen Rusya’da monarşik sistemi kaldırmak ve ülkeyi sosyalist düşüncenin temel ilkeleri ile yönetmektir. Dolayısıyla devrim, ülkede toplumsal, siyasi ve ekonomik açılardan köklü değişimleri de beraberinde getirir. Bu değişimlerin temel amacı Rus halkının pek çok açıdan daha özgür ve refah içinde yaşayabilmesidir. Ülkede meydana gelen bu yeni sürecin, edebiyat ve sanat yaşamını da etkilediği görülür. Nitekim devrimden sonra edebiyatçılar ve sanatçılar büyük bir baskı içine girerler. Bu baskı, birçok kişinin ölmesine ve sürgün edilmesine neden olur. Hatta Bolşevikler ve Menşevikler arasındaki iç savaş sonunda Rus göçmen edebiyatı olarak adlandırılan bir edebi süreç başlayacaktır. Bu bildiride ekim devrimi ve sonraki süreçte Rus edebiyatı ve sanatında yaşanan değişimler çoğulcu yöntemle ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ekim Devrimi, Sovyet Edebiyatı, Sosyalist Sistem

Sabine Adatepe'nin *Bahar* Romanında Türk ve Alman Sterotipleri ve Önyargıları Yıkma Üzerine

Arş. Gör. Yasemin Yılmaz

Öz

‘Önyargıyı kırmak, atomu parçalamaktan zordur...’ Albert Einstein Sterotip ve önyargılar kişinin toplumdaki diğer birey ve grupları öznel olarak sınıflandırmasına yarayan mekanizmalardır. Önyargılar ve sterotipler bireysel farklılıkları göz önüne almayan kalıplaşmış yargılardır. Bu yargıların hedefinde bulunanlar genellikle yaş, cinsiyet, meslek grupları, azınlıklar ve milliyetlerdir. 31 Ekim 1961 tarihinde Federal Almanya ve Türkiye arasında imzalanan anlaşma ile Türkiye’den birçok misafir işçi (Gastarbeiter) Almanya’ya gitti. Zamanla misafir olmaktan çıkarak, günümüz Almanya’sının bir parçası oldular. Kırk yıldan fazla süredir birlikte yaşayan iki toplum, aradan geçen yıllara rağmen hala belli önyargılara sahipler. Sabine Adatepe bu iki ülkeyi ve insanlarını yakından tanıyan bir yazar ve çevirmen. Adatepe *Bahar* romanında, Bahar isimli bir genç kızın ölümü üzerinden Türk ve Alman toplumunun birbirine karşı sahip oldukları önyargıları ortaya koyar ve eleştirir. Almanya’ya göçün tarihini, uyum sürecini ve Türkiye’de kalanların Almanya’ya gidenlere bakış açısını da romanında veren yazar, bilindik bir konu aracılığıyla iki topluma da ayna tutmaya çalışmıştır. Bu çalışmamızda Sabine Adatepe’nin *Bahar* romanındaki Türk ve Alman sterotipleri incelenerek, iki toplumun birbirlerine bakış açıları ve önyargıları roman karakterleri aracılığıyla açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Almanya, Türkiye, Önyargı, Sterotip, Uyum.

Turkish and German Stereotypes and Overcoming the Prejudices in Sabine Adatepe’s Novel *Bahar*

Abstract

It’s harder to crack prejudice than an atom.’ Albert Einstein Stereotypes and prejudices are the mechanisms by which an individual classifies other individuals and groups in society. Prejudices and stereotypes ignore individual differences. Targets of these are mostly people of different age, gender, occupational groups, minorities, and nationalities. On the 31st October, 1961 between the Federal Republic of Germany and Turkey an agreement about guest workers was signed. Lots of people from Turkey went to Germany to work there. In progress of time, they became a part of today’s Germany. Despite living together more than forty years, that two communities have still certain prejudices for each other. Sabine Adatepe is a writer and translator who knows these two countries and their people well. In Adatepe’s Novel ‘Bahar’, she reveals and criticizes the prejudices that the Turkish and German societies had against each other over the death of a young girl named ‘Bahar’. Adatepe tries to give the history of migration to Germany, the adaptation process and the point of Turks for the German-Turks. She tries to mirror two communities through a common subject. In this paper Turkish and German stereotypes in Sabine Adatepe’s Novel, ‘Bahar’ will be explained. The perspectives and prejudices of German and Turkish societies to each other will be interpreted through the different novel characters.

Keywords: Germany, Turkey, Prejudices, Stereotypes, Adaptation.

Sonsuz Bir Döngü: Rasim Özdenören ve Necip Fazıl Kısakürek'in *Beklenen* Adlı Eserleri Üzerine Bir İnceleme

Sümeyye Yazıcı

Öz

Sanatın kollarından biri olan edebiyat, yaşamı ve onun merkezindeki insanı sanatçının duygu ve düşünce dünyası çerçevesinde ele alır. Yazar duygularını özgün dünya görüşü ile birleştirir ve eserleri aracılığıyla okuyucusuna ulaştırır. Ortaya çıkan metinler, yazar ile okuyucunun birlikteliğini sağlayan bir bağ meydana getirir. Cumhuriyet dönemi Türk öykücülüğünün önemli isimlerinden Rasim Özdenören, ilk hikâyesini 1957 yılında Varlık dergisinde kaleme alır. İnsanı merkeze koyarak din, ahlak ve gelenek bütünlüğünde insanın yaratılış gayesini yerine getirmesini esas edinir ve edebi kişiliğiyle varoluşsal serüvenini ortaya koyar. Necip Fazıl Kısakürek içinse 1934 yılında Arvasî ile tanışmasıyla büyük bir kırılma meydana gelir. Onun edebi kişiliği Arvasî ile tanışmadan öncesi ve sonrası olmak üzere iki dönemde şekillenir. Bu iki edebi şahsiyet temelde bir çatışmayı içeren beklemek fiilinden türemiş "beklenen" metinleriyle okuyucusuyla buluşur. Bu çalışmada Rasim Özdenören'in "beklenen" adlı öyküsü ile Necip Fazıl'ın aynı adı taşıyan şiiri ele alınacaktır. Beklemek fiilinin çevresinde incelenecek olan eserler "beklenen" kimliği ve esere yansısırları ile biçim ve biçim yönünden çözümlenerek tematik yönden tahlil edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Rasim Özdenören, Necip Fazıl Kısakürek, Beklenen, Öykü, Şiir.

Sözcüksel Düş/ün Evrilmesi: Ortodoksluklar

Sefa Yeşilyurt

Öz

Bir yansıma ve yansıtma aracı niteliğindeki sanat, bireye ve topluma ait değerler dizgesinin aktarımında etken rol oynar. Dil malzemesi üzerine inşa edilen edebi eserlerde, konuşma dilini aşarak yeniden kurulan anlam katmanları ile bireysel ve toplumsal değişim ve dönüşümler söze dönüşerek ebedileşir. Türk şiirinin ayrıksı sesi Ece Ayhan, gelenek-modernite sentezi ile yazdığı metinlerinde, insana dair bütün duygulanımları dile getirme çabası içerisinde. Verili sözcüklerin, düşüncelerin, kalıplaşmış sözdizimlerinin karşısındadır. Onun şiirlerinde, gelenek ve gelenekselciliğe bakış, mekân ve zamansal akış içerisinde kendine bir yer edinme mücadelesi verir. 1968’de yayımlanan Ece Ayhan’ın Ortodoksluklar şiiri, düzyazı şeklinde, başlıksız ve latin sayılarla numaralandırılmış 27 parçadan oluşur. Ece Ayhan’ın Ortodoksluklar şiirinde, sözcüksel göndermelerin somut karşılıklarının ve söylem düzleminde nesnel boyutlarının olmayışı, okurla arasına bir set koyar. Anlamsal parçalılığı, metnin içsel kapalılığında çeşitli imgesel göndermelerle sağlar. Sözcüklerin çok boyutlu açılımlarını genişleterek daha önce hiç kullanılmayan bakir haldeki sözcüklerin peşine düşerek dilin gizil ağında yeni bir biçim yaratır. Ortodoksluklar şiirinin gönderge dizgesini; tarih, müzik, tiyatro-seyirlik oyunlar, efsane ve masallarda rastlanan kuşlar, falcılık-büyücülük, cinsellik-eşcinsellik, tarihsel kişilikler, mesleki örgütler, din adamları, mabedler, kadın ve gazino-birahane şekillendirir. Bu çalışmada Ece Ayhan’ın Ortodoksluklar şiiri, üzerine inşa edildiği göndergeler açısından incelenecektir. Metni farklı bir çizgiye evrilten sözcüklerin yapı katmanları çözümlenerek; şiirin tematik düzlemde tespit ve tahlil neticesinde ortaya çıkan bireysel ve sosyal izdüşümleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ece Ayhan, Ortodoksluklar, Dil, Sözcük, Özgülük, Gönderge

Spirit of Place in D. H. Lawrence's American Writings

Dr. Öğretim Üyesi Aylin Bayrakceken Akın

Abstract

In his *Studies in Classic American Literature*, D. H. Lawrence asserts: “Every continent has its own great spirit of place. Every people is polarized in some particular locality, which is home, the homeland. Different places on the face of the earth have different vital effluence, different vibration, different chemical exhalation, different polarity with different stars: call it what you like. But the spirit of place is a great reality.” Lawrence's American writings concentrate on place, reshaping his literary content and his relationship with his reader in ways that respond to the American “spirit of place”. In the American continent Lawrence discovers a religious promise in the residue of aboriginal culture, which for England, and by extension for Europe, suggests the possibility of redemption and a new beginning. My paper argues, however, that Lawrence's American vision is marked by ambivalence, at once optimistic and pessimistic, sympathetic and anxious. In *Mornings in Mexico* Lawrence focuses on Pueblo Indian religion rendering it with a strong sense of identification; he visits the Apache, Hopi and Navajo reservations to gain an understanding indigenous American forms of consciousness. This new vision will take shape as the nascent religion of The Plumed Serpent. However, this later, more substantial work concentrates on a female protagonist who is caught up in a conflict between submission to aboriginal America's dark, seemingly malevolent forces and the rejection of those forces because of the limitations of her white mental-spiritual consciousness. Lawrence clearly finds it wrong to impose European consciousness on aboriginal American peoples - the Aztec, the Maya, the Inca. Yet, as my argument will demonstrate, he nonetheless believes that the white and dark modes of consciousness in America resist unification. He emphasizes the differences between the local Americans and the Europeans and thus points out to the themes of individuation, heterogeneity and divergence. The Mexican Indians are different in their concepts of time, distance and money; dance and music and especially in their profound sense of religion. Despite his profound subjective engagement and his strong will to identify, he feels frustrated by “Indian” sensibilities, by what he perceives as unassimilable otherness. Yet he maintains his belief that he finds in America the primal wisdom that Europe has lost. Mexico becomes his own infernal paradise of conflicts and contradictions.

Keywords: Spirit of Place, Homeland, Aboriginal Culture, Spiritual Consciousness, Individuation, Heterogeneity, Divergence, Indigenous, Identity

Tevfik Fikret'in Şiirlerinde Ütopik İzlekler

Dr. Öğretim Üyesi Sevgül Türkmenoğlu

Öz

Ütopya, gerçek hayatın akışında yolunda gitmeyen birtakım durumlara bir alternatiftir. Eşitsizlik, adaletsizlik kavramlarına bir tepki olarak ortaya çıkar. Kaçış, ütopyanın en önemli belirleyici özelliğidir. Sığınılacak bir yer olarak görülen ütopya birçok şair ve yazarın da eserlerine konu olmuştur. Tevfik Fikret, Servet-i Fünûn döneminin en önemli şairlerindendir. Fikret'in şiirlerinde devrin baskıcı ortamından dolayı karamsar bir tablo hakimdir. Bu karamsarlık onun mizacına da yansımıştır. Servet-i Fünun ekolünün de belirleyici özelliği karamsarlık ve santimentalizmdir. Bütün bu sebeplere bağlı olarak Tevfik Fikret'in şiirlerinde karamsarlıktan kaçış ve bir sığınma ihtiyacı göze çarpar. Devrinde hak ettiği değeri görmediğini düşünen ve köşesine çekilen bir şair olan Tevfik Fikret, bu zorunlu uzletin sıkıntısını şiirlerine yansıtır. Karamsar atmosferden kurtulup hayali ve aydınlık bir dünyaya kaçır. Bu kaçış düşüncesi Tevfik Fikret'in şiirlerinin en önemli belirleyici temalarındandır. Rûbab-ı Şikeste eserinde bu temanın ağırlık kazandığı pek çok şiire rastlanır. Ütopik bir beldeye sığınma ihtiyacı şairi, devrin karamsar atmosferinden uzaklaştırır.

Anahtar Kelimeler: Tevfik Fikret, Servet-i Fünûn Şiiri, Ütopya, Kaçış, Santimentalizm.

The Imposed Identity in the *Novel Nineteen Eighty-Four* by George Orwell

Dr. Öğretim Üyesi Yıldırım Çevik

Abstract

This paper analyzes the methods of applying absolute control in the creation imposed identity in the novel of 1984. Identity code is imposed at all levels of existence, from subconscious to super-ego, and from subjective experience of alienation to global conspiracy. Searching for identity, instead of being a motive for searching, only it raises suffering and alienation. The world depicted in Orwell's novel is totalitarian, dehumanized, and idolatrous and it is precisely these attributes that render it universal. What is present here is the idea of absolute control; the identity-code has been imposed at all levels of existence, ranging from the subconscious to the super-ego, and from the subjective experience of alienation to the global conspiracy as well. The Big Brother and the Party demand obedience, that is, narrow-mindedness on the part of each and every member of a society. In other words, the form of the foregoing code remains the same, and only 'the encoded information' altered. The greatest suffering is composed of the hidden thought teeming with liberty; and it is primarily owing to the origins of a free, fatal thought, inciting rebellion, that the main protagonists of this novel end up in a state of being exposed and punished.

Keywords: Identity, Dehumanization, Rebellion, Coding

The Italian Language in the Digital Age

Dr. Öğretim Üyesi Antonella Elia

Abstract

The presentation will be focused on a linguistic analysis of the "Written-Mediated Italian" in use in the digital communication. In recent decades we have witnessed the explosion of "Technologically-Mediated Communication", an informal writing used in everyday life by both young and old people. Digital writing has specific peculiarities: it uses a concise language, full of abbreviations, smileys and emojis; it makes use of neologisms and colorful youthful expressions; it uses also many foreign words and adapted borrowings, taken also from the comics world. Despite some linguistic peculiarities are transversal to all media, every electronic sub-genre (instant messaging, e-mail, wiki, blogs, and social networks) has specific stylistic and lexical features, strictly dependent on the media in use, as McLuhan in "The Medium is the Message" (1964) prophetically announced in the sixties of the last century. It is undeniable that the new communication revolution, which has contaminated the Italian language, has also had the merit of reaffirming the primacy of writing on oral communication, however fragmentary, informal and ungrammatical it may be. The global nature of the technological determinism, has influenced the linguistic transformation of the entire planet and not only the language of the "Bel Paese". Despite the alarmism of the catastrophists, the linguists reassure us about the excellent health which the Italian language continues to enjoy today. In conclusion, the presentation will be a reflection on the linguistic changes concerning the Italian language due to the new millennium "Technologically-Mediated Communication" phenomenon.

Keywords: Italian Language, Computer Mediated Communication, Linguistic Changes

The Madwomen in the Academy: Critical Reception of *the Madwoman in the Attic* by Susan Gubar and Sandra Gilbert

Öğr. Gör. Yeşim Deniz Çınar

Abstract

Thirty-nine years after its first publication, Susan Gubar and Sandra Gilbert's *The Madwoman in the Attic*, is worth reconsidering because of the critical reception over the work. As widely known, the title is an allusion to Charlotte Brontë's *Jane Eyre*, a locked up mad character called Bertha Mason. Madness was interpreted by Gilbert and Gubar as the result of oppression of female desire and the book's title is a metaphor for the Victorian female writer because of lack of freedom. The purpose of this study is to have a closer look in the millennial introduction to the second edition titled "Madwomen in the Academy". To begin with, the book's negative reception for its shrinking feminist literary tradition into Victorian novel will be explained. Later, the contribution of snapshots from the true writing process of the book in 1970s in the and problem of calling it a handbook of feminist "theory" will be brought forward. It will also be made clear that the negativity behind Sandra Gilbert's labelling themselves as "the madwomen in the academy" stems from their advocating Victorian sexual ideology a microcosm for feminism versus post-colonial perspective. Lastly, the contribution of the book's tracing of patriarchal ideology as an obstacle to artistic creation will be positioned while explaining the constraints of calling *Madwoman in the Attic* a handbook of feminism in the millenium when feminist theor(ies) and queer theory are abundant. It will also be stated that other ideological constraints may act as blocks to artistic creativity all coined under post-colonial theory. The whole writing and receptive process of the book show how problematic it could be to call a book of compilation a theory.

Keywords: Patriarchal, Feminism, Critical Theory, Millennial, Post-Colonial Perspective

The Madwomen in the Academy: Critical Reception of *the Madwoman in the Attic* by Susan Gubar and Sandra Gilbert

Abstract

Thirty-nine years after its first publication, Susan Gubar and Sandra Gilbert's *The Madwoman in the Attic*, is worth reconsidering because of the critical reception over the work. As widely known, the title is an allusion to Charlotte Brontë's *Jane Eyre*, a locked up mad character called Bertha Mason. Madness was interpreted by Gilbert and Gubar as the result of oppression of female desire and the book's title is a metaphor for the Victorian female writer because of lack of freedom. The purpose of this study is to have a closer look in the millennial introduction to the second edition titled "Madwomen in the Academy". To begin with, the book's negative reception for its shrinking feminist literary tradition into Victorian novel will be explained. Later, the contribution of snapshots from the true writing process of the book in 1970s in the and problem of calling it a handbook of feminist "theory" will be brought forward. It will also be made clear that the negativity behind Sandra Gilbert's labelling themselves as "the madwomen in the academy" stems from their advocating Victorian sexual ideology a microcosm for feminism versus post-colonial perspective. Lastly, the contribution of the book's tracing of patriarchal ideology as an obstacle to artistic creation will be positioned while explaining the constraints of calling *Madwoman in the Attic* a handbook of feminism in the millenium when

feminist theor(ies) and queer theory are abundant. It will also be stated that other ideological constraints may act as blocks to artistic creativity all coined under post-colonial theory. The whole writing and receptive process of the book show how problematic it could be to call a book of compilation a theory.

Keywords: Patriarchal, Feminism, Critical Theory, Millennial, Post-Colonial Perspective

The Platonic Idea and the Characteristics of Platonic Philosophy in Boethius's *The Consolation of Philosophy*

Dr. Öğretim Üyesi Berna Köseoğlu

Abstract

The philosophical work, *The Consolation of Philosophy* (AD 524), which was written by Boethius during his period in prison, played a very considerable role in the realization of the Platonic idea, the philosophical meditation and the religious doctrines adopted in the Middle Ages. Analyzing the work, it is clear that the confinement of Boethius, the narrator, leads him to consider the power of God, the divine spirit, the inevitability of death and the meaninglessness of devotion to material possessions, as a result he deals with the inner world instead of the outside world by focusing on the eternity of wisdom, the spiritual essence and the immortality of the soul. Therefore, in this research the Platonic idea in *The Consolation of Philosophy* will be analyzed by underlining the elements of Plato's philosophy and stressing the understanding of Middle Ages.

Keywords: Boethius, *The Consolation of Philosophy*, Platonic Idea, Spiritualism, Philosophy of Middle Ages

Boethius'un *the Consolation of Philosophy* Adlı Eserinde Platonik Anlayış ve Platonik Felsefenin Özellikleri

Öz

Boethius' un hapisyanede olduğu dönemde yazdığı *The Consolation of Philosophy* (Felsefenin Tesellisi) (524) adlı felsefi eser, Platonik anlayış, felsefi meditasyon ve Orta Çağ'da benimsenen dini kuralların anlaşılması açısından çok önemli bir rol oynamıştır. Eser incelendiğinde, eserin anlatıcısı olan Boethius'un mahkumiyeti, kendisini Tanrının gücünü, ilahi manayı, ölümün kaçınılmazlığını ve sahip olunan maddiyata olan bağımlılığın anlamsızlığını dikkate almaya ittiği açıkça görülmektedir, bunun sonucunda bilgeliğin sonsuzluğuna, manevi öze ve ruhun ölümsüzlüğüne odaklanarak dış dünya yerine iç dünya ile ilgilenir. Bu sebeple, bu araştırmada Plato'nun felsefesinin özellikleri vurgulanıp ve Orta Çağ anlayışı üstünde durulup, Platonik inanç *The Consolation of Philosophy* adlı eserde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Boethius, *The Consolation of Philosophy*, Platonik Felsefe, Ruhîyatçılık, Orta Çağ Felsefesi

Theodore Dreiser'ın *Jennie Gerhard* ve Emily Bronte'nin *Wuthering Heights* Romanlarında Daha İyi Yaşam Koşullarına Erişme Arzusu

Doç. Dr. Bülent Cercis Tanrıtanır

Öz

Materyalist dürtülerin çoğunlukla alt sınıf insanlarda çok aktif oldukları iddia edilir. Bu durumun, kazandıkları paranın miktarı ile doğrudan bir ilişkisi vardır. İnsanoğlu her zaman daha tatmin edici yaşam koşulları elde etmek için daha fazla adım atmak ve daha fazla biriktirme arzusundadır. Bu noktada, insanların doğal olarak benmerkezci bazı özelliklere sahip oldukları düşünülebilir. Theodore Dreiser ve Emily Bronte'nin *Jennie Gerhard* ve *Wuthering Heights* romanlarındaki ana karakterleri Jennie ve Heathcliff, bu mesajı vermek için çok uygun karakterlerdir. Bir üst sınıfa geçme arzusuyla uyumlu olarak, Jennie başlangıçta bu ideali kendi başına gerçekleştirmeye çalışır. Ancak, başarısız olur ve zengin bir adamdan yardım ister. Şaşırtıcı olmayan bir şekilde yenilir. Öte yandan, Heathcliff ikilemlerinden kurtulur ve bu nedenle üst sınıfın bir üyesi olur. Bu çalışma, alt sınıf insanların temsilci figürlerinin psikolojisine, tutumlarına ve arzularına ışık tutarak daha fazla çaba göstermelerinin etkisini ve sonuçlarını analiz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Ayrımı, Arzu, Yaşam Koşulları, Para

Desires of Better Living Conditions in *Jennie Gerhard* by Theodore Dreiser and *Wuthering Heights* by Emily Bronte

Abstract

It is claimed that materialist drives are mostly so active in lower class people. This case has a direct relationship with the amount of money they make. Humankind always has a desire to accumulate more since there is always a further step for more satisfactory living conditions. At this point, individuals desire for gaining more and they can naturally be considered to have some characteristics of egocentrism. Theodore Dreiser and Emily Bronte's main characters in *Jennie Gerhard* ve *Wuthering Heights*, Jennie and Heathcliff, are so convenient figures for giving this message. In accordance with the desire to move an upper-class, Jennie initially tries to handle this ideal on her own. However, she fails and asks help from a rich man. Not surprisingly she is defeated. On the other hand, Heathcliff succeeds and gets rid of his dilemmas and therefore becomes a member of upper-class. This study analyses the impact and results of desires for more and striving to go upper level shedding light on psychology, stances and desires of the representative figures of the lower class people.

Keywords: Class Distinction, Desire, Living Conditions, Money.

Toros Dokumalarının Türk Mitolojisi ve Türk İnanç Sistemlerine Göre İncelenmesi

Şeyma Soyyılmaz

Öz

Başlangıç tarihi insanlık kadar eski olan dokumacılık sanatı kültürümüzde Orta Asya'dan başlayarak Selçukluya kadar yüzyıllar boyunca değişim ve gelişim göstermiştir. En eski Türk toplumlarından günümüze kadar dokumacılık sanatı; içinde bulunduğu toplumun doğal şartlarına ve iklim koşullarına paralel olarak insanoğlunun ihtiyaçlara göre; Halı, kilim, yolluk divan, gibi farklı adlandırmalara sahip ebatlarda dokunmuştur. Kültürü ilmek ilmek işleyen bu sanat, toplumların sadece fiziki ihtiyaçlarına karşılık vermekle kalmayıp, içinde bulunduğu toplumun inançlarına, isteklerine, belleklerinde yer edinmiş yaşantılarına tercüman olmuştur. Ayrıca dokumacısının duygu ve düşüncelerinin dışı vurumu olarak kendini göstermiştir. Bu nedenle dokuma sanatı, insanı insan yapan tüm duygularla birlikte tarihte ve kültürde yerini almıştır. Medeniyetler beşiği içerisinde zengin bir kültüre sahip olmasıyla bilinen Akdeniz medeniyetlerine ait Toros dokumaları taşıdığı çeşitli motif ve renk yelpazesıyla çalışmaya kaynak olmuştur. Toros Dokumalarının Türk Mitolojisi ve İnanç Sistemlerine Göre İncelenmesi adlı çalışmada Toros dokumalarında en sık görülen motifler seçilmiştir. Bu motifler: Sekiz yıldız, yıldız, eli belinde, göz ve koçbaşı adlı motifler olup, söz konusu motifler Türk mitolojisindeki yerlerine ve Türk İnanç sistemleri ile olan ilişkilerine göre açıklanarak incelenmiştir. Bu bağlamda çalışmanın hedefleri Toros dokumalarının somut kültürel mirasına ve dokumaların arka planına dikkat çekerek, bu alandaki bilimsel çalışmalara katkı sağlanmak ve dokuma kültürüne olan farkındalığı destekleyerek, geçmişten geleceğe dokunan ilmeklerin sırrına herkesin vâkıf olmasını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Dokuma, Kültür, Toros Dokumaları, Somut Kültürel Miras, Motif, Türk Mitolojisi, Türk İnanç Sistemi

Investigation of Toros Docks by Turkish Mythology and Turkish Belief Systems

Abstract

The starting date of the weaving art, which is as old as humanity, has changed and developed for centuries, starting from Middle Asia to Seljuk. Weaving art from the oldest Turkish societies to the day-to-day; according to the needs of the human being in line with the natural conditions and climate conditions of the society in which he lives; It touches on sizes with different names like carpet, rug, vanity sofa. This art, which has been cultured and looped, has not only responded to the physical needs of the societies but also became an interpreter for the beliefs, desires and memories of the society it is in. It also manifested itself as the outward expression of the feelings and thoughts of the weaver. For this reason, weaving art has taken place in history and culture together with all the emotions that make people human. Civilizations have been a source for studying various motifs and colors carried by Taurus weaves belonging to the Mediterranean civilizations known as having a rich culture in the nobility. The most common motifs in Taurus weaves were selected in the study of Taurus Weavings according to Turkish Mythology and Faith Systems. These motifs: Eight stars, star, hand, waist, eyes and rams are motifs, which are explained according to their place in Turkish mythology and their relations with Turkish belief systems. The aims of working in this context are to draw attention to the concrete cultural heritage of the Taurus weavings and the background of the weavings, to contribute to

the scientific work in this area, and to promote awareness of the weaving cultures so that everyone will be able to see the secrets of the past

Keywords: Weaving, Culture, Taurus Textures, Concrete Cultural Heritage, Motif, Turkish Mythology, Turkish Faith System

Translational Practices in Self-Psychotherapy Books

Dr. Öğretim Görevlisi Mine Çankaya

Abstract

Beginning with the end of 1990s, with the increasing importance of mental health both in the world and Turkey, many self- psychotherapy books are being translated from English to Turkish to help professionals to cope with their emotional and behavioral challenges in a scientific framework. These translations are one of the critical means shaping the presentation and reception of information about psychotherapy in the Turkish cultural polysystem. Given the limited number of studies about the practices of translation of self- psychotherapy books and popular scientific translation in Turkey, this study attempts to provide a descriptive research about three self- psychotherapy books published after the 2000s by a qualitative analysis of the profile of the publishers and translators as well as some paratextual elements (editor's preface, titles and covers (front and back). Defined to be texts accompanying and surrounding a text (Genette 1997), paratexts as extratextual elements provide valuable insights about translational norms that underlie target text production and reception of translations (Toury 1995: 65). The initial findings suggest that publishers are either big publishing houses that are specializing in mainly publication of original and translated scientific books or middle-scale ones concentrating in both literary and scientific works while translators are generally chosen among mental health professionals and graduates of departments of translation and interpretation. Moreover, it is observed that translated books are generally chosen in terms of the popularity and influence of the methods in the Western scientific community as well as the intellectual taste of the publishers. In As for the covers and titles, the publishing houses seem to employ divergent strategies that fit their institutional profile.

Keywords: Self-Psychotherapy Books, Paratexts, Popular Science Translation

Trauma, Memory, and the Body in Toni Morrison's *Beloved*

Dr. Öğretim Üyesi Nisa Harika Güzel Köşker

Abstract

This paper aims to analyze the relation between trauma and memory and their ramifications on the bodies of the characters in Toni Morrison's most acclaimed novel, *Beloved* (1987). The novel revives the national memory of African American people in the bodies of its characters. All of the marks on the characters' bodies act as the legacies of a collective memory that exposes the problematic questions of slavery and history. In particular, the scars on the bodies become the monuments that stand for the African American history. The novel presents the concept of the body as an inscribed text that conveys the history of African American people to the present through a process of remembering the painful memories of enslavement. The act of remembering in the narrative is expressed with the word rememory that replaces the verb to remember. The narrative goes back and forth in time and creates a set of passages that could carry the sites of memories to a possible act of rememory for both its characters and the reader. In contradistinction to the practice of history, rememory seems to heal all pathological signs history left on the enslaved bodies through dissolving all the fixed, cold, solid and frozen wounds and memories. The text in this sense proves itself as a wound that contains a variety of wounds, which are to be read, reread, and rememor(y)-ied. In line with this process of rememory, this paper explores how the novel renders the pus in the American body run by melting the solid wounds, and how it makes it possible for both the characters and the reader to face and work through the traumas buried in the memories of African American people.

Keywords: Trauma, Memory, National Memory, African American History, The Body, Toni Morrison, *Beloved*

Türk Edebiyat ve Kültür Çoğuldizgemizde Arsène Lupin

Arş. Gör. Gülay Güler

Öz

Polisiye roman türünün kültür ve edebiyat dizgemize çeviri yoluyla girdiği bilinmektedir; bu türün doğuşu ve gelişimi açısından çeviri etkinliği önemli bir yere sahiptir. Başka bir deyişle, “çoğul-dizge kuramı” açısından değerlendirildiğinde (I. Even-Zohar), polisiye roman türü çerçevesinde çeviri edebiyatın Türk kültür ve edebiyat dizgesini şekillendirmekteki rolü yadsınmaz niteliktedir. Özellikle, II. Meşrutiyet’in ilanından sonraki dönemde hem Türk okurunu polisiye edebiyata alıştırmak hem de yerli bir polisiye edebiyat yaratmak amacıyla, Batı’daki örneklerden hareketle yerli polisiye kahramanlar oluşturma sürecine girildiği görülmektedir. Bu bağlamda, Arsène Lupin dilimize çevirisi en çok yapılan polisiye eserlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Arsène Lupin serisinin hem çeviri hem de telif romanlara kaynaklık etme yoluyla Türk edebiyat ve kültür dizgemizde polisiye romanın oluşması ve gelişmesi konusunda önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada Arap harfli ilk çeviri örneklerinden itibaren Harf Devrimi’ne kadar geçen sürede Türk kültür ve edebiyat dizgesinde yer alan çeviri ve telif Arsène Lupin eserlerinin çağdaş çeviribilim yaklaşımları çerçevesinde incelenmesi amaçlanmaktadır. Arsène Lupin serisi neredeyse Fransa ile aynı anda Türk edebiyat dizgesinde yerini almıştır. O dönemde birçok yazarımız gerek çeviri gerekse uyarlama yoluyla bu kahramanı ve öykülerini Türk okuyucusuyla buluşturmuştur. 1914 yılından 1943 yılına kadar geçen sürede yapılan birçok Arsène Lupin çevirisinin yanı sıra, bu kahramanın etkisinde kalarak kaleme alınan Türk Arsen Lüpen’i Nahid Sami, Şark’ın Arsen Lüpen’i Fakabasmaz Zihni, İstanbul’un Arsen Lupin’i Eleğemez Kadri gibi örneklerin de yayınlandığı gözlemlenmektedir. Peyami Safa’nın ‘Server Bedi’ mahlasıyla yazdığı Cingöz Recai serisi de yerli bir Arsène Lupin örneği olarak değerlendirilmektedir. Bildiride sözü edilen çeviri ve telif Arsène Lupin serileri hakkında öncelikle genel bilgi verilecek ve bu bilgiler alıntılanan metin-içi ve metin-dışı öge örnekleriyle çağdaş çeviribilim kavramları -“sözde çeviri” (“pseudo translation”), “hayali çeviri” (“fictitious translation”) vb.- çerçevesinde irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Polisiye Edebiyat, Arsène Lupin, Çeviribilim, Hayali Çeviri, Sözde Çeviri.

Türkçede Oyun Yerelleştirmesinde Yaşanan Hatalar ve Çözüm Önerileri

Öğr. Gör. Bekir Diri

Öz

Bu bildiride Türkçede oyun yerelleştirmesinde sıkça karşılaşılan hatalar ve bu hatalar için önerilen çözümler irdelenecektir. İrdelemede özellikle bağlamın ve terminolojinin oyun yerelleştirmesindeki önemine dikkat çekilecek ve çeviri ve yerelleştirme arasındaki benzerlikler/farklılıklar üzerinde durulacaktır. Amaç, Türkiye oyun sektörüne farklı platformlarda (PlayStation, PC ve cep telefonu) girmiş bulunan oyunlardaki ortak yerelleştirme hatalarının ardında yatan özellikle dil odaklı sorunların çağdaş çeviribilim yaklaşımları çerçevesinde incelenmesidir. İncelemeye temel olarak oyun yerelleştirmeyi çeviribilimin yeni bir alt-alanı şeklinde tanımlayıp teknik, kültürel, sektörel ve bilimsel etkileşimi disiplinlerarası bir bakış açısıyla ele alan Minako O'Hagan ve Heather Chandler'ın "Loss and Gain under an Interdisciplinary Lens" (2016) başlıklı çalışması alınacaktır. Bilindiği üzere 90'lı yılların başlarında başlayan teknolojik gelişmelerin ışığında hayatımıza giren internet ile birlikte çeviri dünyası "Yerelleştirme", "Uluslararasılaştırma" ve "Globalizasyon" gibi yeni terimleri bünyesine katmış ve bu terimlerle alanda yeni pencereler açılmıştır. Yeni medya türlerinin dünya çeviri sektöründe dolaşıma girmesiyle oyun, web sitesi, yazılım ve mobil uygulama ürünlerinin yerelleştirme süreci başlamış, bu süreç çevirilerin yeni çeviri araçlarıyla yerel dillere ulaşmasını sağlamıştır. Ne var ki bağlam, terminoloji ve ulusal dil standartları gibi etkin unsurların bu süreçteki hatalı yönetimi yerelleştirilen Türkçe ürünlerde halen karşımıza çıkmaktadır. Bu bildiride, sözü edilen hataların kategorik olarak ele alınması ve sunulacak çözümlerle oyun yerelleştirme piyasasında sondan eklemeli dilimiz Türkçeye uygun çevirilerin yaygınlaştırılması ve karşılaşılan Türkçe hataların mümkün olduğunca ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyun Yerelleştirmesi, Yerelleştirme, Küreselleşme, Uluslararasılaştırma.

Türkçeye Çevirmek “Türkçe Söylememek” Mi Demek?

Prof. Dr. Ayşe Banu Karadağ

Öz

Bir dilden başka bir dile yapılan çeviri eylemi adlandırılırken farklı seçenekler söz konusu olabilir. Örneğin çevirmenlerin ve/veya yayıncıların çeviri kitapları yayınlanırken ‘çeviren’, ‘Türkçesi’ ve ‘Türkçe söyleyen’ vb. ifadeleri kullandıkları görülmektedir. Bu ifadeler arasından en dikkat çekici olanı hiç kuşku yok ki ünlü şair çevirmen Can Yücel’in çeviriye ilişkin bulunduğu eylemi nitelendirdiği ‘Türkçe söyleyen’dir. William Shakespeare’den yapılan sone çevirilerinde gündeme gelen bu adlandırmaya bazı çeviribilim araştırmacıları olumlu, bazıları ise olumsuz yaklaşmıştır. Söz konusu değerlendirmede vurgu noktası genelde metnin türü ve çevirmenin kimliği olmuş ve tartışmalar özellikle Shakespeare’in Türkçede ‘doğru’ anlaşılıp/anlaşılmaması ve Can Yücel’in şairliği ve ‘yerli’ dil kurgusu üzerinde yoğunlaşmıştır. Bildiride, sözü edilen edebi türden farklı bir türde, bilgilendirici metinlerin çevirisinde kullanılan ‘Türkçe söyleyen’ ifadesi çıkış noktası alınarak yapılan çeviriye ilişkin eylemin doğası araştırılacaktır. Araştırmanın çıkış noktasını ‘Türkçe söyleyen’ ifadesiyle Heretik Yayınları tarafından yayınlanan sosyal bilimler kitapları oluşturmaktadır. İfadenin ne tür bir vurguyla tercih edilmiş olabileceği üzerine ‘amaç’ odaklı bir inceleme yapılması hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda, Pierre Bourdieu’nün Choses dites (1987) adlı kitabının Seçilmiş Metinler (Türkçe söyleyen: Levent Ünsaldı; 2016, 3. bsk.) adıyla Türkçede yayınlanan çevirisi ele alınacaktır. Bildiride sosyolog çevirmenin, çeviri ve sosyal bilimler metnlerinin çevirisi konusundaki görüşlerinin yer aldığı yanmetinsel kaynaklardan da -çevre-metinler ve dış-metinlerden- yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeviren, Türkçe Söyleyen, Türkçesi.

Türkiye’de Yeraltı Romanının Güncel Bir Panoraması

Doç. Dr. Fethi Demir

Öz

Türkiye’de Yeraltı edebiyatı, birtakım münferit örneklerine daha önceki dönemlerde rastlanmasına rağmen, esas itibarıyla 12 Eylül darbesinden sonra filizlenir. Özellikle 90’lı yılların ortalarından itibaren kanon edebiyatının dışında, kendini kanona karşı kuran bir Yeraltı edebiyatı gelişir. Fanzinler, forumlar, belirli dar grupların kapalı devre toplantıları biçiminde kendini gösteren Yeraltı edebiyatı, zamanla birçok yayınevinin ilgisini çeker. Bu ilgi 2000’li yıllarla birlikte daha da görünür hale gelir. Dünya edebiyatlarından Yeraltı kabul edilen yazın örnekleri Türkçeye kazandırılır. Sadece Yeraltı edebiyatı eserlerini yayımlayan yayınevleri kurulur. Yeraltı edebiyatının alt türleri oluşur, kitapçılar Yeraltı edebiyatı başlığıyla stantlar açar. Edebiyat çevreleri ve akademi konuyu daha ayrıntılı tartışmaya başlar. Yeraltı edebiyatının kamusal alana taşınmasına önemli katkıları olan eleştirel, mizahi, protest dergiler sayesinde Yeraltı edebiyatı, 2000’li yıllardan sonra edebiyat dünyasındaki önemli eğilimlerden biri haline gelir. Öyle ki yaratıcı yazarlık kurslarından yetişen birçok genç yazar adayı Yeraltı edebiyatından derin tesirler taşıyan metinler kaleme alır. Bu eğilimi devam ettirdiği kabul edilen belirli yazarlar/şairler öne çıktığı gibi konuya ilgili bir okur kitlesi oluşur. Paradoksal bir biçimde Yeraltı edebiyatı tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de hızlı bir biçimde “yerüstüne” çıkar. Neticede bir taraftan sisteme karşı duyduğu öfkeyi kendine özgü bir formda dile getiren ve böylece her boyutuyla Yeraltı kalmayı destur edinen bir anlayışla varoluş gerekçesini önemli ölçüde yitirerek zamanın ruhuna uyan, popüler ve ticari meta anlatılar üreten ikinci bir anlayış Yeraltı edebiyatı tartışmalarının esasını oluşturur. Bu bağlamda Türkiye’de 2000’li yıllardan sonra Yeraltı romanı sayılabilecek eserler ürettikleri kabul edilen bazı yazarların eserlerinden yola çıkarak konuyu tartışmak gerekir. Bu noktada 2000’li yıllardan sonra Yeraltı edebiyatı içerisinde değerlendirilen ve birden fazla eser veren Emrah Serbes, Hikmet Temel Akarsu ve Fatih Kaynak’ın romanları üzerinden konuyu tartışmayı uygun gördük.

Anahtar Kelimeler: Yeraltı Edebiyatı, Türkiye’de Yeraltı Edebiyatı, Emrah Serbes, Hikmet Temel Akarsu, Fatih Kaynak.

An Actual Panorama of the Underground Novel in Turkey

Abstract

Although some examples have been encountered before, underground literature in Turkey only occurs after the 90s. In this context, underground literature in Turkey is appeared only after the September 12 Coup, which was the milestone of the country's inclusion into global capitalism. Especially since the mid-90s, the social structure, which has suppressed the trauma caused by the September 12, finds itself in another social atmosphere with the impact of integrating into global capitalism. The complications caused by private life being moved to the public sphere, marginal lives and discourses becoming more visible, urbanization, alienation, otherization, violence, and inequity in distribution of income reveal an Underground Literature that opposes itself beyond the canonical literature. Underground literature, which manifests itself in the form of fanzins and forums, attracts the attention of many publishers during this period. In this context, it is necessary to discuss the subject based on the works of some authors who were considered to have produced works that could be considered an underground novel

after the 2000s in Turkey. At this point, we considered it appropriate to discuss the subject through the novels of Emrah Serbes, Hikmet Temel Akar and Fatih Kaynak, which were evaluated in underground literature after the 2000s.

Keywords: Turkish Novel, Underground Literature, Underground Literature in Turkey, Emrah Sebes, Hikmet Temel Akarsu, Fatih Kaynak.

Tuva Atasözlerinde Geçen Hayvan Adlarına Dair Söz Varlığı İncelemesi

Arş. Gör. Fatoş Karadağ

Öz

Atasözleri geçmişten günümüze bir toplumun deneyimlerinden yararlanarak ortaya koyduğu kalıplaşmış sözlerdir. Atasözleri, toplumun yaşayış algısının dile yansıdığı edebi ürünler olması bakımından söz varlığı çalışmaları için önemli bir veri kaynağı niteliği taşımaktadır. Söz varlığı çalışmalarında dilin çekirdek sözcük dağarcığını belirlemek noktasında temel söz varlığının tespiti son derece önemlidir. Temel söz varlığı, bir dilde en az değişime uğraması beklenen çekirdek sözcüklerden oluşmaktadır. Aynı şekilde atasözleri de yaşamda sıkça kullanılması sebebiyle az değişime uğramış olması beklenen dilsel öğelerdendir. Bu çalışma kapsamında da temel söz varlığının bir parçası olan hayvan adları atasözlerinden taranarak tespit edilmiş ve incelenmiştir. Eski Türkçe ile eskicil özellikler taşıması bakımından ortak özellikler taşıyan Güney Sibirya Türk dillerinden olan Tuvacaya ait atasözlerinde geçen hayvan adlarının görünümü ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Söz Varlığı, Tuvaca, Atasözleri

V. A. Sollogub'un *Tarantas* Adlı Eserinin Işığında 1840'lı Yılların Rusya'sına Bir Bakış

Öğr. Gör. Nejla Yıldırım

Öz

19. yüzyılın 40'lı yılları Rus düşünce tarihinde ideolojik tartışmaların yaşandığı bir dönemdir. Söz konusu bu dönemde Rusya'nın Batı'nın izlediği yolu izlemesi gerektiğini savunan Batıcılar ile Ortodoksluğa ve eski Rus köylü birliği düzenine geri dönülmesi gerektiğini savunan Slavcılar arasında tartışmalar yaşanmıştır. İdeolojik tartışmaların yaşandığı 1840'lı yıllar, aynı zamanda Doğalcı Okul'un da Rus edebiyatına damgasını vurduğu yıllar olmuştur. Romantizmden gerçekçiliğe geçiş döneminde kurulan okulun kurucusu Nikolay Vasilyeviç Gogol (1809-1852), kuramcısı ise Vissarion Grigoryeviç Belinski (1811-1848) olarak kabul edilmiştir. "Çağdaş" (Sovremennik) ve "Anavatan Notları" (Otoçestvenniye zapiski) adlı dergilerin çatısı altında toplanan dönemin önde gelen yazarları eserlerinde dönemin sosyal şartları altında ezilen küçük insanlarını, orta sınıfın yaşamını, zanaatkârlarını, taşra yaşamını, dönemin toplumsal çelişkilerini içinde barındıran Saint Peterburg kentini betimlemiştir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı da Doğalcı Okul yazarlarından biri olan Vladimir Aleksandroviç Sollogub'un (1813-1882) günümüz okuru tarafından az bilinen eseri "Tarantas" (Tarantas) ışığında 1840'lı yılların Rusya'sında yaşanan ideolojik tartışmaları, sosyal ve politik şartları ele almaktır.

Anahtar Kelimeler: 19. Yüzyıl Rus Edebiyatı, Vladimir Aleksandroviç Sollogub, *Tarantas*

İngiliz Tiyatrosunda Gençlik Şiddeti: Yüzüne Tiyatro Dr. Öğretim Üyesi Belgin Bağlılar

Öz

Yüzüne Tiyatro İngiltere’de 1990’larda ki oyunlar daha sansasyonlu ve daha şiddet dolu temalarıyla dikkat çekerler. Bu dönemde ki farklılık tiyatro eleştirmeni olan Alex Sierz tarafından ‘Yüzüne Tiyatro’ olarak adlandırılır. Bu araştırmanın amacı, ‘Yüzüne Tiyatro’ oyun yazarlarının; Crimp, Ridley, Neilson, Ravenhill, Upton, Buffini, gençlerin içindeki şiddet’i eserlerine nasıl yansıttıklarını incelemektir. ‘Yüzüne Tiyatro’ nun en önemli amacı müstehcen bir dil ve insanoğlunun en temel dürtülerinden biri olan şiddeti uyarıcı olarak kullanarak seyircide şok etkisi yaratmak ve seyircinin gerçeklerle yüzleşmesini sağlamaktır. ‘Yüzüne Tiyatro’ da sadece yetişkinler değil çocuklarda öldürür, tecavüz ve işkence ederler. Yetişkinler kadar çocuklarda içlerinde ki şiddet içgüdüsüne yenik düşerler. Yazarların hepsi eserlerine, gençlerin içinde ki acımasızlığı farklı şekillerde yansıtır. Crimp ve Ravenhill, şiddetin ortaya çıkmasında kapitalist sistemi suçlarken, Neilson ve Ridley şiddetin ortaya çıkışını, hayatta kalma mücadelesi olarak eserlerine yansıtır. Buffini, savaşın gençlerin içinde ki acımasızlığı nasıl ortaya çıkardığını gösterirken, Upton 1990’larda yaygın olan çeteleşme olayını oyununa yansıtarak vahşi bir kız çetesinin işlediği suçlardan bahseder. Aslında yazarlar sadece seyirciyi bir gerçekle yüzleştirmek le kalmaz, aynı zamanda geleceğe karşı olumsuz bakış açılarını da yansıtır. Çünkü onlara göre yetişen gençlik tıpkı yetişkinler gibi acımasız, merhametsiz ve em pati duygusundan yoksundur.

Anahtar Kelimeler: *Yüzüne Tiyatro*, Gençlik Şiddeti, Alex Sierz, İngiliz Draması,

Youth Violence in British Drama: *In-Yer-Face Theatre*

Abstract

Throughout the 1990s, British theatre shifted its focus on themes that were ever more extraordinary, and thus ever more violent. Alex Sierz, a theatre critic, dubbed this shift ‘in-her-face theatre’. The aim of this paper is to examine how those who had pioneered this movement, including Martin Crimp, Philip Ridley, Anthony Neilson, Mark Ravenhill, Judy Upton, and Moira Buffini, reflect the theme of violence in youth in their plays. The overarching goal of ‘in-her-face theatre’ is to shock viewers as well to have them come face-to-face with own inner beasts through the use of obscene language, and by means of evoking one’s inner violent instincts. In ‘in-her-face theatre’ not only adults but also youth kill, rape, torture. Both youth and adults alike are victimized by the darkness swirling around within the pits of souls. Each playwright has her/his own way of portraying this violence on stage. Crimp and Ravenhill blame the emergence of violence upon capitalism. Neilson and Ridley equate violence with the struggle to say alive. Buffini shows how ruthless youth at war can be, whilst Upton deals with the crimes committed by female gangs—a problem which had plagued much of the United Kingdom during that period. Not only do playwrights force their audiences to confront reality, they also cast their own bleak outlooks concerning the future. Since they deem that modern youth, like adults, too are cruel, remorseless, and void of any sense of empathy.

Keywords: *In-Yer-Face Theatre*, Youth Violence, Alex Sierz, British Drama,

Zamanda Mekân: Behçet Necatigil'in *Eski Sokak* Şiiri

Arş. Gör. Dr. Gülşah Şişman

Öz

Tikel nesnenin işaret ettiği tümel varlığın anlatı düzlemindeki görünümünden olan zaman, sayılabilir süreyi aşan anlamıyla anlatı kişilerinin bireysel ve metnin söylem tarihini şekillendirir. Edebi eseri meydana getiren unsurların nitelikleri ve birbirleriyle olan ilişkileri, insandan ve insan hayatından bağımsız düşünülmeyecek bir kavram olan zaman ile bütünlenir. Kurmaca evrenin nicel ve nitel süre ile ilişkisinin yansıması olan zaman, görünen ve görünmeyen ilerleyiş ya da gerileyiş ile edebi metnin akışını belirler. Sanatkâr tarafından üretilen ve söz zinciri parçalarından oluşan metinde bu söz parçalarının belli bir bağlam içinde bir araya getirilmesi zamansal tasarrufu zorunlu kılar. Sınırları belirsiz, uçsuz bucaksız büyüklük halindeki mekân, içinde bulunulan yer olmanın ötesinde bireyin değerler sistemini yansıtan, sosyal yapıyı şekillendiren bir mekanizmadır. Bireyin kendi oluş sürecindeki ana duraklarından biri olan mekân, yüklendiği kişiye has anlam katmanları ile fiziksel ve maddi sınırları aşarak ruhsal ve manevi boyuta taşınır. Sosyal olandan bireysele uzanan çizgide psikolojik ve ontolojik açıdan kişinin durumunu, duruşunu yansıtan mekân; çevresel bir unsur olmaktan uzaklaşarak algısal bir duraksama, kaçış, arayış, yüzleşme ve yansıma alanına dönüşür. Edebi metinde şahıslar yalnızca zaman ve mekân yönünden tikelleştirilmiş bir arka plana yerleştirildiklerinde birey olabilirler. Necatigil, ilk şiirlerinin yayımlanmaya başladığı 1935'ten son şiir kitabını çıkardığı 1975'e kadarki 40 yıllık sanat hayatı boyunca şiirin yanı sıra radyo oyunu, deneme-inceleme, antoloji, mektup, çeviri gibi edebi türlerde de ürünler verir. On dört farklı kitapta topladığı ve bireyi merkeze aldığı şiirlerinde orta sınıfa mensup vatandaşın başından geçen durumları konu edinir. Ev-aile-yakın çevre üçgeninde düzenlediği şiirlerinde mekân olarak evler ve sokaklar öne çıkarken insandan ve insan hayatından bağımsız düşünülmeyecek bir kavram olan zaman da temel kategori olarak yerini alır. Bildiride şairin geçmiş ile bugün, eski ile yeni, geleneksel ile modern karşıtlığı üzerine kurguladığı 'Eski Sokak' adlı şiirinde bireyin zaman ve mekânla olan ilişkisi, şiirinin başat unsurlarından ev-sokak / içeridekilik-dışarıdakilik diyalektiğinde incelenecek, buradan hareketle şiirdeki insan gerçeği tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Behçet Necatigil, *Eski Sokak*, Zaman, Mekân, Ev.

“Duyarlık Okuru”nun Sesini Duyan “Çevirmen” Editör-Yazarın Çeviri Anlatıdaki Sesi/Sessizliği

Arş. Gör. Öznur Yanar Torbalı

Öz

Geçmişten günümüze toplumların sosyal vebası haline gelmiş ve her geçen gün artış gösteren ayrımcılık ve ırkçılığa karşı mücadele yöntemleri de farklılaşarak artmaktadır. Sorunun görünürlüğü önlemsel çabaları arttırmış ve farklı dallarda giderek genişleyen mücadele alanları oluşmaya başlamıştır. Son yıllarda yayıncılık dünyasında da yaygın hale gelen, özellikle edebi eserlerde ayrımcı, gücendirici, ırkçı vb. ifadelerin kullanımının yol açabileceği sorunların ortaya çıkmasına engel olmak amacıyla ‘duyarlık okuru’ [‘sensitivity reader’] olgusu bir mücadele yöntemi olarak gündeme gelmiştir. Duyarlık okurunun diller ve kültürlerarası duyarlılığı gözeterek esere ilişkin getirdiği yorumlar/öneriler, dil ve içeriğin yeniden yazılmasına neden olabilmektedir. Bu bağlamda, duyarlık okurunun bizzat kendisinin ya da kendisine bu görevi veren editörün/yazarın bir dili çevirmen editör-yazara dönüştüğü ve yapılan işin bir yeniden yazım şeklinde değerlendirilebilir. Bu bilgiler ışığında ‘duyarlık okuryazarlığı’ kavramının ileri sürüleceği söz konusu bu bildirinin amacı; gerek telif gerekse çeviri edebiyat çerçevesinde bu tür bir okuryazarlık ediminin sonucunda ortaya çıkan edebi metinlerin birer çeviri ürün olarak ele alınıp alınamayacağını çağdaş çeviribilim yaklaşımları çerçevesinde “yeniden yazım”, “sansür”, “dili çeviri”, “editörlük” ve “çevirmenin sesi/sessizliği” kavramları çerçevesinde irdelemektir. Örnek metinler üzerine yapılacak irdelemeye temel olarak çeviri kuramcısı Hans J. Vermeer’in A Skopos Theory of Translation (1995) ve “Skopos and Commission in Translation Action” (1988) ve Theo Hermans’ın “Çeviri Anlatıda Çevirmenin Sesi” (1997) başlıklı çalışmaları alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Duyarlık Okuru, Sansür, Editörlük, Çevirmenin Sesi/Sessizliği, Yeniden Yazım, Duyarlık Okuryazarlığı

“Çevirmen”den “Yazar”a ve “Çeviri”den “Telif”e: Türkçede *The Great Siege, Malta 1565*

Öğr. Gör. Muhammed Baydere

Öz

Bu bildirinin amacı, Kanuni Sultan Süleyman döneminde gerçekleşen Malta Kuşatması’nı anlatan *The Great Siege, Malta 1565*’in (1961) Türkçe çevirileri bağlamında “çevirmen”, “yazar”, “çeviri” ve “telif” kavramlarını tartışmaktır. Araştırma nesnesini oluşturan eserlerden Ernle Bradford’un yazdığı *The Great Siege, Malta 1565*, Harcourt, Brace & World Inc. tarafından 1961 yılında New York’ta yayımlanmıştır. Türkçeye ilk olarak 1973 yılında Osman Öndeş tarafından Turgut Reis (Son Sefer) olarak çevrilen eser, Milliyet Yayınları’nın “Tarih Dizisi” kapsamında basılmıştır. Eser daha sonra 1998 yılında Aksoy Yayıncılık tarafından Turgut Reis Malta Kuşatması ve Son Sefer başlığıyla tekrar yayımlanmıştır. 2011 yılında ise Osman Öndeş’in Turgut Reis’in Son Seferi: Malta Kuşatması başlıklı kitabı telif bir eser olarak Timaş Yayınları’ndan çıkmıştır. Bildirinin çıkış noktası, belirtilen eserlerde “çevirmen” ile “yazar” ve “çeviri” ile “telif” kavramlarının iç içe geçmiş olmasıdır. Nitekim, Turgut Reis (Son Sefer)’de (1973) yazar olarak Ernle Bradford, çevirmen olarak Osman Öndeş görünmektedir. Aksoy Yayıncılık’tan 1998 yılında çıkan eserin kapağında ve künye bilgilerinde ise yazar olarak Osman Öndeş/Ernle Bradford, çevirmen olarak ise Osman Öndeş isimlerine yer verilmektedir. Buna ek olarak Öndeş, telif olarak sunulan Turgut Reis’in Son Seferi: Malta Kuşatması’nın (2011) ilk bölümünde bu eserin “bir yönüyle [yukarıda belirtilen daha önceki iki eserin] üçüncü baskı”ı olarak görülebileceğini belirtmektedir (20). Bildiride kuramsal olarak André Lefevere’in “yeniden yazım” ve “yeniden yazar” (1992: 2) kavramlarına ilişkin düşünceleri temel alınacaktır. Yukarıda sözü edilen üç eser bağlamında, “çevirmen”, “yazar”, “çeviri” ve “telif” kavramlarının metin-içi ve metin-dışı öğeler açısından incelenmesi ve çağdaş çeviribilim yaklaşımları çerçevesinde sorgulanıp tartışmaya açılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeniden Yazım, Yeniden Yazar, *The Great Siege Malta 1565*, Malta Kuşatması

Hececiler Şiirinde Erotizm Yansımaları

Dr. Öğretim Üyesi Özlem Kale

Öz

“Hecenin Beş Şairi” olarak da bilinen Faruk Nâfiz Çamlıbel, Orhan Seyfi Orhon, Yusuf Ziyâ Ortaç, Halit Fahri Ozansoy ve Enis Behiç Koryürek’in şiirleri; milli dil-edebiyat-devlet gibi esasları benimsemesiyle Milli Edebiyat Hareketi’nin kolu olarak kabul edilir. Bir araya gelerek edebî bir topluluk oluşturmamalarına karşın aynı döneme denk gelen, şiirde dilin sadeleşmesini ve hecenin kullanılmasını savunan bu şairler sonradan edebi grup gibi değerlendirilmiş ve “Hecenin Beş Şairi” olarak adlandırılmıştır. Şiire 1. Dünya Savaşı ve Millî Mücadele yıllarında başlayan “Hececiler”, Anadolu ve Anadolu insanını şiire sokarak yurt sevgisi, yurt güzellikleri, kahramanlık, yiğitlik, aşk gibi konuları işlemişlerdir. Şiirde, halkın konuştuğu Türkçeyi kullanmaları hece ölçüsünü şiire egemen kılmaları itibarıyla “Hececiler”, Türk edebiyatının önemli bir dönüm noktasını oluştururlar. Bu çalışmada “milli romantik duyusu” temsil eden ve daha ziyade “memleket şiirleri” yazan “Hececiler”in, “aşk ve erotizm” temasıyla yazdıkları şiirler tahlil edilerek Türk şiirine erotizmin nasıl yansıdığı konusuna kısmen de olsa bir açıklık getirilmesine çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hecenin Beş Şairi, Şiir, Aşk, Erotizm.

The Reflections of Eroticism in the Poetry of Five Poets of *the Syllable*

Abstract

Also known as "Five Poets of the Syllable" Faruk Nafiz Çamlıbel, Orhan Seyfi Orhon, Yusuf Ziyâ Ortaç, Halit Fahri Ozansoy and Enis Behic Koryürek's poems; as the basis of the adoption of national language, national literature and national state. Although they do not come together to form a literary community, these poets which reflects similar thoughts, simplifies the language in poetry and advocating the use of syllable and they have the same period, later, was evaluated a literary group and named as "Five Poets of the Syllable". "Five Poets of the Syllable" who began to poetry in the years of the First World War and the National War of Independence and gained a reputation in truce years, by including Anatolia and Anatolian people to poetry, processes the topics domestic love, domestic beauties, heroism, valor, love and so on. In the poem, "Five Poets of the Syllable" constitute an important turning point in Turkish literature because of use the Turkish language the people speak and terminate the syllable-aruz controversy. In this study, "Five Poets of the Syllable" who write poems about mostly "national romantic feeling" will be focused on their poems on the theme of "love and eroticism". And how eroticism is reflected in Turkish poetry it will be tried to clarify in part.

Keywords: Five Poets, Poetry, Love, Eroticism

“Rus Şövalyesi” Nikolay Gumilyov’un *Afrika Güncesi* Üzerine Bir Değerlendirme

Doç. Dr. Reyhan Çelik

Öz

Rus edebiyat tarihine bakıldığında doğu imgesinin, şairlerin ve yazarların eserlerinde yer alan belirgin temalardan biri olduğu dikkat çeker. A.S.Puşkin, İ.Bunin, M.Kuzmin vb. şair ve yazarlar bunlardan yalnızca birkaçıdır. Yirminci yüzyıl Rus edebiyatında bu temayı, edebi sanatının temel özelliği haline getiren şair ve öykü yazarı da Nikolay Gumilyov’dur. Gumilyov (1886-1921) Rus edebiyat tarihinde gümüş çağ döneminin önemli şairlerinden biridir ve Akmeizm’in kurucusu olarak kabul edilir. Yirminci yüzyılın ilk dönemlerinde egzotik ve mistik öğelerle bezenmiş Afrika temalı şiirleri ve gezi yazıları, şairin daha çok tanınmasında ve dikkatleri üzerinde toplamasında önemli bir etkidir. “Konstantinopol”, “Zürafa”(Jiraf), “Cezayir”(Aljir), “Tunus”(Tunis) vb. şiirleri bunlardan sadece birkaçıdır. Gumilyov, farklı dönemlerde doğu ülkelerine yaptığı yolculukların izlenimlerini gezi notları olarak da kaleme alır. “Afrika Güncesi”(Afrikanskii dnevnik) ve “Afrika Avı”(Afrikanskaya ohota) bunlar arasındadır. Gezi notlarında yolculuğunun her aşamasında bulunduğu yerlerin coğrafi ve kültürel anlamda kendisinde bıraktığı etkileri ifade eder. Gumilyov’un Afrika’ya yaptığı son yolculuğuna ait olan “Afrika Güncesi”, nesir sanatındaki gerçekçi yapıtları arasındadır. Dört bölümden oluşan günce çok farklı kültürlerle sahip insanların geleneklerine ve yaşam anlayışlarına karşı gösterdiği ilgiyi ve hayranlığı ifade eder niteliktedir. Bu çalışmanın amacı Gumilyov’un “Afrika Güncesi”nde Doğu kültürünü ve oranın insanlarını nasıl anlattığını ortaya koymaktır. Anahtar Kelimeler: Gumilyov, Afrika, Gümüş çağ, Doğu

Anahtar Kelimeler: Gumilyov, Afrika, Gümüş Çağ, Doğu

Rainer Maria Rilke'nin Yaratıcılığında Büyük Şehir Konusu

Dr. Hanım Zairova

Öz

Eski zamanlarda büyük şehirler edebiyatın ilginç konularından idi. Literatürde kent motifi, başlangıçtan itibaren insanın medenî başarıları ile çatışmak anlamına gelir. Antik edebiyatta Babil, ortaçağlarda Roma, romantizm döneminde Paris, Venedik ve diğer şehirler edebi örneklerde farklı şekillerde betimlenmiştir. Sembolizmin temsilcileri için, büyük şehir motifi her şeyden önce, şehrin sosyal gelişimi esas olarak uzak bir konuydu. Fakat bu dönemin önde gelen temsilcilerinden olan, büyük Alman şair Rainer Maria Rilke'nin eserlerinde Büyük şehir teması önemli yere sahiptir. Bu makalede, Rilke'nin eserinde büyük şehir konusunun yeri, sanatsal tesviri betimleniyor ve önemi incelenir. Tüm bu meseleler üç grupta yorumlanır: 1. R.M. Rilke'nin şiirindeki şehir teması (Venedik, Roma, Prag, Petersburg, vb.); 2. R.M. Rilke'nin nesrinde şehir teması (Paris vb.); 3. Rilke'nin mektuplarında şehir teması (Paris, Cordoba, Vesterved, vb.)

Anahtar Kelimeler: Rilke, büyük şehir, Paris

The Theme of Cities in Rainer Maria Rilke's Creativity

Abstract

Since old times the big cities have been one of the interesting themes of literature. In the literature, the motif of a city is understood as the confrontation with human cultural and civilized achievements from the beginning. In ancient literature Babylon, in the Middle Ages Rome, in the period of romanticism Paris, Venice and other cities were described in different contents in literary works. The motif of a big city above all, the social motivation of the city was a very distant theme for the representatives of Symbolism. The great city theme holds a significant place in the works of the great German poet Rainer Maria Rilke, one of the leading representatives of that period. The place of the theme of great city, and its artistic reflection in Rilke's creative works are explained in this article. Mentioned issues are explained in three groups: 1. The theme of cities in R.M.Rilke's poem (Venice, Rome, Prague, St. Petersburg, etc.); 2. The theme of cities in R.M.Rilke's prose (Paris etc.); 3. The theme of cities in R.M.Rilke's letters (Paris, Cordoba, Westerwede, etc.)

Keywords: Rilke, the big city, Paris

James Joyce'un Yaratıcılığında İnsan Kavramı

Doç.Dr. Cavide Memmedova

Öz

Ünlü modernist yazar James Joyce'un Britanya nesirine getirdiği özgün yaratıcılık ilkeleri ve insan kavramı bu gün de günceldir. Joyce'un eserlerinde insan kavramı Sigmund Freud'un "bilinçaltı", William James'in ve Henri Bergson'un insan hakkında düşünceleri ve "bilinç akışı", Carl Jung'un "toplumsal bilinçaltı" kavramlarına dayanan edebi-felsefi düşüncelerle ileri sürülmektedir. Onun insan kavramını ihtiva eden mükemmel eserlerinden biri "Ulysses"dir. "Ulysses"ün ün kazanmasının nedeni eserin yeni bir şekilde yazılması, hem de insan psikolojisini ve maneviyatını daha derin, daha farklı bir şekilde yansıtması idi. Bilindiği gibi, "Ulysses" Homer'in "Odyssey" eserinin konu ve içeriğini tamamen farklı bir şekilde içerir. Şöyle ki, Odyssey tanrılara karşı durmuştu ve bu o devir insanının özgürlük idealini ifade eder. Joyce da bu imajın karşılığını yaratarak devrinin tabularına karşı mücadele eden, özgür olmak için çaba gösteren insan izlenimini yaratmak istemiştir. Şöyle ki, Joyce eserindeki bir çok sahneleri kahramanlarının "bilinçaltı" hisslerine dayanarak, "bilinç akışı" şeklinde tasvir eder.

Anahtar Kelimeler: Joyce, Freud, Bilinç Akışı, İnsan, Kavram

Abstract

The famous modernist writer James Joyce's original creative principles which he brought to the British prose and his human conception are actual nowadays too. Joyce put forward the human concept with the artistic-philosophical ideas, based on Sigmund Freud's "unconscious mind", William James's and Henri Bergson's theories called "stream of consciousness", Carl Jung's "collective unconsciousness" in his creative works. One of the writer's famous works, which introduced his human concept is "Ulysses". "Ulysses" gained the reputation both for its new style of writing and the deeper and different representation of human psychology. It is known that "Ulysses" reflects the theme and content of "Odyssey" by Homer in a completely different way. Odyssey stood against the Gods and that fight glorified the ideal of freedom of people of that period. Joyce tried to create a human image that was fighting against the taboo of his time and was willing to be free. Joys describes many episodes with his characters' "unconscious" feelings and "stream of consciousness". Joyce put forward the ideas that the life of every human being actually belongs to all humanity, so this life revolves in the form of a circle and is always repeated, passes from one to another. According to Joyces's human concept humans are the one world full of mysteries and can't be separated not only by national, racial differences, but also by time. According to Joyce this perfect being has lost himself inwardly, he has fallen away from himself. That is why throughout his creative work Joyce wanted to help the human find himself.

Keywords: Joyce, Freud, Stream of Consciousness, Human, Concept

Palu Merkez Ağız Üzerine Bazı Fonetik Notlar

Doç.Dr. Fatih ÖZEK

Öz

Elâzığ iline bağlı Palu, Doğu Anadolu bölgesinin Yukarı Fırat bölümünde yer almaktadır. Elâzığ merkezinin 75 km doğusunda yer alan Palu, doğuda Bingöl merkez ve Genç ilçesi, kuzeyde Kovancılar, kuzeydoğuda Karakoçan, güneyde Arıcak ve Alacakaya, güneybatıda ise Maden ilçeleri ile çevrilidir.

Leyla Karahan (Karahan, 1996) Palu ağızını çeşitli fonetik ve morfolojik özellikleri bakımından Türkiye Türkçesi doğu grubu ağızları içinde, Karakoçan, Bingöl Merkez, Karlıova ve Siirt ağızları ile birlikte I. alt grupta değerlendirmiştir. Buran&Oğraş (2003) Elâzığ İli Ağızı adlı çalışmalarında Palu ağızını Karakoçan, Maden, Arıcak ve Sivrice ile birlikte V. ağız bölgesi içinde değerlendirmiştir.

Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Palu Merkez Ağızının genel fonetik eğilimleri değerlendirilmiştir. Bilindiği gibi Palu çoğunlukla Türkçe ile birlikte Zazacanın konuşulduğu, iki dilli iletişimin olduğu bir bölgedir. Çalışmanın birinci bölümündeki fonetik değerlendirmeler, anadili Türkçe olan, Palu merkezde ve Seydili, Yeşilbayır, Üçdeğirmenler köylerinde yaşayan tek dilli konuşurlardan derlenen metinler esas alınarak yapılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde ise yukarıda ismi zikredilen yerleşim yerlerinde yaşayan tek dilli konuşurlardan derlenen metinler ile Palu genelinde iki dilli konuşurlardan derlenen metinler fonetik olarak karşılaştırılmıştır. İki dilliliğin bir değişken olarak kabul edildiği bu bölümde, iki dillilik ile bölgenin fonetik eğilimleri arasında bir bağlantı olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Palu ağızı, ağız, fonetik, iki dillilik.

Romancı Yönüyle Tahsin Yücel

Prof.Dr. Ali Tilbe

Öz

Çağdaş Türk Yazınının temel taşlarından birisi olan Tahsin Yücel, roman, öykü, eleştiri, deneme ve çeviri gibi çok değişik yazınsal etkinliklerle çok sayıda ödülle onurlandırılmış bir düşünürdür. Yazma edimini, “insanı ve dünyayı sorgulamanın, insanı tek boyuta indirgeyen anamalcı yönelimlere karşı direnmenin etken yollarından biri” olarak değerlendirir ve yapıtlarında sıklıkla yabancılaşma (fr. aliénation) ve tersinleme (fr. ironie) uygulamalarına başvurur. Yabancılaşma sürecini belirginleştirmek için abartma ve gülünçleştirme uygulamalarına başvurarak ulusal ekinden uzaklaşma ve anamalcı değerleri kutsallaştırma olgularına sert eleştiriler yapmaktadır. Yapıtlarında insan gerçekliğini açıklamayı deneyen yazar, kişisel olandan yola çıkarak toplumsal yabancılaşma kavramlarını sorunsallaştırır. Bu eleştiri; baskı, anlayış ve hoşgörü eksikliği, salaklık ve saldırganlık karşısında, insanın öz savunma biçimidir. Onun için bu tutum varoluşsal bir nitelik taşır. Çözülme, yozlaşma ve dönüşme onun temel izlekleridir. Eleştirel gerçekçi bir tutumla insanlık durumlarını betimler ve toplumsal eleştiriye girişir. Biz bu çalışmada, Tahsin Yücel’i romancı yönüyle ele almayı amaçlıyoruz.

Anahtar Kelimeler: Tahsin Yücel, Roman, Yazın

Zülfü Livaneli'nin Mutluluk ve Gabriel Garcia Márquez'in Kırmızı Pazartesi Romanlarının Namus ve Töre Bağlamlarında İncelenmesi

Dr. Öğretim Görevlisi Yasemin Taşdemir

Öz

Bu çalışma ile iki farklı kıtada ve farklı dinlere mensup birbirinden uzak iki kültürle yetiştirilmiş kadınların aile namusunu kirletmesi üzerine işlenen töre cinayetlerinin anlatıldığı Gabriel García Márquez'in Kırmızı Pazartesi ve Zülfü Livaneli'nin Mutluluk romanları incelenecektir. Romanlar aracılığıyla acı çekmek için yetiştirilen ve kendisine çizilen sınırlar içerisinde toplumda var olma mücadelesi veren kadına ve erkeğe yüklenen farklı toplumsal cinsiyet rolleri ve nüfusun güçlüyü koruduğu yönünde bir yargının varlığı da konu edilecektir. Romanların alt metinlerle okuyucuya aktardığı yozlaştırılmış din, toplumsal etik değerler, kadının erkek otoritesine bağımlılığı, coğrafyalara göre toplumsal bellekte yer edinmiş töre hükümleri ele alınacaktır. Çalışmanın sonunda ise kadına yüklenen namus olgusunun farklı din ve kültürlerle sahip kahramanlar üzerindeki etki ve sonuçlarının irdelenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Namus, Töre Cinayeti, İntihar, Toplumsal Cinsiyet, Toplumsal Bellek

İnsan, Dil ve Kur'an

Dr. Öğretim Üyesi Ali Taştekin

Öz

Kur'an-ı Kerim'deki altmış beş yerde “insân”, on sekiz yerde “ins”, bir yerde de “insî” geçmektedir. Ayrıca bir ayette “enâsî”, beş ayette “ünâs”, iki yüz kırk ayette de “nâs” şeklinde çoğul olarak yer almaktadır. Beş ayette görmek manasında “ânese” şeklinde, bir ayette de izin alma anlamında “teste'nisû” şeklinde kullanılmıştır. Bir ayette ise konuşma, ülfet, ünsiyet etme anlamında “müste'nisîn” şeklinde özne kalıbında kullanılmıştır. Ayrıca vurulduğu zaman ses çıkaran kuru balçık anlamına gelen “salsâ”l tabiri, insanı öteki canlı türlerinden ayıran konuşma ve dil üretme yeteneğine, hem de insan varlığının kolay kırılabilir ve zayıf yaratılışına işaret ettiği söylenmektedir. Bu çalışmada; dil ve iletişimle ilgili olduğunu değerlendirdiğimiz 74 farklı ibarenin 924 suredeki 2077 ayette toplam 2162 kez geçtiği tespit edilmiştir. Bütün ibarelerin sure, ayet ve geçiş frekansları verilerek, Diyanet meali üzerinden Kur'an ve insan iletişiminde dilin önemi araştırılmıştır. İnsan, dünya ve Kur'an çeşitli yönleriyle birbirine benzetilir. “Peygamber yürüyen Kur'an, dürülen dünya insandır” madem, değişim ve dönüşüm sürer her dem. Dil; her üçü için de gereklidir ve üç benzemezi birbirine döndüren harikulade bir araç; ezelden ebede varlığını sürdüren kökü arzda, dalları semada ve her mevsim meyve veren bir İlahî ağaçtır. İnsanca yaşamak, doğru yolda buluşmak ve güzellikte yarışmak için dil, yani doğru iletişim şarttır. Kur'an, dünya ve insan için hem doğru kılavuz hem de sağlam kaynaktır. Onunla sürekli iletişim içinde bulunmak, ebedî hayat için mutlak bir hak ve muhakkak olan ezeli varlığa ulaşmak bedî bir ihtiyaçtır.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, dil, iletişim, Türkçe.

The Human, Language and The Quran

Abstract

In the Holy Quran, the word “insân” (meaning “human”) is mentioned sixty five times, the word “ins” is mentioned eighteen times and the word “insî” is mentioned one time. Also, the word “enâsî” is mentioned in one verse, the word “ünâs” in five verses and the word “nâs” (the plural form) is mentioned in two hundred forty verses in the Quran. We see the word “ânese,” which means “to see” in five verses, and the word “teste'nisû,” which means “to get permission,” in one verse. The “müste'nisîn” form of the word, which means “to talk, to see someone as friends, to keep company,” is also used in one verse in the subject form. The word “salsâl,” whose literal translation is some kind of wet clay that makes a sound when knocked on, is mentioned as well. This word is said to be used with reference to two things: One is the human beings' ability to talk and form languages which separate them from other living creatures, the other is the vulnerable and weak nature of human

beings. In this study, we identified that 74 different expressions which we think of as related to language and communication were used 2162 times in total in the 2077 verses of 924 surahs (sections) of the Quran. The Turkish translation of the Quran prepared by Turkish Directorate of Religious Affairs is used for this study. By specifying the usage frequencies of all these expressions and identifying the verses and surahs they were used in, the importance of language in Quran and human communication is surveyed throughout the study. Human beings, the Earth and the Quran are associated with each other in various ways. Since “the Prophet is a walking Quran, the rolled up Earth is the human,” there shall always be change and transformation. Language is a necessity for all three, and the wonderful tool that transforms these three dissimilar beings is a divine tree with roots in the ground and branches in the sky, that bears fruits in all seasons and lives for all eternity. Language, namely accurate communication, is a necessity for living humanely, meeting on the right path and competing in kindness. The Quran is the true guide and a solid source for the Earth and the human beings. Being in constant contact with the Quran and reaching the eternal being, which is an absolute right and an unquestionable certainty for everlasting life, is an aesthetic need.

Keywords: The Quran, the Koran, language, communication, Turkish.

Çeviri Eğitimi Bağlamında Türk Dili ve Türk Dili Ağırlıklı Derslerin Yeri ve Önemine Dair Bir Çalışma

Arş.Gör. Aytül DURMAZ HUT

Öz

Türkiye’de çeviri eğitimi bağlamında Mütercim-Tercümanlık/Çeviribilim bölümleri düşünüldüğünde ilgili bölümün temel yabancı dil bilgisi/eğitiminin yanı sıra Türk dilinin ağırlığı da önem arz etmektedir. Bu noktada söz konusu müfredatların genel ifadeyle “dil dersleri”, “çeviri alan dersleri” ve “disiplinler arası dersler” olarak sınıflandırılabilceği söylenebilir. Bu noktada hem kaynak hem de erek dil olarak Türk diline atfedilen öneme yapılacak vurgu da önemlidir. Bu çalışma bağlamında karşılaşılan sorunsallardan ilki, iki veya daha fazla kutuplu bir yapıda (dil çiftleri-kültürlerarası iletişim/etkileşim) ders dağılımlarında yabancı dil ağırlıklı bir odağın var olması; diğer yandan ise çevirmen adaylarının kaynak ve erek metinler olarak Türkçe metin çözümlemelerinde zorlanmaları ve bu eksik-yetersiz çözümlemelerin çeviri ürünlerine yansımalarıdır. Çeviri eğitimi bağlamında dilbilgisi, karşılaştırmalı dilbilgisi, yabancı dilde yazma becerisi, söylem çözümlemesi (yabancı dil odaklı) derslerinin yoğunluğuna karşılık Türkçe dilbilgisi, yazılı anlatım, söylem çözümlemesi derslerinin bölüm müfredatlarından ziyade üniversite genel seçimlik ders kapsamında yer alması söz konusu alanda birtakım sorunlara sebep olabilmektedir. Bu poster bildiri kapsamında, söz edilen sorunsallar çerçevesinde Yüksek Öğretim Kurulu Lisans Atlası temel alınarak Mütercim-Tercümanlık bölüm müfredatları karşılaştırmalı olarak incelenecek ve Türk Dili ve Türk Dili ağırlıklı derslerin ağırlıkları ve kapsamlarına dair bir tespit çalışması gerçekleştirilecektir. Söz konusu müfredatlar kapsamında yer alan bu derslerin adlandırılışına, ders yüklerine ve temel program kazanımlarında yer alan tanımlarına dikkat çekilecektir. Çeviri eğitiminde kaynak-erek dil hakimiyetine dair çeviribilim araştırmacılarının görüşlerine yer verilecek olan bu çalışmada, Daniel Goudec’in (2000) çeviriye dair sıraladığı 13 beceriye değinilerek çalışmanın çerçevesi belirlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Çeviri eğitimi, müfredat, Türk Dili, söylem çözümlemesi